Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

JULEBOGEN

JULEBOGEN

1916

FEMTENDE AARGANG

JULEBOGEN

FORTÆLLINGER OG SKILDRINGER

ILLUSTRATIONER AF
DANSKE OG SVENSKE KUNSTNERE

KJØBENHAVN
H. HAGERUP'S FORLAG

INDHOLD.

Side

DEJLIGE JUL, Fortælling af Ellen Reumert; illustreret af Erik Henningsen 7

MAJLUFT, Fortælling af Gyrithe Lemche; illustreret af Jenny Nyström 22

DOKTORENS FØDSELSDAG, Fortælling af Jørgen Falk Rønne; illustreret af Paul Fischer 51

DEN HVIDE SØSTER, Fortælling af Ludvig Hammer; illustreret af Helvig Kinch 66

ET MEMENTO, af Edith Rode; illustreret af Frands Schwartz .. 84

ERIK BØGH, efter Fotografi 91

HVAD ERIK BØGH FORTALTE OM SIN BARNDOM OG UNGDOM; efterladte Optegnelser af Nicolaj Bøgh 92

KÆRLIGHEDENS LABYRINTER, Fortælling af Elith Reumert; illustreret af J. Fr. Reumert 96

DAGBOGSOPTEGNELSER FRA GRØNLAND, af Louis Bobé. Med Billeder 121

JUL I GAMLE HJEM.

I. »Min Barndoms Jul«, af Bernt Lie 137

II. Julen i en kjøbenhavnsk Borgers Hjem fra 1845—1915, af P. N. Rentzmann 150

Omslagstegning af Ellen Hofman-Bang.

Hvert enkelt Bidrag er meddelt med vedkommende Forfatters Retskrivning.

DEJLIGE JUL.

Af Ellen Reumert.

Med Illustrationer af Erik Henningsen.

Ovre paa Jyllands Vestkyst boede et Par Mennesker, der kun ejede én eneste Rigdom, — en Kærlighed til hinanden, de havde bevaret gennem et langt Samlivs Sorger og Glæder, Kampe og Skuffelser.

Han var af god Familie, men havde aldrig gjort Familien Glæde og Ære, hvorfor han var skrevet paa det sorte Brædt! Alt, hvad han tog fat paa, mislykkedes; megen Vilje havde Forsynet ikke udrustet ham med, og stødte han paa Vanskeligheder, bøjede han uden om, eller opgav, hvad han vilde.

Han var ingen Handlingens Mand, men en fin og stille Drømmernatur, der ikke egnede sig til at tage Kampen op i en praktisk, haard og overfyldt Verden, hvor det gaar løs med knyttede Næver for at naa Maalet.

Som Dreng gik han sine egne Veje uden om alt Kammeratskab, men da han var tænksom og flittig og med Lethed læste og huskede, hvad der forlangtes, var han meget afholdt af Lærerne, der ventede, han vilde faa en udmærket Karriére.

Det samme ventede hans Slægt, saa det blev en stor Skuffelse, at den flinke Skoledreng ikke naaede længer end til at blive cand. phil. — Da de fastslaaede Skoletimer var

forbi og Ivar Lynge skulde til at arbejde paa egen Haand uden det daglige Pres af det bestemte Pensum at lære til hver Dags Timer, — saa kunde han ikke mere faa Tag i sig selv. Han studerede helt andre Ting, end han skulde, og henfaldt tit i Grublerier. Fra Jura, der var det første, han valgte at studere, slog han om og blev Mediciner; men da der var gaaet et Aarstid, følte han Umuligheden af at fortsætte og tog fat paa Teologien, som han puslede med af og til i tre lange Aar — for ogsaa at opgive den. Faderen, der var Embedsmand, var ved at fortvivle over denne Søn, hvis Studeringer kostede mange Penge, men ikke lod til nogensinde at blive indbringende.

Der var ingen Forestillinger, ingen Skænd, ingen Bønner, der hjalp! Alt prellede af mod den stadig tiltagende Slappelse i Viljen, der fyldte Ivar Lynge selv med Fortvivlelse.

Til sidst nægtede hans Far ham flere Penge, og Studierne opgaves ganske. Cand. phil. Ivar Lynge opretholdt Livet som Journalist, men heller ikke dette laa for ham. De Ting, han blev bedt om at skrive, fangede ikke hans Interesse, og de Ting, han havde Lyst til at udvikle sine Meninger om i spaltelange Artikler, brød de færreste sig om, og til sidst var alle Døre lukket!

Lynge var fortvivlet over sig selv, over Verden, over sin Skæbne; — han begyndte at drikke for at holde Tilværelsen ud, og med rivende Fart gik det nu nedad Bakke.

Familien gav ham af og til nogle Subsistensmidler, men betydede ham, den helst var fri for hans Besøg, og Ivar Lynge fandt tilsidst, at for et hjemløst Menneske, ingen brød sig om, — var der nok saa hyggeligt paa en eller anden Beværtning eller Vinknejpe end hjemme i det kolde Kvistværelse, hvor der efterhaanden kun fandtes en Seng, et Bord og en Stol. Men midt i al denne Elendighed skrev

han en Bog, der fandt Forlag, udkom og gjorde Lykke. Titlen var: »Skygger« og Bogen behandlede de Mennesker, der uden selv at ville det eller kunne hindre det, kommer paa tværs med Livet og Samfundet.

Det var første Gang, lidt Glæde og Held kastede et opmuntrende Skær over Ivar Lynges triste Tilværelse.

Men kort Tid efter blev han meget syg, fik Blodspytning og kom paa Hospitalet. En heftig Lungebetændelse havde nær befriet ham fra hans kummerfulde Tilværelse, men pludselig indtraadte der en uventet Krise og langsomt vendte han Dag for Dag tilbage til Livet igen. Ingen kunde være mere ked deraf end han selv. Han havde været saa nær ved Dødens Tærskel, som man kan komme, og havde følt en sælsom Fred, Tryghed og Befrielse ved den Tanke, at det hele nu var forbi, og dette havde han sagt til den unge Sygeplejerske, der sad Vagt ved hans Seng den Nat, han saa vist troede blev den sidste. Han trængte til at tale med et Menneske — tale lidt om sig selv og sit Liv —, og der var jo ikke andre end den høje, kønne, unge Pige, der sad og holdt hans feberhede Haand i sin og lyttede til de hastige Ord, der ligesom med Magt *vilde* frem for sidste, eneste Gang i den tavse, ensomme Mands Liv.

Den unge Sygeplejerske sad med bøjet Hoved. Det store, gyldne Haar laa som en flettet Krone om hendes Nakke og Taarerne randt langsomt en for en ned i hendes Skød.

Det var saa sørgeligt at høre alt, hvad han fortalte om et spildt Menneskeliv.

Det var saa trist at tænke paa, der ikke var et eneste Menneske i hele Verden, der brød sig om denne Mand — ikke én at tage Afsked med, ikke én, der vilde sørge, naar han var død.

Og hendes Hjerte fyldtes af dyb Medlidenhed.

»Græder De — —?» spurgte han forundret, »græder De — over *mig*?«

Hun bøjede kun Hovedet til Svar, og han trykkede taknemmeligt hendes Haand.

Saa stred de sammen den lange Nat, Læger og alle havde troet blev Ivar Lynges sidste. — Men da Morgensolen kastede sine første Straaler ind i Sygeværelset, var den Døende faldet i en tryg og rolig Søvn, Skyggerne over hans Ansigt var flygtet, Uroen var forandret til dyb Fred.

Den unge Sygeplejerske bøjede sig over Sengen og betragtede ham nøje, — — saa gled der et mildt, kærligt Smil over hendes Ansigt, og hun trykkede sine Læber mod Ivar Lynges Pande — let og varsomt.

Han slog Øjnene op og saa' et Sekund forundret paa hende, — men lukkede dem hurtigt igen, som vilde han helst drømme videre og var angst for at vaagne til Virkeligheden.

Da Ivar Lynge havde genvundet sine Kræfter og skulde bort fra Hospitalet, følte han sig for første Gang i sit Liv lykkelig. Han var ikke mere et ensomt Menneske, ingen brød sig om; det vidunderlige var sket, han elskede en anden og blev elsket igen. Hver Dag i den lange Rekonvalescenstid havde været som en stor og stille Fest, de to kun vidste af.

Han havde ikke gjort sig bedre end han var, — den unge Sygeplejerske, Elna Vang, vidste god Besked — ogsaa med hans Svaghed overfor stærke Drikke. Han havde advaret hende og han havde søgt at skjule sin Kærlighed til hende. Men den tog Magten fra ham. Som Bækken bruser afsted, naar Foraarssolen smelter Vintrens Isdække, følte han sin Kærlighed komme, — — intet i Verden kunde hindre den.

Og saa bestemte de to at følges Resten af Livet.

Der blev en Storm af Familieforargelse at komme igennem, men hvem bryder sig om den Slags Smaating, naar Lykken over at elske og blive elsket fylder Hjertet!

Elna Vang var et sundt, stærkt praktisk dygtigt Menneske. Hun var kommen til at holde af den svage, ensomme Mand, havde faaet Lyst til at hjælpe ham, og hun spekulerede Dag og Nat paa en Udvej, der kunde gøre deres Ægteskab muligt. Endelig lykkedes det.

Frk. Vang havde i de Aar, hun havde været Sygeplejerske, lært mange Mennesker at kende og var meget afholdt. Gennem gode Bekendtskaber og formaaende Venner lykkedes det hende nu at blive sat i Stand til at overtage et mindre Pensionat paa Jyllands Vestkyst.

Huset laa i Læ bag høje Klitter — en Milsvej fra den nærmeste By. Det lille Badested var om Sommeren fuldt af Badegæster, og det varede ikke mange Aar, før Fru Else Lynges Pension var et kendt og søgt Tilflugtssted for Folk, der trængte til Hvile.

Ivar Lynge var stolt og glad for sin Kone.

Han passede det store Stykke Have, der omgav Huset, gravede, plantede og saaede, og i sin Fritid dyrkede han sin gamle Interesse — Skriveriet. Med Aars Mellemrum udsendte han nogle smaa, stilfærdige, kønne Fortællinger, der havde sit Publikum og indbragte ham et beskedent Honorar og en hel Del Glæde. Og mere forlangte han ikke.

Den gamle Trang til stærke Drikke kunde af og til komme over Ivar Lynge med en Styrke, der overvandt alle hans gode Beslutninger og al hans Modstand. Saa gik han bort fra Hjemmet den lange Vej til Stationsbyen med Kroen — og kom fuld hjem. Og da var der lange Tider efter Sorg i Hjemmet bag Klitterne.

Han angrede sin Svaghed og hans Hustru sørgede over,

at ikke engang hans Kærlighed til hende havde saa megen Magt over ham, at han kunde sejre over sig selv.

Der faldt aldrig onde eller bitre Ord, — men der kunde til Tider blive saa stille omkring dem, naar hver for sig gik og var optaget af sine egne tunge Tanker.

Da' var det altid Else Lynges friske, frodige Humør, der vandt Sejer.

Hvad kunde det nytte at hænge med Hovedet!

Burde man ikke være glad den Tid, det forundtes!

Og saa trillede hendes Latter paany gennem Huset, — den lød som de første Foraarsbølger derudenfor.

Og da rettede Ivar Lynge sin Ryg, der var bøjet af Skam og Sorg — og saa' op i det Ansigt, han elskede. Han tog sin Hustrus Haand og førte den ydmygt til sine Læber i en stum Bøn om Tilgivelse! — — De gik lange Ture sammen, naar Huset ikke var fuldt af Gæster, for da var der ingen Tid. De læste højt om Aftenen og spillede Besique, — de lange, lange Aftener maatte der jo lidt ekstra Underholdning til, og der var saa faa Mennesker at komme sammen med og ingen Fornøjelser uden dem, man skaffede sig selv.

Børn fik de ikke, saa de maatte underholde sig indbyrdes. Men de kedede sig aldrig.

De elskede hinanden, de delte hinandens Tanker, de arbejdede sammen i Hus og Have, glædede sig over Himlen, Solen og Havet og oplevede mange Ting om Sommeren, naar Gæsterne kom med Liv og Munterhed, — som de kunde fornøje sig over, naar den lange, ensomme Tid kom.

* * *

Det var Juleaftens Dag.

Sneen laa høj over Veje og Marker. Klitterne lignede hvide Bjærge. Havet brummede langt, langt ude.

Posten havde om Formiddagen mellem Bunker af Julekort og Julebreve fra mange Sommergæster bragt et Brev fra en gammel Ungkarl, der i mange Somre havde boet hos dem, og som de var kommen til at holde meget af. Han skrev, han havde ligget syg flere Maaneder paa et Hospital og kom til at tilbringe Julen dèr.

»Er der dog ikke et eller andet, vi kunde glæde ham med?« spurgte Ivar Lynge straks, »en eller anden lille Ting, saa han kan mærke, vi har tænkt paa ham?«

De saa' sig begge to om i Stuen, og Blikket standsede næsten samtidig ved et Eksemplar af Lynges sidste Bog, der laa paa Bordet.

»*Den* vil jeg sende,« sagde Lynge og tog Bogen, — »det er ganske vist saa lidt, — men den skal bringe en Julehilsen herovre fra!« Og han satte sig ned ved Skrivebordet og skrev nogle Linier foran i Bogen.

»Jeg gaar til Posthuset med den med det samme, Else, — for ellers faar han den ikke i Julen!«

Else svarede intet, hun stod og kæmpede med sig selv.

Posthuset og Stationen laa nær ved Kroen, og hun vidste, hvilken Fristelse hendes Mand vilde blive udsat for.

Og nu havde hun glædet sig saa meget til en hyggelig Juleaften. Plantøren havde givet dem det yndigste lille Grantræ fra Plantagen. Det havde hun pyntet, og Fiskernes Børn vilde komme hen en Timestid, — hjælpe dem at slutte Kreds omkring Juletræet og glæde sig med dem over de gyldne Stjerner og Nødder, de kulørte Lænker, Kræmmerhuse og Æsker og Spaankurve, som hun og Ivar havde moret sig med at lave de lange, lange Vinteraftener. Hun havde stegt og bagt i et Par Dage, — for der var jo flere end de to alene, der skulde føle, at det var Jul!

Og nu Festen nærmede sig — vilde Ivar gaa den lange Vej til Stationen — — — gaa langt bort fra hende, —

hvor et Blik paa den røde Krobygning, — en tilfældig Anmodning om at komme indenfor — kunde blive nok til at vælte deres Juleaften og ødelægge al deres Glæde.

— Men paa den anden Side vilde jo Ivar gaa for at glæde et sygt Menneske, — — det var hans gode Hjerte, der raadede, og hun turde ikke lægge sig imellem, heller ikke vise sin Mistillid eller Mistro.

Nej, — han skulde ikke mærke hendes Angst!

Hun vilde vove det — søge at tro paa ham! *Juleaften* kunde han da umulig nænne at skuffe hende og lade hende sidde alene! —

Ivar havde imidlertid pakket Bogen ind og taget sin tykke Jakke og Stormhuen paa.

»Det er et Herrens Vejr,« var det eneste, Else sagde.

Snefnuggene hvirvlede afsted i Stormen.

»Jeg er ikke bange for Vejret,« svarede Ivar, »hvad betyder det for en rask Mand! Jeg er tilbage om et Par Timer, — og saa vil Julegaasen smage dobbelt godt!«

Else lagde pludselig sine Arme om sin Mands Hals og sagde: »Du *lover* mig at komme tilbage — saa snart, Du kan, — ikke sandt, Ivar?«

»Jo!« svarede han — »selvfølgelig! Stol Du bare paa mig!«

Saa gav han hende et Kys og var ude ad Døren.

Han havde altsaa forstaaet hende — hendes Ængstelse — — —. Men hvor tit havde han ikke bedt hende om det samme — — og skuffet hendes Tillid — — hvor tit — — Og nu var det *Jul* — — . Hun saa' gennem Vinduet, hvor han stred sig frem mod Blæsten, — men *frem* vilde han! Han tænkte nok paa, hvor ene han selv havde følt sig, da han laa paa Hospitalet — — og nu vilde han gøre den syge Ven en lille Glæde — — han var saa *god* — — den kære, kære Ivar — — og hun vilde hjælpe

ham *nu* og *alle* Livets Dage, — hvad var hun vel ellers til!

Som ved en pludselig Indskydelse skyndte hun sig ud i Gangen, trak et Par af sin Mands gamle Snestøvler paa, rev Skindhuen ned fra Knagerækken og den tykke Ulster.

Saa laasede hun Husets Dør og skraaede over de snedækte Marker. Hun kendte hver Genvej, — men der var Steder, Sneen var saa dyb, at hun sank i til Knæene, — men over Markerne *maatte* hun for at naa Ivar i rette Tid. Desuden maatte han ikke se hende. Naar først hun naaede i Ly af Granplantagen, kunde de gaa paa hver sin Side af den Resten af Vejen ind til den lille Stationsby.

Sneen piskede hende lige i Ansigtet og blændede hende af og til, — engang imellem maatte hun staa stille og vende sig om for at trække Vejret rigtig dybt et Par Gange.

Hjemvejen blev let, — de vilde *blæse* afsted —!

Men *nu* — — — Ivar var allerede et langt Stykke forud, — der var ingen Tid at spilde.

Hun saa' hans høje, mørke Skikkelse derude paa Landevejen — blive mindre og mindre.

Og hun samlede al sin Vilje, hele sin sunde Energi, hele sit varme Hjertes Kærlighed, — — og *frem* gik det gennem Snedriver og Storm, til der kun var faa Alen mellem Ivar og hende. Han vendte sig ikke èn eneste Gang, — og det var hun glad for. Hvor vilde han blive vred, — ja, maaske bedrøvet, hvis han opdagede, hun var fulgt med for at passe paa ham.

Nu havde de naaet Byen og passerede de første Huse.

Else holdt sig i passende Afstand.

Hun saa' Ivar gaa ind paa Posthuset.

Skraaes over for laa den lange, røde Krobygning.

Else gik ind i Vognporten, — dèr stod hun selv i

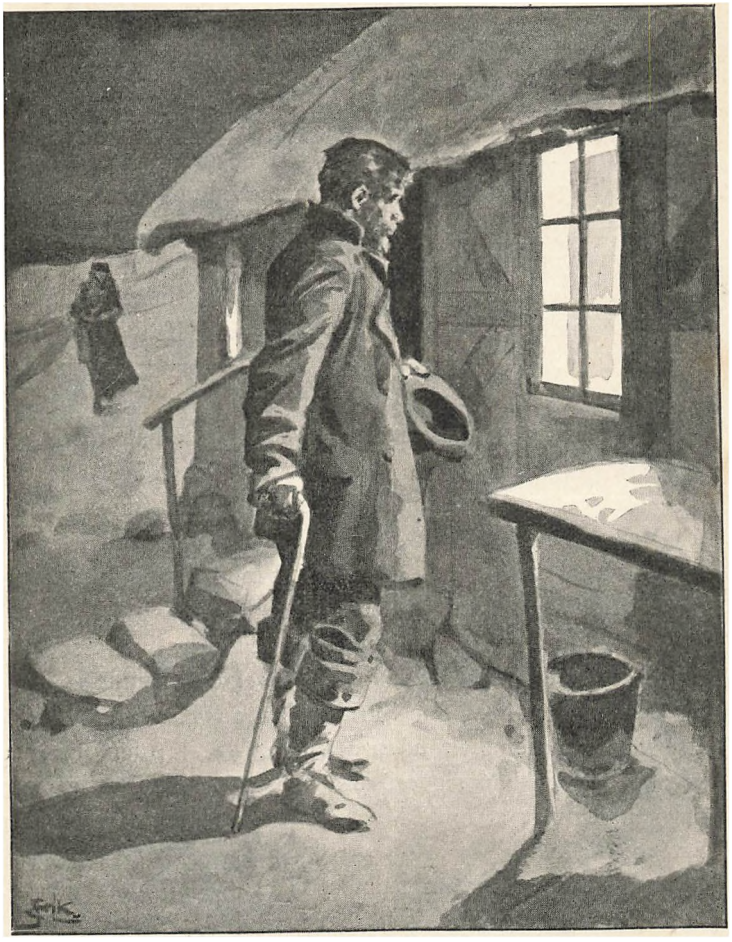

Skjul og kunde holde Øje — baade med Posthusets og Krostuens Indgang.

Hvis Ivar skraaede over Vejen og vilde ind paa Kroen, — vilde hun standse ham — tigge og bede ham om at følge med hende hjem, — — men modstod han Fristelsen — skulde han aldrig faa at vide, hun var fulgt efter ham.

Ikke et Menneske var at se paa de øde Veje.

Et Togs Hvinen skar gennem Luften langt, langt borte fra.

Kom Ivar dog ikke snart —?

Jo, — endelig, — — han stod paa Stentrappen og knappede omhyggeligt sin Jakke og slog Kraven op om Ørerne igen.

Nu saa' han over mod Kroen — —.

Og som dreven af usynlige Magter gik han mod Indgangen.

Else var næsten kommen helt ud af sit Skjul — ud paa Vejen.

Nu stod han stille, — saa' snart mod Krovinduerne og snart mod Vejen, der førte hjemad.

Man kunde se, han kæmpede med sig selv.

Elses Hjerte hamrede, hver Nerve var spændt — —.

Nu tog han et Par Skridt til mod Krodøren, — — Else var kommen helt ud paa Vejen, — — men lige paa éngang drejede han sig om paa Hælen og gik hurtig, som var han forfulgt af onde Magter, — henad Landevejen, der førte hjemad.

Ikke en eneste Gang standsede han — eller saa' tilbage.

Else trak Vejret dybt, — hendes Øjne fyldtes af Taarer.

Reaktionen efter den stærke Spænding var voldsom, — — hun følte sig pludselig saa træt, at hun havde mest Lyst til at lægge sig ned i Sneen — —.

Men en uendelig stor Glæde og Taknemmelighed fyldte

hendes Hjerte. *Hun* havde været den stærkeste, — *Hjemmet* og *hun* havde sejret — —.

Og saa gik Turen igen over de snedækte Veje, langs de hvide Graner.

Men nu var det Rygvind, — de blæste hver for sig afsted — — hjemad — hjemad til den lune, hyggelige Stue, det pyntede Juletræ og al den gode Mad — —.

Sneen var ophørt, nu kunde man se, hvad man vilde —. Og dèr gik han — lige foran hende — hendes elskede Mand, — dette store, svage, kærlige Barn, der betød hele Livet for *hende*, — dèr gik han — hjemad, hvor han troede, hun sad og ventede og længtes, — — og hans Kærlighed til hende havde sejret over alle Fristelser! *Saa* stor var den altsaa! — Else stod et Øjeblik stille og foldede Hænderne og saa' op mod den graa, tunge Himmel. — —.

Der var Lys i de smaa Huse ved Vejen og inde paa Marken — —. Aftenen begyndte at skumre, — — og det var jo Jul! Hist og her skimtede man gennem Ruderne en Grankvist med Lys og Papirsroser.

Bag ved Plantagen, hvor Genvejen over Marken begyndte, stod Ivar stille udenfor en lille Hytte.

Else vidste, der boede en fattig Fisker med en Mængde Børn; hun havde tit bragt Konen Mad, naar hun laa i Barselseng.

Bag de oplyste smaa Ruder kunde man se et Juletræ, der stod midt i Stuen, og Børn i alle Aldre, der dansede omkring det.

Konen havde det mindste Barn paa Armen. Manden selv sad og spillede en Julesalme paa sin store Harmonika. Det lød næsten som Orgel. Dybe, langsomme, højtidelige Toner banede sig Vej gennem de utætte Vinduer, og Barnestemmer sang: »Dejlig er Jorden!«

Else hørte pludselig, Ivar begyndte at synge Salmen med — ganske sagte —. Stod han ikke dèr midt ude paa Landevejen og sang nynnende med — som vilde han *takke* for et eller andet! »Dejlig er Jorden!«

Else kunde næsten ikke lade være at gaa hen og lægge sine Arme om hans Hals og give ham et Kys, — — men han maatte jo ikke vide, hun havde passet paa ham!

Og saa gled hun ubemærket om bag Granerne og skyndte sig langs med Plantagen hjem — samme Vej, hun var kommen.

Nu kunde hun rolig forlade ham, — for nu kunde han se deres Hjem! Vejen var pludselig bleven saa let at gaa, — selv dèr, hvor den før næsten var ufremkommelig! Med al den Glæde og Tak i sit Hjerte var det jo ingen Sag at komme frem!

Else næsten fløj afsted. Stormen bar hende over de store Driver. Nu stod hun foran Huset og fik Døren op i en Fart, Lysene tændt og mere Kul i Ovnen.

Sit vaade Overtøj gemte hun ude i Bryggerset, fik Haaret glattet — og Maden over Ilden i en Hast.

Hun stod bøjet over Gryden med Grød, da Ivar kom.

»Velkommen!« sagde hun og vendte sig smilende imod ham — »og glædelig Jul, Ivar!«

»Tak,« svarede han og stampede Snestøvlerne af sig, — »Tak, i lige Maade, lille Else! Men hvor Dit Ansigt blusser, — man skulde tro, det var *Dig*, der havde været ude i Vejret!«

»Det er Varmen her fra Skorstenen,« løj Else og lo, — »om en halv Time skal Maden være færdig, Du véd, jeg lavede det hele i Gaar for at have det nemt Juleaften, — nu skal den bare være rigtig varm, — — og saa Ivar, — — saa skal vi to rigtignok holde Jul!«

Han tog hende ind i sin Favn, trykkede hende tæt ind

til sit Hjerte og sagde: »jeg véd aldrig, hvordan jeg skal takke Dig for, hvad Du er for mig, Else! Jeg elsker Dig og er saa lykkelig for Dig! Du er min gode Aand, — — og er det ikke underligt, — — i Dag var det paa hele Turen, som Du var med mig! Du maa have *tænkt* meget paa mig!«

»Ja,« lo Else og kyssede sin Mand, »jeg tænkte: »mon Ivar kommer hjem, til Juletræet skal tændes«, — — og Du kom!« tilføjede hun jublende.

»Ja,« svarede han stille, »jeg kom, — for uden Dig — er jeg intet!«

Saa spiste de to i Huset bag Klitten deres Julenadver, og Havets brusende Orkester spillede dertil.

Bag efter kom de indbudte fattige Børn. De kom fra Huse og Hytter — i Flokke, Parvis eller alene, men alle med Juleforventning i de glade Barneøjne. Chocoladen, Klejnerne og Wienerbrødet blev nydt, — Juletræet tændt og alle de dejlige Godter fordelt.

»Hvilken Salme skal vi synge, Else?« spurgte Ivar sin Kone.

»Dejlige Jul«, svarede hun med et kærligt Smil.

MAJLUFT.

Af Gyrithe Lemche.

Med Illustrationer af Jenny Nystrøm.

Baronesserne havde forlagt deres Arbejdsplads fra Dagligstuen til den aabne Veranda udenfor Spisestuen.

Majluften drev i en tung Varmebølge henover den gamle Slotsby og stod ubevægelig mellem Træer og Busketter i den lille Byhave, som fornemt afgrænsede sig fra Nabohaverne ved en rødkalket Mur med en Kam af brede Munketeglsten.

Baronesse Adelheid hæklede med sine nærsynede Øjne i faretruende Nærhed af Naalen, som vævert vred sig ud og ind af Maskerne mellem hendes tørre, slanke Racefingre.

Baronesse Hedevig hæklede ogsaa og ganske den samme Blonde som den ældre Søster. Guldlorgnetten red strunk over Høgenæsens høje Ryg og tillod hende at holde Hæketøjet en halv Alen ud for sig. Hun sad helt henne ved Havetrappen med sin tynde fugleagtige Skikkelse krummet sammen i en kurveflettet Barnestol.

Baronesse Sophie havde kilet sin Stol ind mellem Løvværket i Verandaens yderste Hjørne. Hækletøjet, ganske af samme Mønster som Søstrenes, hvilede i hendes Skød under et opslaaet Bind af Christian Winthers Digte. Hun var i Modsætning til de to ældre Søstre fyldig af Skikkelse, og hendes mørke Haar og mathvide Lød røbede intet Familieskab med deres let fregnede Blondhed.

Jenny Nyström.

Baronesse Jutta, den yngste af de fire, »Barnet« paa tredive Aar, sad paa Verandatrappens øverste Trin med Hæklenaalen løst mellem de korte, buttede Hænder og Blikket dvælende snart i Skyerne og Trætoppene, snart ved Fuglene, som fløj kvidrende ud og ind af Busketterne eller pikkede Frø og Larver mellem Straaene i Græsplænen.

»Paa den Maade bliver Du aldrig færdig, Barnlille,« sagde Baronesse Adelheid bebrejdende. »Husk, Baumgarten kommer i næste Uge og tager fat paa Benklæderne.«

Baronesse Jutta løftede utaalmodig paa Skuldrene og mumlede noget mellem Tænderne, der lød som en Protest.

De to ældste Baronesser vexlede et spørgende Blik.

Baronesse Sophies brune Fløjlsøjne hvilede paa den yngste Søster med moderlig Ømhed.

»Jeg skal nok hjælpe Jutta med at faa hendes Blonde færdig. Jeg forstaar saa godt, man ikke har Lyst til at bestille noget, naar Vejret er saa henrivende.«

Baronesse Hedevig smilede sarkastisk, saa Lorgnetten tabte Balancen paa den fugtigvarme Næseryg og faldt ned i hendes Skød.

»Kære Soffy, lad os først se, hvor vidt Du selv naar!«

Men nu hændte der noget, som ikke var hændt nogensinde før, saa længe de fire Baronesser havde holdt Hus sammen. »Barnet« paa tredive Aar slap Hækletøjet og udbrød, idet hun foldede de ledige Hænder om det ene Knæ:

»For min Skyld ingen Allarm! Det kunde aldrig falde mig ind at gaa med den Blonde mere!«

Atter krydsedes de tre Baronessers Blikke.

»Men, hvad siger Du dog, Barn, vil Du ikke gaa med salig Mamas Blonde mere?« Baronesse Adelheid formelig snappede efter Vejret, og hendes ærlige Ansigt udtrykte den oprigtigste Forfærdelse.

»Nej,« erklærede Baronesse Jutta med fortættet Trods. »Jeg vil fremtidig have Festons om mine Benklæder, som andre Mennesker.«

Og efter at hun havde affyret denne oprørske Erklæring, sprængte hendes daarlige Humør alle Dæmninger og brød sig Vej i en Strøm af hidsige Spørgesætninger: »Fordi salig Mama kun brød sig om at hækle den Blonde der, hvorfor skal vi fire saa endelig pine Livet af os med at hækle den om og om igen? Hvorfor maa vi ikke være, som andre Mennesker? — Der er ingen, som gaar med Hækleblonder paa sit Linned mere uden Bønderkoner og Tjenestepiger! Man kan købe de dejligste Festons hos Mikkelsen henne paa Torvet, og jeg gaar derhen den Dag i Morgen og køber, hvad jeg skal bruge!«

Baronesse Adelheid rystede paa Hovedet, og Aarene rejste sig i hendes høje Tindinger.

Baronesse Hedevig snerrede foragtelig:

»Købestads! — Du vil maaske ogsaa til at købe Dine Benklæder færdigsyt.«

»Ja — hvorfor ikke?« »Barnet« knejsede udfordrende. »Saa slap man da for at have den irriterende Baumgarten siddende her i 14 Dage. — Uh, at I kan finde Jer i den Atmosphære af Tørverøg og Kamferdraaber, som altid hænger i hendes Klæder.«

»Naa, nu skal vi ogsaa kassere Baumgarten!« Baronesse Adelheids Stemme knækkede over af lutter Sindsoprør, og hun tav brat.

»Kassere gamle Baumgarten? Nej — det vilde da være en blodig Synd,« sagde den godmodige Baronesse Sophie; »skøndt jeg giver Jutta Ret, hun er ikke appetitlig længer, og hendes Næse fugter i ét Væk. Jeg er ogsaa vis paa, Jutta, at hvis det stod til Dig, kasserede Du hende ikke, og Du vilde saamænd ogsaa blive ved at gaa med

Mamas Blonde, hvis bare nogen vilde hækle den færdig for Dig.«

»Ja værsaagod, der ligger Hækletøjet!« Baronesse Jutta var sprunget op og slyngede nu den oprullede Blonde med Naalen stukket i Garnnøglet hen i Skødet paa Baronesse Sophie.

»Her er ikke til at nære sig for Hede — jeg gaar en Tur.«

»Hvorhen?« spurgte Baronesse Hedevig med et inkvisitorisk Blik gennem Lorgnetten.

»Hen til Doktorens, tænker jeg,« svarede Baronesse Jutta skødesløst og forsvandt ind i Huset.

Der opstod nogle Øjeblikkes Stilhed ude paa Verandaen, kun afbrudt af Baronesse Sophies aandsfraværende Bladen i Christian Winther.

»Kan I sige mig, hvad der gaar af hende?« — Det var Baronesse Hedevig, som først maatte have Luft. — »Hun er jo ligesom forvandlet.«

»Det er Foraaret, Majluften,« svarede Baronesse Sophie og saa drømmende ud for sig. »Saadan noget er man ikke selv Herre over.«

»Og naar jeg tænker paa, at den Blonde har salig Mama selv lært os at hækle, og den har vi allesammen haft om vore Benklæder, ligefra vi var Børn!« — Baronesse Adelheids forargede Øjne anraabte skiftevis begge de to Søstre om Medhold.

»Fordi der er kommen lidt mere end almindelig Varme i Luften, behøver man da ikke at lade sit onde Lune gaa ud over andre!« — Baronesse Hedevig rykkede saa heftigt i Traaden, at Garnnøglet hoppede i hendes Skød.

* *

Baronesse Jutta var ikke kommen tilbage, da de tre Baronesser satte sig til Middagsbordet. Det var noget saa uhørt, at ikke alle var samlede til Maaltidet, at de tre Søstre var paa det pinligste berørte af dette Brud paa Husordenen.

Gamle Konrad, der paa én Gang varetog en Gartners, Gaardskarls og Tjeners Pligter, havde lige begyndt at byde anden Ret om, da Baronesse Jutta traadte ind, rød i Hovedet og forpustet.

Baronesse Adelheid saa misbilligende paa hende.

»Kommer Du fra Doktorens?« spurgte hun.

Baronesse Juttas Kinder blev en Tone rødere i Farven.

»Nej,« svarede hun kort. »Jeg hørte saa mange Stemmer i Haven og tænkte, de maaske havde fremmede.«

Baronesse Hedevig kunde ikke beherske sin Nysgerrighed længer.

»Men hvor kommer Du da fra?« spurgte hun skarpt med de inkvisitoriske Lorgnetter rettede lige paa hende.

»Jeg gik mig en Tur,« svarede Baronesse Jutta og unddrog sig hendes Blik ved at forsyne sig af det Fad, Konrad bød hende.

Baronesse Hedevig ligefrem stejlede af Forargelse.

»Alene! — men det var da en besynderlig Idé.«

»Aa, andre unge Piger her i Byen gaar da tidt alene Tur.«

»Du var maaske Parken rundt eller ude ad Landevejen?« fortsatte Baronesse Hedevig sit Forhør; men nu kom Baronesse Sophie sin Søster til Undsætning.

»Det var nu mest af Etikettehensyn, at Papa og Mama ikke vilde lade os gaa Tur alene,« sagde hun, »men jeg tror, vi efterhaanden kommer til at give slip paa de fornemme Traditioner om ikke for andet, saa fordi de bliver os for kostbare.«

Baronesse Adelheid blinkede advarende til hende, men

først, da Konrad efter endt Servering havde fjernet sig, sagde hun bebrejdende til sin ubetænksomme Søster.

»Jeg synes ikke, det er rigtigt af Dig, Sofschen, at tale saadan, naar Tjeneren er herinde. Du ved desuden ogsaa, at det var Papas udtrykkelige Ønske, at alt skulde blive ved at gaa, som dengang han og Mama levede.«

Saa blev der ikke talt mere ved den Lejlighed om Baronesse Juttas Spasereture.

* *

Baronesserne i »Krogen«, som de fire Søstre i Almindelighed kaldtes af Byens Folk, havde i Løbet af den sidste halve Snes Aar mistet først deres Moder og for fem Aar siden deres Fader, den tidligere Hofmarskal, dengang den gamle Slotsby var Kongens Sommerresidens. Han efterlod sig af Børn kun de fire Døtre samt en Kapital, af hvis Renter de, takket være Baronesse Adelheids kloge og sparsommelige Administration, kunde fortsætte Hjemmet nogenlunde i den Stil, deres Navn og Rang krævede af dem. De to ældste Baronesser, begge i en Alder omkring de fyrre, var indskrevne i Vallø og dermed sikrede en aarlig Indtægt af 500 Kroner hver, hvorimod Hofmarskallens skrantende Finanser ikke havde tilladt ham ogsaa at indskrive sine to yngste Døtre. Baronesse Sophie var paa det Tidspunkt fyldt sine fem og tredive Aar og var forøvrig den eneste af de fire Søstre, som for Alvor havde truet med at bryde ud af »Krogen«, idet hun til sit syvogtyvende Aar havde været forlovet med en brystsyg Fætter, som dyrkede Musik og skrev Digte, til Døden gjorde en Ende paa hans kranke Tilværelse under et Vinterophold i Mentona.

Baronesse Sophie havde sørget inderlig over sin Fæstemand og afslaaet de Partier, som senere tilbød sig; men til Trods for hendes tilbagetrukne Liv her i »Krogen« havde hendes kortvarige Kærlighedshistorie givet hende et Sær-

præg, som stod i den skarpeste Modsætning til de to ældste Søstres fladbrystede Jomfruelighed. Ikke uden Grund havde en af hendes ungdommelige Beundrere i Byen sagt, at Baronesse Sophie altid saa' ud, som om hun bar paa en kostelig Lykkeskat, hemmelig for alle andre.

Baronesse Jutta var kommen til Verden paa et Tidspunkt, hvor det afdøde Herskab havde anset enhver yderligere Familieforøgelse som utænkelig; derfor var hun ganske naturlig bleven hele Familiens forkælede Barn, og skøndt hun nu med sine tredive Aar maatte siges at være ude over den første Ungdoms Farer og Fristelser, hvilede de ældre Søstres Blikke altid paa hende med moderlig Omhu og Vagtsomhed. Var hun til Selskab et Sted i Byen, hvor Søstrene ikke var med, maatte gamle Konrad traske i Hælene paa hende baade for at aflevere hende og afhente hende igen. Hun havde taget det som noget selvfølgeligt, opdraget som hun var til at respektere de fornemme Traditioner i det gamle Hjem, ligesaa selvfølgeligt, som at Baumgarten mødte op, naar Baronessernes Linnedgarderobe skulde fornyes, at Skomager Plambæk kom og tog Maal, naar en af dem skulde have et Par Støvler, og at de selv hæklede den fine Traadblonde, som fra deres tidligste Ungdom havde prydet deres intimeste Klædningsstykker. For første Gang i sit Liv havde hun i Dag sat sig op imod denne ærværdige Husorden, og hvorfor? — Ja, det var det, de tre ældste Baronesser forhandlede, da de i den sildige Aftentime mødtes paa Baronesse Adelheids Værelse.

Imens sad Genstanden for deres bekymrede Tanker ved sit Vindu i Kvistétagen og lyttede med begge Arme hvilende i Vindueskarmen til Nattergalens indsmigrende Fløjt ovre fra Slotsparken, henrykt over at have denne stille Time uforstyrret af deres ængstelig frittende Blikke.

* * *

Næste Formiddag gik Baronesse Sophie sin sædvanlige Tur ned i Havens skyggefulde Parti, som Søstrene med nogen Overdrivelse kaldte Lunden. Henne ved Havemuren stod Konrad med Forklæde paa og bandt Vildvinen op. Baronesse Sophie stansede og gav sig i Snak med ham, som hun altid plejede.

»Synes Baronessen, der mangler noget her opad Muren?« spurgte den gamle pludselig.

»Hvad skulde det være for noget?« spurgte Baronesse Sophie.

»Ja — det spø'r jeg om,« svarede Konrad med en forurettet Mine. »Der er ingen, som har sagt til mig, at vi skal købe en Blaaregn.«

»Ja, men hvem siger, at her skal plantes en Blaaregn?«

Konrad trak et Bastbaand ud af Bundtet og stak det ind mellem Tænderne, mens han slog et Søm i Muren. Baronesse Sophie ventede taalmodig paa et Svar. Endelig kom det, uden at han dog tog Bastbaandet ud af Munden.

»Ja, saa kan jeg vide, at det ikke er Baronesse Sophie, som har været henne og se paa Skovfogdens Blaaregn.«

Baronesse Sophie blev pludselig interesseret. »Er det den ny Statsskovfoged, Konrad taler om?« spurgte hun og gav sig for ikke at røbe Nysgerrighed til at trække en nedfalden Ranke op.

»Ja — han kom jo til Majdag,« sagde Konrad. »Men jeg har ellers ikke talt med ham før i Morges; han kom anstigende her i Haven og begyndte at snakke om en Blaaregn, som han vilde forære Baronessen, fordi hun havde syntes saa godt om en af samme Slags nede hos ham. Jeg behøvede bare at sige, hvad Dag han skulde komme med den, for saa vilde han selv plante den her ved Muren, hvor den vilde passe bedst, sagde han.«

Baronesse Sophies sorte Bryn trak sig forundret i Vejret.

»Hvad svarede saa Konrad dertil?« spurgte hun.

»Jeg svarede, at Baronesserne ikke havde givet mig Besked om nogen Blaaregn, men jeg skulde spørge dem ad. Det er vist ellers en stor Herre ud i egen Indbildning, samme Skovfoged. Han spankulerede omkring som et andet Herskab og kritiserede baade det ene og det andet, men mest travlt havde han dog med at kigge op til Vinduerne. Naa, jeg holdt jo ikke paa ham, og saa maatte han da absentere sig omsider. Men først bad han mig sige til Baronessen, at han havde været her. Men jeg ved ellers ikke, hvem af Baronesserne, det var, han mente.«

»Ved Du, hvad jeg tror, Konrad,« sagde Baronesse Sophie, »jeg tror, vi skal lade ganske som ingen Ting, ikke tale til nogen om, at her har været nogen Skovfoged. Forstaar Du mig, ikke til nogen som helst.« Hun saa' indtrængende paa den gamle Tjener, og han nikkede til Svar ligesaa alvorlig.

Saa gik Baronesse Sophie videre med sin afdøde Fæstemands Digte i Lommen ned til sin Yndlingsplads under Birketræet i Havens nederste Hjørne. Men Gang paa Gang løftede hun under Læsningen Blikket op fra Bogens Blade og saa' ud for sig med sammentrukne Bryn og et grublende Udtryk.

*

Baronesse Juttä erklærede ved Frokostbordet, at hun vilde gaa hen til Mikkelsen paa Torvet og købe de Festons, hun havde talt om Dagen i Forvejen. Baronesse Sophie vekslede et Blik med de to andre Søstre. »Saa vil jeg gøre Dig Følgeskab,« sagde hun. »Jeg skal dog have købt Traad og Bændler, til Baumgarten kommer.«

Baronesse Jutta saa' lidt forskrækket ud men tog sig i det.

»For mig gerne,« svarede hun kort.

»Det er altsaa virkelig Din Mening, at Du ikke mere vil gaa med den Blonde, som Mama selv har lært os at hækle?«

Baronesse Adelheids Stemme rystede svagt.

»Ja, Du mærker jo nok, at Sophie giver hende Medhold,« sagde Baronesse Hedevig spidst. »Her skal nok vendes op og ned paa alt det gamle, kan jeg forstaa. Turen kommer saamænd ogsaa nok til Dig og mig; vi er heller ikke nok paa Moden.«

Men nu kunde Barnet paa tredive Aar ikke beherske sig længer.

»Skal jeg da være fordømt til hele mit Liv at gaa med samme Blonde om mine Benklæder, som I? — Kan jeg ikke elske Mama lige højt, fordi jeg køber mig nogle Alen Festons? — Jeg vil ha' Lov til at se ud, som andre Mennesker, og ikke gaa til Grin for hele Byen med hjemmesyede Kjoler og Chemiser og Benklæder, og Konrad traskende i Hælene paa mig, eller en af Jer klistret til min Arm, bare jeg skal om i den anden Gade. Ja — se bare ligesaa fornærmet ud, Du vil, Hedevig, — men det siger jeg Jer, at jeg render en skønne Dag min Vej, hvis I ikke la'r mig i Fred!«

Med blussende Kinder og Øjnene fulde af Taarer skød den lille Baronesse Stolen tilbage og fór ud af Døren.

Straks efter rejste Baronesse Sophie sig og gik ud efter hende.

Da Baronesse Adelheid havde set de to yngre Søstre forsvinde i Retning af Torvet, gjorde hun sig et Ærinde op i Baronesse Juttas Værelse for, som hun sagde til den gamle Ottilie, som stod ude paa Gangen og pudsede Spejlet, at se, om hun ikke trængte til rene Haandklæder. Det lille Kvistkammer var fyldt af en bittersød, mandelagtig Blomsterduft. Paa Baronesse Juttas Toiletbord opdagede Baronesse Adel-

heid en stor Buket Blaaregn, stukket i en Blomsterkrukke. Hun faldt nogle Øjeblikke i Tanker med de rene Haandklæder hængende over Armen. — »Ottilie«, kaldte hun dæmpet. Ottilie kom skyndsomt ind. Hun troede, Baronessen var bleven syg, saa hjælpeløs havde hendes Kalden lydt.

»Sig mig, Ottilie, lagde Du Mærke til, om Baronesse Jutta havde de Blomster med, da hun kom hjem fra sin Spaseretur igaar?«

»Ja, jeg er færdig ved at tro det,« svarede Ottilie med en eftertænksom Mine. »De stod her da allenfals, da jeg tæppede af iaftes.«

Baronesse Adelheid kunde ikke faa sine Øjne fra Buketten.

»Det var da nogle dejlige Blomster!« udbrød hun, men hendes Begejstring lød ikke rigtig ægte. »De er vistnok fra Doktorens.« Men i det samme huskede hun paa, at Jutta slet ikke havde været hos Doktoren og afbrød sig selv . . . »Sig mig engang, Ottilie, — det var egenlig derfor, jeg kaldte paa Dig, — synes Du ikke, de Blomster dufter altfor stærkt? Du ved, i Baronesse Juttas Alder skænker man ikke den Slags en Tanke, men det var dog maaske bedst at flytte dem ud paa Gangen før Sengetid. — Det er forresten mærkeligt, jeg synes aldrig, jeg har set Blaaregn i nogen Have her i Byen.« Hun fik pludselig travlt med at bytte Haandklæderne paa Stativet.

Ottilie lagde pligtskyldigst Ansigtet i eftertænksomme Folder.

»Jeg kan saamænd ikke i Øjeblikket komme i Tanker om andre Steder end Skovfogedhuset ude ved Hingstehaven. Der er der en Blaaregn, som dækker Gavlen og det meste af Forsiden med. Kanske den ny Skovfoged har været saa høflig a byde Baronesse Jutta en Buket. Han skal være en svært pæn Mand.«

Baronesse Adelheids Ansigt stivnede.

»Hvor kan Ottilie tro, at Baronesse Jutta vil tage mod en Buket af en fremmed Mand,« og hun gik forbi den gamle Pige ud af Stuen.

* * *

Baronesse Jutta købte alligevel ikke den omtalte Feston. Baronesse Sophie havde ladet falde nogle Ord om, at den var altfor tarvelig til det fine Stof, den skulde kante. De blev da enige om at vente, til de en Dag kom til København.

»Skal vi gaa en Tur med det samme« foreslog Baronesse Sophie. »Vejret er saa dejligt.«

Baronesse Jutta slog lidt nølende til.

»Skal vi gaa i Hingstehaven,« foreslog Baronesse Sophie, da de var kommen udenfor Byen. »Egene maa nu være sprungne ud.«

Baronesse Jutta studsede lidt men indvilgede med et taust Nik.

Ved Indgangen til Hingstehaven bag et højt Stakit af Naturtræ laa Skovfogdens Hus med et knejsende Hjortegevir over Forsidegavlen og de gule Vægge næsten skjulte under Løvværk.

»Nej, har man set Mage til den Blaaregn i Aar!« udbrød Baronesse Sophie. »Den slynger sig vist snart hele Huset rundt. Lad os se ad!« Hun trak Søsteren med sig hen til den brede Indkørselslaage, som stod halvt aaben, men Baronesse Jutta sled sin Arm løs og blev staaende.

»Lad være med det, Sophie,« sagde hun blussende rød og saa' sig urolig omkring. »Det er paatrængende at stille sig saaledes op og stirre paa Folks Ruder. Sæt, der er nogen derinde.«

»Aa, Skovfogden er en ugift Mand, har jeg hørt, og desuden er han vel paa Arbejde paa denne Tid af Dagen.«

Det var ikke saa meget Ordene selv som den Tone, hvori de blev sagt, der saarede Baronesse Juttas Øren.

»Han har vel Folk under sig til at gøre Arbejdet,« sagde hun uvillig. »Det er jo da en overordnet Stilling at være Skovfoged.«

»Ja, den rangerer rimeligvis med Sergeant,« lo Baronesse Sophie og tog Søsterens Arm for at gaa videre.

»Nej, lad os heller gaa hjem, det er saa varmt,« sagde Baronesse Jutta og stansede.

Baronesse Sophie gav beredvillig efter; hun havde faaet det ud af Spasereturen, hun vilde.

»Det er forresten en idyllisk Bolig saaden en Mand har,« snakkede hun løs, da de var komne et Stykke fra Huset. »En virkelig dannet Mand med æstetiske Interesser kunde bo henrivende dér. Saadan en Bolig drømte Preben og jeg altid om.« Hun drog et Suk og tav lidt.

»Man kan godt være en dannet Mand, fordi man er Skovfoged,« paastod Baronesse Jutta. »Jeg ved da, at Doktorens Søn, Skovridderen, en Tid var Skovfoged.«

»Ja, selvfølgelig,« indrømmede Baronesse Sophie. »Det er Dannelsen og ikke Stillingen, som sætter Skel. — Men Du skal se, der henne kommer Manden selv.«

Der kom en Mand imod dem i Jægerfrakke og med opkrammet Filthat; en hvidbroget Pointer fulgte ham i Hælene. Han veg tilside, idet de passerede og hilste med en Ærbødighed, som forekom Baronesse Sophie lidt for overdreven, hvilket dog ikke hindrede hende i at bemærke, at han havde ganske kønne Træk og et velformet Hoved, men Knebelsbarten var for vikset, den ledte Tanken hen paa en grevelig Forvalter eller Liberikusk.

»Tror Du, det var den ny Skovfoged?« spurgte hun, da der var et Stykke Vej mellem ham og dem.

Baronesse Jutta gik med bøjet Hoved og saa' ned i Vejen; hun mumlede noget uforstaaeligt til Svar. Baronesse Sophie havde ondt af hende og brød sit Hoved med, hvorledes denne Sag bedst skulde gribes an.

»Ved Du, hvad jeg kunde have forfærdelig Lyst til,« udbrød hun med ét, »at Du og jeg tog en Tur til Norge. Det er saa længe siden, jeg var udenlands, og stakkels Du har jo aldrig sat Dine Ben udenfor Danmark. Bare den søde Adelheid kunde gøre Udvej for, hvad det vilde koste.«

»Aa, jeg ved i Grunden ikke, om jeg har Lyst,« svarede Baronesse Jutta. »Her er jo ogsaa saa smukt hjemme — især paa denne Tid.«

»Har Du ikke engang Lyst,« svarede Baronesse Sophie; »saa er det sandelig paa høje Tider, Du kommer afsted, ellers gror Du fast her for Tid og Evighed ligesom Adelheid og Hedevig. Men hør, det er sandt, til Juni faar de jo begge Hævning, saa kunde der maaske med det samme blive Raad til lidt Extravagance.«

»Hvorfor er Du i Grunden saa ivrig efter at faa mig bort?« spurgte Baronesse Jutta mistænksom.

Baronesse Sophie forstod, at hun maatte gaa frem ad en anden Vej. »Selvfølgelig fordi jeg gerne vil have et Paaskud for at lufte mig selv lidt,« spøgede hun og trykkede Søsterens Arm fastere ind til sig. »Majluften faar det altid til at krible mig i Blodet.«

* *

Den Aften mødtes de tre Baronesser igen paa Baronesse Adelheids Værelse i Stueétagen. Paa tynde Saffianssko og med Slobrokker over Natkjolerne var Baronesse Hedevig og Baronesse Sophie listet ned af Trapperne en Time efter,

at de havde trukket sig tilbage til deres Soveværelser. Baronesse Adelheid sad endnu fuldt paaklædt ved sit Skrivebord og gjorde Ugens Regnskab op. Det var selvfølgelig om »Barnet« paa tredive Aar, der skulde forhandles.

»Vi har meget paa vor Samvittighed overfor Jutta,« sagde Baronesse Sophie efter at have aflagt Beretning baade om Skovfogdens Besøg her og hendes og Søsterens Møde med ham paa Spasereturen, hvilke Beretninger Baronesse Adelheid paa sin Side supplerede med at fortælle om Buketten paa Baronesse Juttas Toiletbord. »Vi har rent ud forsømt hende — jeg mener, ingen Chancer givet hende. Nu straffer det sig.«

»Jeg forstaar Dig slet ikke,« svarede Baronesse Adelheid.

»Hun har jo faaet Lov at gøre ganske, som hun vil, synes jeg. Og hvad Chancerne angaar — jeg forstaar forresten ikke rigtig, hvad Du mener dermed — men Forholdet har jo været det, at vi har maattet søge vor Omgang her i Byen alene og altsaa udenfor den Stand, vi tilhører.«

»Men saa kunde vi have skaffet hende Indbydelser til Familien ovre i Jylland eller Papas gamle Venner ude paa Landet. Hun kunde saamænd godt være kommen til at tilbringe nogle Sommer- og Juleferier hos Prebens Broder paa Visbjærggaard. Jeg har tidt tænkt derpaa, men Du syntes jo altid, at saa skulde de tage os alle fire, og det kunde vi da ikke være bekendt at bede om.«

»Hvad tror Du da, Papa og Mama vilde have sagt til at sende Jutta alene paa Feriebesøg? Naa, og saadanne Besøg kræver da forresten ogsaa et Udstyr, som vi slet ikke kan overkomme.«

»Det er rigtig,« faldt Baronesse Hedevig hende i Talen. »Man maa optræde standsmæssig blandt sine egne, ellers maa man helt lade være at optræde.«

»Men hvis Jutta nu finder paa noget saa ustandsmæs-

sigt som at forlove sig med Skovfogden, — og det kunde gaa saa galt —, har vi saa ikke os selv at takke derfor?«

»Forlove sig med Skovfogden! — det mener Du ikke!« røg de to Baronesser op.

»I har da selv set, hvor rent ud forvandlet hun lige paa én Gang er blevet,« sagde Baronesse Sophie; »og I kan da vel ikke endnu være blevne saa indtørrede og forbenede, at I har tabt enhver Erindring om, hvad der rører sig i en ung, kraftig Kvinde, naar hun er gaaet om det første Hjørne, og Myggene sværmer.«

»Uh, at Du vil tale saadan!« Baronesse Hedevig trak Slobrokken tættere sammen om sin Natdragt.

»Naar galt skulde være, maatte hun da hellere have interesseret sig for Herredsfuldmægtigen, som havde sin Gang her sidste Vinter,« sukkede Baroneste Adelheid. »Et standsmæssigt Parti har hun vel under vore økonomiske Omstændigheder ikke meget Haab om.«

Baronesse Sophie smilede hemmelighedsfuldt og kærtegnede med sit Blik den hvide Fod, som havde unddraget sig sit Saffians Hylster.

»Han vilde simpelt hen ikke have hende; der var andre, som havde fundet Naade for hans Øjne, men disse andre lod ham forstaa, at en virkelig jordisk Kærlighed, den varer ud over Graven, og da han havde faaet det at vide, saa blev han fremtidig borte.«

»Men Jutta var dog hele fem Aar yngre, end Du,« sagde Baronesse Hedevig, næsten fornærmet paa den yngste Søsters Vegne.

»Jo, men stakkels Jutta har nu engang den Næse efter Moster Adelgunde, og hendes Figur er ogsaa un peu robuste, — og man kan da endelig ikke tvinge en Mands Følelser den Vej, hvor det passer en selv. Jeg kan forsikre Jer, at jeg rørte ikke en Finger for at holde paa ham.«

Baronesse Adelheid havde siddet nogle Øjeblikke fordybet i økonomiske Overvejelser med de magre, hvide Fingre spændende om Tindingerne.

»Du synes altsaa, vi skulde sende hende til Norge?« spurgte hun pludselig dukkende op i Samtalen igen.

»Ja — som jeg sagde før, min egen Rejse tager jeg paa mig selv, men Juttas maa I tage paa Jer.«

»Vi skulde jo rigtignok have nyt Stakit til Vejen, det gamle er raaddent helt igennem, siger Snedkeren; og jeg skulde ogsaa have Huset malet udenpaa.« Baronesse Adelheid saa' raadvild ud.

»Ja, saa ved jeg ikke bedre, end at vi lader hende blive Skovfogedmadam!« — Baronesse Sophie var ved at tabe Taalmodigheden.

Det gøs i Baronesse Adelheid. »Jeg vil raadføre mig med Prokurator Simonsen. Han kan bedst sige mig, hvad vi tør indlade os paa under vore Forhold.«

Dermed skiltes de tre Baronesser.

* * *

Baronesse Jutta sov ikke, som hendes Søstre havde troet. Hun sad ved sit Vindu, som hun plejede i den sidste Tid og inddrak den lyse Vaarnats farlige Duft.

Hun var ellers ikke sværmerisk og poetisk, som f. Ex. Baronesse Sophie, der altid færdedes i sine Tanker og Følelser med sin forklarede Brudgom. Hun havde tidligere kunnet sove en Sommernat ligesaa trygt og uforstyrret af Nattergalesangen og det blide Skumringslys, som om Vinteren, naar Kulden tvang hende ned under den varme Edderduns Dyne. Men denne Gang var det noget helt andet. Straks Maj Maaned satte ind med Sol og Varme som paa en Midsommerdag, havde hun følt en Uro i sit Blod og en Trang til at bryde ud paa en eller anden Maade, hun

vidste ikke selv hvorledes, indtil hun en skønne Dag saa' ham, Jægeren med de brune Øjne og den flotte Holdning, staa udenfor Skovfogedhuset og binde Blaaregnen op. Før havde hun aldrig skænket Huset eller dets Indvaanere nogen Opmærksomhed. Den forrige Skovfoged var en jævn Mand og dertil gift og Fader til en Flok halvsnavsede Børn, hvis Moder saa' saa utiltalende ud, at det ikke kunde falde hende ind at vise hende nogen Venlighed. — Hun antog derfor ved første Øjekast den ny Skovfoged for en Kunstner, som havde lejet Sommerbolig i Huset, men fik senere at vide af Doktorens Datter, at det var Skovfogden selv, en Mand af uvis Herkomst, man sagde: en Kammerjomfrus Elskovsbarn med en udenlandsk Diplomat. Og hun tvivlede ikke et Øjeblik om, at saadan maatte det være, kun saaledes kunde hun forklare sig den chevalereske Maade, hvorpaa han havde hilst hende, baade da hun passerede Huset paa Udvejen og paa Hjemvejen. Nej, han kunde ikke være en almindelig Subaltern, der var »Blod« i hans Aarer, muligvis romansk Blod.

Fra den Dag lagde hun stadig sine Spasereture om ad Hingstehaven men indrettede sig saa snildt, at Søstrene ikke fik Nys derom. Og saa skete det en Dag, at han kom ud af sin Laage med en Blaaregnklase i Haanden og spurgte hende paa den høfligste Maade, om hun ikke syntes, det var et usædvanligt smukt Exemplar af samme Blomst.

Dette blev Indledningen til deres Bekendtskab, og nu sad hun her med brændende Kinder og dybt Aandedræt og genkaldte sig de mindste Enkeltheder fra deres stjaalne Møder ved Skovfogedhuset og paa Hingstehavens ubefærdede Stier; hans bløde Tonefald, som gav selv de ligegyldigste Ord en dybere Mening, hans sydlandske Blik, som altid hvilede ufravendt paa hende, naar hun talte, men aldrig forekom hende dristigt eller paatrængende, hans solbrændte

Haand, der var saa forbausende vel plejet og altid var rede til at bøje Grenene tilside for hende, naar de spaserede sammen ad de tilvoksede Stier.

Og i Dag havde han tilstaaet for hende, at han havde været i hendes Have under Paaskud af at ville tale med Gartneren om, hvor den Blaaregn, han havde lovet at forære hende, skulde staa, men i Virkeligheden for at fange et Glimt af hende, saaledes som hun færdedes i det Hjem, der altid vilde være lukket for en Mand af hans Stand. —

Hun havde nær tabt Vejret af Skræk ved Tanken om, hvad Søstrene vilde have sagt, om han havde truffet nogen af dem. Men én Gang maatte det jo siges — hvis virkelig, hvis virkelig. — — —

Hun lænede Panden mod Vinduesposten, svimmel af de Fremtidssyner, som hendes Fantasi foregøglede hende. Thi dette var jo noget helt andet, end dengang hun sværmede for de ældste Gymnasiaster paa Skoleballerne og Skoleskovturene, hendes Ungdoms eneste og stadig tilbagevendende Fester; Byens Borgerballer tilhørte selvfølgelig en Verden, hvor hun ikke kunde vise sig. Men saa kom den Tid, hvor hun var for gammel til Skoleballerne, hvor de ungdommelige Kavallerer kun bød hende op til Pligtdanse og derefter overlod hende til de gifte Adjunkter, da ophørte hun helt at sværme og begyndte at hengive sig til Velgørenhedshaandarbejder og Studier af levende Sprog i det stille Haab engang at gøre Brug deraf paa en Rejse. — Men nu havde Livet for første Gang stillet hende Ansigt til Ansigt med en Mand, en virkelig Mand, som tilbad hende i dybeste Ærefrygt, og hvad Dag, det skulde være, kunde lægge sit Hjærte for hendes Fod, om han turde, om hun gav ham Lov dertil. Thi det havde han givet hende tydeligt at forstaa, at hans Fremtids Lykke laa i hendes Haand,

kun hun kunde ved sin Kærlighed give ham den Plads i Livet, som han var født til, om end i Brøde. — — —

Det puslede ved Dørlaasen, og da hun forskrækket vendte Hovedet om, saa' hun Baronesse Sophie staa der i sin hvide Natdragt med Slobrokken hængende løst over Skulderen.

»Hvad vil Du?« fór Baronesse Jutta forskrækket op. »Hvorfor kommer Du listende som en Tyv uden at banke paa?« —

»Jeg vil tale med Dig,« svarede Baronesse Sophie rolig. »Jeg tænkte mig nok, Du var oppe endnu.«

»Aa, gid I vilde lade mig være i Fred, og Du især! Det er ligesom om, Du var sat ud paa at udspionere mig! Kan jeg nu ikke engang faa Lov til at være paa mit eget Værelse?«

»Men vær dog rolig, kære Barn,« tyssede Baronesse Sophie paa den opbragte Søster. »Jeg kommer jo blot for at bringe Dig en glædelig Nyhed. Vi rejser til Norge sammen i næste Uge, Du og jeg; Du skal dog engang faa Lov at se, at Verden er større end Præstens Have og Andedam.« Baronesse Sophie satte sig uden Opfordring i den Stol, Søsteren lige havde forladt.

Men Baronesse Jutta blev ikke det mindste formildet af Nyheden.

»Jeg kan godt forstaa,« sagde hun med et foragteligt Smil, »hvorfor det er Jer saa meget om at gøre at faa mig bort, men jeg *vil* ikke — forstaar Du det, Soffy, jeg *vil* ikke, for jeg *kan* simpelt hen ikke!«

Baronesse Sophie strøg med moderlig Varsomhed hen over den lille fyldige Haand, som fattede saa bestemt om Vindueskarmen.

»Nej, Du har Ret,« sagde hun dæmpet og blidt, »Du kan ikke selv, men derfor maa den, som forstaar Dig og

vil Dit bedste, hjælpe Dig og handle for Dig, selv om Du i Øjeblikket bliver vred derover.«

Baronesse Juttas Hoved sank pludselig ned mod Karmens Brædt, og gennem hendes Hænder trængte Lyden af en ubehersket Hulken.

Baronesse Sophie sad med sit smukke, storliniede Ansigt vendt ud imod Haven. Hendes Hud lyste hvid mod de sorte Haar og Bryn her i Sommernattens Dæmringslys, og om de fast lukkede Læber svævede et fjernt Tungsindssmil, mens hendes Haand uafladelig gled hen over Søsterens Haar med bløde, medfølende Strøg.

Saa begyndte Baronesse Jutta at tale ind imellem Hulkestødene.

»Naar jeg endelig engang holder i min Haand det, som for mig — er Lykken — saa tager I den fra mig — — — aa, at I kan nænne det?«

Baronesse Sophie bøjede Hovedet lidt frem imod hende.

»Vi gør det af Kærlighed,« sagde hun.

Baronesse Jutta bøjede sit Hoved endnu dybere ned mod Karmen, som vilde hun undgaa den kærtegnende Haand.

»Jeres Kærlighed tager Livet af mig,« jamrede hun, »lad mig dog være fri!«

»Jutta,« sagde Baronesse Sophie stille, »den Mand elsker Dig ikke.«

Baronesse Jutta fór op. »Hvad ved Du om det? Hvad ved Du om Kærlighed, Du, som elsker — —« Hun tog sig pludselig i det, hun var lige ved at sige, og tav.

»Hvorfor taler Du ikke ud?« spurgte Baronesse Sophie rolig. »Jeg, som elsker en død Mand, vilde Du have sagt; men jeg vil sige Dig, Jutta, at naar man har elsket, som jeg, én Gang og for hele Livet, ud over Grav og Adskillelse, aa, da kan Du tro, man bliver mærkbar for det, som er

Kærlighedens sande Væsen, saa mærkbar, at intet undgaar en af det, som giver sig ud for Kærlighed, men ikke er det. Man føler det gennem Huden, man ser det med lukte Øjne, man hører det, selv langt udenfor Hørevidde. Og, ser Du, da den Mand, vi begge tænker paa i dette Øjeblik, gik forbi os i Dag, da forstod jeg det, blot af den Maade, hvorpaa han hilste paa Dig og strejfede Dig med sit Blik, at han ikke var Din Kærlighed værd; at det sandsynligvis var Din Baronessetitel, han følte sig tiltrukken af, og maaske, ja, Du maa undskylde, at jeg siger det rent ud, maaske ogsaa af de Penge, han tror, Du er i Besiddelse af.«

Baronesse Jutta trak sin Haand heftig til sig; det saa' næsten ud, som var det hendes Agt at lade den falde midt i det hvide, deltagende Ansigt, som var vendt op imod hende.

»Aa, saa lumpent!« stødte hun frem mellem Tænderne. »Fordi han maa tjene sit Brød i en ringe Stilling, og fordi vi tilfældig er født til en Rang, som vi ikke engang har Raad til at holde paa — — —«

»Hør mig nu, Jutta, inden Du siger Ting, Du bagefter vil fortryde, — hvis Du virkelig tror, Du elsker den Mand, og han Dig, saa sæt Jer Kærlighed paa den Prøve, at I ikke ser hinanden i tre Maaneder. Herregud, den Adskillelse maa da en virkelig Kærlighed kunne holde ud. Rejs med mig til Norge, og er han den samme, naar vi kommer hjem, og Du med, saa kan vi jo altid tale nærmere om Sagen. Muligvis jeg da ogsaa vil se med andre Øjne paa ham. Tænk nu derover til i Morgen, — og saa vil jeg byde Dig Godnat.«

Baronesse Sophie tøvede lidt, men Baronesse Jutta stod ved Vinduet med Ryggen til hende og tilkendegav ved sin haardnakkede Taushed, at hun kun ønskede, hun skulde gaa.

Saa gik Baronesse Sophie ind til sig selv, men hun var til Trods for sin tilsyneladende Ro altfor opreven af

Samtalen med Søsteren til at kunne tænke paa at sove. Hun tændte Lysene paa sit Spisebord og tog frem af en Skuffe et Bind af sin afdøde Brudgoms haandskrevne Digte, som var blevet sendt hende fra Mentona sammen med nogle Smaagenstande, som han havde bestemt, hun skulde eje. Paa forreste Blad havde han som Motto for sine egne Digte til sin Barndomsbrud skrevet en Linie af en gammel fransk Vise:

»H'las, il n'y a nul mal, qui n'a le mal d'amour.«

Nede i Lindehækken sang Nattergalen utrættelig for sin Mage, understøttet af en anden Nattergal i Nabohaven. Fra Syrenbuskene steg Offerskyer af Vellugt op imod det aabne Vindue.

Baronesse Sophie støttede Hovedet mod sin Haand med Albuen hvilende paa Bordet. — Hvis hun dengang havde gjort, som Preben bad om, ikke med rene Ord, men med al den Hjemlængsel og Ensomhedsrædsel, som hulkede gennem hans Breve og gennem hvert af de Digte, som først naaede til hende efter hans Død; — hvis hun var rejst ned til ham, var bleven hans, før Graven aabnede sig imellem dem, hvis hun havde formaaet at bryde gennem det Hegn af forældrelig Omhu og ydre Hensyn, som havde omspundet hendes Vilje og Selvbestemmelsesret, ligesom de omspandt Jutta nu, — vilde hun da have følt sig bundet til ham med inderligere og uopløseligere Baand end i dette Øjeblik, hvor hun aldrig havde tilhørt ham paa den Maade, Verden forstaar ved, at to Mennesker tilhører hinanden.

Vilde hun, om hun virkelig havde været hans Enke, have givet den døde det Løfte, hun gav ham, da hun efter at have læst disse Digte for første Gang, laaste dem ned i den Skuffe, hvor hun gemte alle hans Kærligheds Gaver, Løftet om, at aldrig skulde nogen anden Mand overskride Tærskelen til den Helligdom, hun i sit Hjerte gemte for

ham; som hans viede Brud vilde hun leve lige til den Dag oprandt, som sletter Skellet mellem den levende og den døde.

Hun fór op af sine Drømme, hun havde hørt Skridt over Gulvet inde i Søsterens Værelse — hun havde ganske glemt Jutta og deres Samtale før. Døren blev aabnet derinde. Baronesse Sophie gemte hurtig det lille haandskrevne Hefte i Skuffen og skød den til. Et Par Støvler blev kastet ud paa Gangen, og Døren lukkedes igen.

Baronesse Sophie kom pludselig til at smile. Gode, rare Jutta! det kunde hun dog midt i sin Hjertekvide huske paa, at Konrad skulde have hendes Støvler til Pudsning. — Hun slukkede beroliget Lysene og gik i Seng. Her var aabenbart ikke sket større Ulykke end, at den kunde bødes.

Søvnen overraskede hende midt i Beregningerne over, hvor meget af hendes lille Kapital der vilde medgaa til den paatænkte Norgesrejse.

En Dag i Begyndelsen af August sad Baronesse Adelheid ved sit Skrivebord og skrev med sin spidse, pertentlige Skrift et Brev til Baronesse Sophie i Norge.

»Kære Sofschen!

Prokurator Simonsen aflagde mig Besøg igaar Aftes. Han havde paa min Anmodning for nogle Uger siden opsøgt den Person, Du nok ved, i Anledning af et Forretningsmellemværende og indladt sig paa en Samtale med ham om forskellige Forhold i Byen. Han prøvede ham, som man siger, paa Tænderne og kom til den Overbevisning, at han er en ganske tarvelig og dertil snu og beregnende Personnage, som kun ved

Protektion af et tidligere Herskab er kommen i sin nuværende Stilling. Han var saa maladroit ligefrem at forhøre sig om en vis ung Dames økonomiske Forhold, og da Simonsen med al mulig Reservation men dog utvetydig lod ham forstaa, at hans Forestillinger herom var altfor overdrevne, syntes dette Emne straks at have tabt sin Interesse for ham, og istedetfor ledede han Samtalen hen paa den rige Møller Kurtsens Enke, som han nok skal have vist adskillig Opmærksomhed, siden I rejste. Jeg haaber, den Sag skal være bragt i Orden, til I kommer hjem. Paa den fornuftige Maade, I har indrettet Jer deroppe, kan Pengene vel nok strække til denne Maaned ud. Hedevig har besluttet sig til at ville spørge Fætter Holger paa Visbjærggaard, om de vil have Jutta paa Besøg i Jagttiden. Hun vil have godt af at træffe Mennesker af sin egen Stand, og der er jo altid megen Selskabelighed ved de store Jagter. Hvis der virkelig er noget om det, Du ved en vis Lejlighed sagde, at vi har forsømt Jutta, maa jo vi gøre, hvad vi kan, for at indhente det forsømte. A propos et Besøg paa Visbjærggaard, — jeg har sikret mig Baumgarten de første Uger i September. Din og Juttas indvendige Garderobe blev jo ikke færdig paa Grund af Rejsen. Søster Hedevig er nu saa sød at hækle videre paa Juttas Blonde. Jeg tænker, hun forsoner sig med den, naar dette lille ubehagelige Intermezzo er helt forvundet.

Din kærlige Søster

Adelheid.«

Baronesserne vendte tilbage fra Norge en af de første Dage i September. Baronesse Jutta struttede af Livsmod, og Fjeldluften havde givet hendes Kinder en stærkere Farve,

end der strængt taget klædte hende. Baronesse Hedevig var strax enig med sig selv om, at Besøget paa Visbjærggaard maatte opsættes, til hun lignede lidt mere en Baronesse og mindre en Sæterjente. Ogsaa Baronesse Sophies Kinder var mærkede af Sol og Luft, men deres dunkelgyldne Farve bidrog kun til at forhøje hendes Skønhed.

»Naa, fik han saa sin Møllerenke, min grønne Jæger?« spurgte Baronesse Jutta ved Frokostbordet, da Konrad havde forladt Stuen.

Lorgnetten røg af Baronesse Hedevigs Næse og faldt larmende ned paa hendes Tallerken; Baronesse Adelheid snappede efter Vejret som en Fisk paa Land, men Baronesse Sophie smilede triumferende. Hendes Kur var over al Forventning lykkedes.

»Ja, jeg maa tilstaa,« svarede Baronesse Hedevig, da hun var kommen sig saa vidt, at hun havde faaet Lorgnetten sat tilrette igen, »at jeg ikke interesserer mig saa meget for vedkommende Herre, at jeg kan give Dig nøjagtig Besked; men man siger, han er ifærd med at søge sin Afsked for at hellige sig til Møllerfaget.«

* * *

De sad igen sammen alle fire paa den gamle Veranda. De tre Maaneders Adskillelse havde bragt dem hverandre saa nær som aldrig før, det følte de hver især.

»Gud, hvor jeg elsker denne Septemberluft,« udbrød Baronesse Jutta. »Jeg synes, Haven tager sig meget bedre ud paa denne Tid end i Forsommeren, og I med, alle tre! Vi er jo ogsaa snart Septembermøer alle sammen.«

Hun faldt et Øjeblik i Tanker med Blikket rettet mod de gamle Træer og den røde Mur, som glødede frem mellem Vildvinsrankerne og de afblomstrede Roser. Saa

satte hun sig ned paa det øverste Trin af Trappen og saa' sig tilbage.

»Hvorfor sidder Du og hækler paa *min* Blonde, Hedevig?« spurgte hun med et resigneret Smil. »Jeg har ligefrem savnet den paa det sidste. Du skal se, jeg hækler meget hurtigere, end Du — og Baumgarten kommer jo paa Mandag.«

DOKTORENS FØDSELSDAG.

Af Jørgen Falk Rønne.

Med Illustrationer af Paul Fischer.

Der var næsten ganske mørkt i Stuen; kun henne fra den aabne Ovndør faldt der en rød, varm Stribe hen over Gulvtæppet og den brogede Kat. De havde siddet og talt om, hvilket lykkeligt »Træf« det dog var, at de havde mødt hinanden og faaet hinanden, og det var endt med, at de var flyttet tæt ind til hinanden i Sofakrogen, og dèr »puttede« hun sig nu under hans Arm, medens han sad og strøg hende sagte over Haaret.

Henne paa Kaminhylden tikkede Uret, udenfor slog Grenene mod Vinduerne med smaa dumpe Slag; man hørte tydeligt, at de var tykke af Sne.

»Sig mig,« sagde han, »er jeg Din første og eneste Kærlighed?«

»Hvorfor vil Du vide det?«

»Aa! det kunde interessere mig.«

»Nej! kunde det virkelig! Men dersom jeg nu svarer, at det kommer ikke Dig ved, hvad saa?«

Han slap hende og rejste sig i Sædet:

»Kommer ikke mig ved! det skulde jeg dog mene.«

»Ja! hvad vilde Du nu helst høre? enten at der er mange, som misunder Dig, eller at Din Kone saamæn aldrig er faldet i Øjnene, indtil Du forbarmede Dig over hende.«

»Naturligvis det sidste,« sagde han med Overbevisning, »det vilde være mig en Pine at høre om andre; jeg vilde ikke faa det ud af mine Tanker, jeg vilde lide derunder.«

»Oh! kære Du! Du tager ganske fejl. Tvært imod, jo mere ombølget Din Hustru har været eller er, desto stoltere vil Du føle Dig, desto kærere vil jeg være Dig, saadan er Mændene. De taaler ligefrem ikke at eje noget i ubestridt Besiddelse, saa bliver de sløve og glemmer at gøre Kur til deres Koner; og det kan samme Koner slet ikke undvære.«

Han rejste sig og begyndte at gaa op og ned ad Gulvet, saa kom det gravalvorligt:

»Har Du været forlovet før?«

»Nej!«

»Hellerikke hemmeligt?«

»Nej! hellerikke hemmeligt«.

»Men Du har haft Tilbedere?«

»Masser Du! jeg kan ligefrem ikke huske dem alle — jo! lad mig se! den første, som friede var . . .«

»Nej! det bryder jeg mig ikke om at høre, men hæftede Du Dig ved nogen?«

»Ja! min Ven, naar jeg skal være ærlig, saa er der jo nok en, som jeg vist aldrig glemmer. Saadan lige i denne Tid, da vort Ægteskab er saa nyt, forstaar Du, er han jo nok noget paa Afstand for mig, men naar dette bliver mere dagligdags, og Du begynder at gnave og være urimelig, hvad Du jo nok en Gang bliver, saa vil hans Minde træde lysende frem, og jeg svarer ikke for, at jeg jo til den Tid vil sende ham en længselsfuld Tanke — for Du! han *var* nu dejlig — ja! han *er* det. Saa mandig, saa ærbødig, saa indholdsrig.«

»Aa Ida! hold nu op med det Vaas; jeg taler Alvor, maa Du vide.«

»Det gør jeg naturligvis ogsaa.«

»Hvad hedder han da — Din mandige og ærbødige Ven?«

»Ja! Kære, det faar Du aldrig at vide, aldrig! ikke en Gang, naar han kommer og besøger os.«

»Besøger os?«

»Ja! han har bestemt lovet at komme; men naar Du ikke kender ham . . .«

»Saa kan jeg ikke smide ham ud — det er rigtigt nok — men nu har vi vist ellers vrøvlet nok, saa det er bedst at faa Lys paa Lampen.«

»Ha! ha!« lo hun, raslende med Tændstikkerne, »Du er ligefrem jaloux, rigtig jaloux.«

»Det maa Du godt kalde mig; men Du maa ikke le ad det. Du ved, at jeg er en tung Natur og tager al Ting saa alvorligt . . .«

»Og forstaar aldeles ikke Spøg; men det skal jeg nok opdrage Dig til min Ven.«

»Var det da Spøg Ida?«

»Nej!«, sagde hun uhyre alvorligt, »det var den ramme, ramme, salte Alvor.«

»Aa! Du!« sagde han og løftede Kuplen, »man ved aldrig, hvor man har Dig.«

»Jo! her har Du mig« lo hun og fløj ham om Halsen, saa Kuppel og Glas raslede faretruende.

* * *

Den 16. Februar var det Doktorens Fødselsdag, den første i hans eget Hjem. Det var lige i den travleste Tid, hvor al Verden havde Influenza. Overlægen var ogsaa daarlig, og ustandseligt kimede Telefonen. Det var Landture her og Landture dér, og neppe var han indenfor Døren og havde faaet Peltsen af, før han igen maatte afsted. Hvert ledigt Øjeblik maatte han bruge til Sygehuset, og Konsultationsværelset var propfuldt. Han fik neppe Tid at sove eller spise end sige tænke paa Fødselsdag. Ja! han havde saamæn

rent glemt den i alt dette Mas. Men Fruen havde ikke glemt den — den skulde blive festlig!

Der var nu først Fødselsdagsgaven.

Doktorfruen kunde »ikke Klaver« eller noget andet Instrument, og det var hun ked af, for Doktoren holdt meget af Musik — det sagde han i al Fald — for »Musik giver Hygge«. Og nu havde hun faaet den glimrende Idé at give ham en Gramofon til Fødselsdagen. Ikke saadan en Blæsebælg men en fin en, der passede til de smaa Stuer, en med Herold og Nissen og Ellen Bech og alle de andre, som kunde synge smeltende, medens de i Mørkningen sad i Sofakrogen — en glimrende Idé.

En Dag kom da ogsaa Fragtbrevet. Heldigvis var Doktoren ude; blot han nu hellerikke var hjemme, naar selve Spilledaasen arriverede, saa kunde hun gemme den i Køkkenskabet.

Næste Formiddag holdt Stationsvognen udenfor med en uhyre Kasse.

Baade Fruen og Pigen — der hed Jane, Forkortelse af Mariane — stod betuttede i Døren og saa' paa dette »Skab«. Det *var* da umuligt, at *det* kunde være den søde lille Gramofon. Dog Fragtbrevet o. s. v. — der var neppe andet at gøre end at tage imod Sendingen. Det sagde Stationsfolkene ogsaa efter i længere Tid nøje at have overvejet Spørgsmaalet; og saa tog man fat paa Aflæsningen.

»Nu manglede det blot, at min Mand skulde komme,« sagde Fruen.

Kassen var saa stor, at den vanskeligt kunde komme ind ad Gangdøren, og da den *var* derinde, fyldte den hele Entreen, saa Jane maatte om ad Køkkendøren for at komme forbi.

Vognen kørte, og de to Kvinder tog febrilsk fat paa

1916

at brække Kassen op. Det lykkedes først, da Jane fandt paa at bruge Ildrageren.

Saa kom Tragten frem — et »morderligt Tudehorn«, som Jane bemærkede; derimod varede det en Tid, inden de fandt den Genstand, som Tragten skulde »sidde i«.

»Den kan ikke være i Køkkenskabet Jane!« sagde Fruen, hvor skal vi nu gemme den?«

»Og hvad skal vi gøre med Kassen og alt dette Halm?« sagde Jane.

Fruen grundede lidt. »Vi sætter »Dyret« paa Gæstekammeret, og saa brænder vi Kassen i Komfuret og Halmen under Grubekedlen — nu bare rask, vi maa ha' hver Stump tilside, inden han kommer.«

Lidt efter gjaldede Huset af kraftige Øxehug; det var Jane, som hug Pindebrænde af Kassen, men oppe paa Gæstekammeret masede Fruen med selve »Dyret« for at se, om det var, som det skulde være. Hun drejede og skruede og »trak op« ganske rød i Kinderne, men Maskinen vilde stadig ikke.

Der var ikke andet for, hun maatte ha' fat i Urmageren.

Med et Schavl over Hovedet løb hun over til ham, betroede ham paa Hjemvejen det hele og fik ham med op paa Gæstekammeret ganske geheimt.

Og det var sandelig paa Tiden, thi i det samme kørte Doktoren op for Døren.

Jane kom ud — purpurrød og ophedet — for at hjælpe ham Peltsen af.

»Hvor er min Kone?« spurgte Doktoren, han var vant til at se hende staa i Døren og tage imod.

»Fruen er *virkelig* ikke hjemme,« sagde Jane og gjorde et — forøvrigt ganske mislykket — Forsøg paa at lade troværdig.

»Saa-aa!« sagde Doktoren og hængte Uldklædet op, »men hvad er det for en Hat, dèr hænger?«

»Hat!« sagde Jane, »Hat!« — hun havde lige nær benegtet, at det var en Hat — »den Hat dèr?«

»Ja! den Hat dèr, hvad er det for en Hat?«

»Ja! den Hat maa være glemt,« sagde Jane og brød ud i en befriende Prusten, »det er nok en Patienthat, skal Doktoren se.«

Men selv blev hun staaende parat til at værge Loftrappen.

Doktoren begyndte saa smaat at spekulere paa, om Pigen var bleven gal, men opgav det og gik ind for at vadske sig.

Lidt efter kom han ud i Køkkenet i Skjorteærmer for at hente varmt Vand.

»Halloj! hvad er her paa Færde? jeg skal love for, at I har Baal paa.«

»Ja!« sagde Jane »for vi steger, nej! vi bager, aa! jeg mener, vi skal ha' Storvadsk og varmer saadan en Masse Vand.«

»Ja men kæreste Venner! det er jo ikke en Uge siden, at I ogsaa havde Storvadsk.«

»Vi ska' ha'et igen,« erklærede Jane kategorisk. »Renlighed er en dejlig Ting, ved Doktoren nok.«

»Kan I ikke holde Jer til Vadskehuset da?«

»Aa!« udbrød Jane glad over det Bevis, der ligesom dumpede hende ihænde: »dèr dunderfyrer vi rigtignok osse, vil Doktoren bare se Røgen.«

Og Doktoren gik med sit varme Vand rystende paa Hovedet.

Lidt efter var han der igen stadig med det varme Vand i Haanden.

»Jane! der er nogen, der gaar ovenpaa.«

»Nej! der er ikke,« sagde Jane meget bestemt.

»Jo! der er, jeg hørte det tydeligt, da jeg gik gennem Dagligstuen.«

»Ja! det er da ikke Fruen,« sagde Jane.

»Nej! De sagde jo, at hun var gaaet ud; men hvem er det da? der er to, det er tydeligt.«

Jane stillede sig værgende med Ryggen mod Døren:

»Doktoren skal bare li'saa stille gaa ind og vadske sig, saa ska' jeg nok ordne de Paragraffer,« sagde hun, som om der ikke kunde være Tale om Modsigelse.

Og Doktoren gik virkelig smaabrummende ind i Sovekammeret, hvis Dør Jane galant aabnede for ham, og han var saa fortænkt over alt dette underlige, at han slet ikke lagde Mærke til, at hun fumlede ved Dørlaasen. Men lidt efter hørte han hende i Lofttrappen — for Jane gik ikke sylfidelet — og da han spændt lyttede, hørte han ogsaa ganske tydeligt to eller tre liste ned ad Trappen, og det var uden al Tvivl, at Gangdøren gik — den maatte man nemlig sparke op, og det kunde ikke ske lydløst.

Resolut tog han sin Jakke paa og vilde ud — og saa var Døren laaset.

Først stod Doktoren ganske fortabt — Fange i sit eget Sovekammer — den Tanke overvældede ham, men saa hørte han sin Kones Stemme kvidre nok saa glad, og han gav sig til at dundre paa Døren.

Jane lukkede op.

»Hvad skal det betyde?« busede Doktoren op, idet han pegende paa Døren betragtede den forfjamskede Pige med et knusende Blik — »hvorfor har De laast Døren?«

»Det har Doktoren nok selv gjort,« forsøgte Jane.

»Er De da bleven spenterende gal, Menneske? har *jeg* laaset Døren, naar Nøglen sidder udvendigt? — hvad er dette her! jeg vil have Besked, forstaar De!«

»Først hænger der en Hat i Entreen, saa gaar der Folk paa Loftet, og saa bliver jeg laast inde.«

I det samme lagde en Haand sig paa hans Skulder, og han vendte Ansigtet, dèr stod Fruen og lo.

»Du er kommen hjem, Ida!«.

»Ja! Kære, jeg er kommen hjem; Du ser ganske rigtigt; jeg var et lille Smut ovre hos Apothekeren; min Doktor . . .« hun nærmede sin Mund til hans Øre og hviskede: »lad nu den stakkels Pige slippe, selv om hun ogsaa har haft en Visit af en af sine Bekendte . . .«

»Ja! vist ja!« sagde Doktoren, og et stort Smil bredte sig i hans Ansigt — »jo! vist ja! Jane, det er jo uhyre fornøjeligt alt sammen, gaa De bare ud til Deres Storvadsk«, og Doktoren lo og tog sin Kone om Livet, og hun hentede hans Morgensko og tændte selv hans lange Pibe, den med Hjortetakkerne.

Men Freden var ikke lang. Neppe havde han faaet et Par Mundfulde, saa ringede det igen. Atter en Landtur, ovenikøbet helt ud til Barhøj i Fødselsforretning. Og Peltsen kom ind til Kakkelovnen og Støvlerne og Uldklædet og alt det andet, og Vognen kørte op for Døren, og Instrumenterne blev set efter, og saa sad han der igen med Kraven om Ørene og Fodposen helt op om Maven.

»Du maa endelig gaa i Seng, Ida! maaske kommer jeg ikke før hen paa Morgensiden — Farvel! Farvel! — aa! Kusk! vi skal om ad Apotheket.«

Apothekeren kom selv ud og stod ved Vognen, medens Ordren blev expederet.

»Min Kone har nok været nede og søge Trøst hos Dem,« bemærkede Doktoren.

»Ikke i Dag da,« sagde Apothekeren, »for jeg har været inde hele Eftermiddagen.«

Det sad den unge Doktor og spekulerede paa hele den lange Tur, medens Sneen lagde sig i smaa Driver over Fodposen, og Aftenvinden peb i Vejens Popler.

»Hun har ikke været hos Apothekerens,« det var som et Nøgle Garn, han var begyndt at vinde op, og dette var Begyndelsen, »ikke hos Apothekerens, Hatten, Trin paa Gæstekammeret *af to*, Janes Forfjamskelse og Løgne, — Jane! det gamle, tykke Fruentimmer, som aldrig gik udenfor Huset, hun skulde faa Fremmede midt paa Eftermiddagen! — men hvad *var* dog dette?

Naturligvis! naturligvis! han stolede paa sin Hustru, hun var som Guld, men hvad var det da for en Gæst, hun havde haft, som han ikke maatte se?« Og uvilkaarligt kom han til at tænke paa hendes Ord forleden Aften.

»Aa! jeg tager al Ting saa tungt, saa urimeligt tungt,« sagde han halvhøjt til sig selv, men lidt efter besluttede han alligevel at se Tavlen efter paa Hotellet.

I Barhøj gik det hurtigere end ventet, ja! egentlig var han slet ikke til nogen Nytte. Nu kunde det være morsomt, om Ida ikke var i Seng, saa kunde de maaske dog faa et Par hyggelige Aftentimer.

Der var Telefon i Huset, og han var saa heldig at faa Centralen, skønt det var efter Lukketid.

»Halo! er det Dig, min Pige?«

»Ja!«

»Har Du Fremmede?«

»Jeg? nej! hvor kan Du tro det?«

»Du! se en Gang efter henne paa den lille Hylde, om jeg ikke har glemt en Forbindstaske dèr!«

Doktoren lyttede spændt. Der var ingen Tvivl om, at han hørte en Mand synge, og han vilde sværge paa, at det var inde i hans egen Dagligstue.

»Nej! *dèr* er ingen Forbindstaske.«

»Naa! det er ogsaa det samme. Jeg vilde kun sige, at jeg neppe kommer hjem før over Midnat.«

»Aa, det var kedeligt! det er virkelig ikke morsomt at sidde her alene Aften efter Aften Saa gaar jeg i Seng.«

»Ja! gør Du det! God Nat!« sagde Doktoren, men han skammede sig.

Han skammede sig ogsaa paa hele Turen hjem. Ligefrem overliste sin Hustru! Hvad maatte hun tænke? Og alligevel! han kunde ikke andet, han *maatte* have Klarhed paa alle disse Gaader.

Allerede helt oppe fra Smøgen kunde han se Lys i Vinduerne. Saa var der da Folk i Dagligstuen, Ida plejede ellers at sidde i Kabinettet.

Lidt efter rumlede Vognen op for Døren.

Han saa tydeligt, at Gardinet blev løftet lidt tilside, og saa blev Lyset slukket.

Nu er det ikke saadan at komme ud af en Fodpose bag i en Bondevogn, især naar man er blevet stiv i Lemmerne og lidt forfrossen. Man kan aldrig finde Trinnet og hænger dèr og skraber sit Skinneben mod et snavset Vognhjul, og Peltsen hænger i alle Vegne. Det tog da ogsaa rigelig Tid for Doktoren, thi der kom ingen og hjalp ham. Derimod hørte han tydeligt hastige Trin i Entreen, ogsaa, at nogen løb op af Lofttrappen, men da han omsider, efter at have sagt sin Kusk Farvel, sparkede Døren op og traadte ind, var alt tyst og stille som om hele Huset sov.

Han hængte sin Pelts, han tog Ydertøjet af, han glattede sit Haar foran Spejlet og snød eftertrykkeligt sin Næse to Gange, men der kom ingen, og hvor meget han end anstrængte sig, var det ham ikke muligt at blive Herre over sin Nervøsitet.

Endelig aabnede han Døren til Dagligstuen. Dèr var mørkt. Han gik igennem og løftede Portièren til Kabinettet:

Der laa Ida paa Chaiselongen og blundede i det matte, røde Lys fra Silkeskærmen. En Bog var gledet paa Gulvet, Katten laa og sov sødeligt paa Tæppet over hendes Fødder.

Forsigtigt listede han ud i Køkkenet. Alt lukket og slukket, Komfuret koldt. Doktoren tog sig til Panden: »Er det mig, som er tosset, overanstrængt, nevrastenisk .... ja! men Lyset *saa'* jeg da med disse mine to Øjne.«

Han listede igen ind i Kabinettet og stod længe og saa' paa sin sovende Hustru, indtil han maatte kysse hende paa Panden.

Stille slog hun Øjnene op, og det varede lidt, inden hun blev helt vaagen:

»Aa! er det Dig! hvor mange er Klokken?«

»Kun 10!«

»Nej! sagde hun glad og sprang op, »saa kan vi jo ligefrem faa en hyggelig Aften sammen — jeg løber lige ud efter noget — hvad skal det være?«

»Whisky!« raabte han efter hende —

Nej! det var umuligt at sige noget! Den Aften skulde ialt Fald ikke ødelægges.

Om Natten drømte Doktoren, at hans Kone sad i en Baad, der gled ned ad en Aa med gule Blomster paa begge Bredder. Der sad en stor Mand og roede, og han grinede saa rasende irriterende, men Ida vendte sig om og vinkede. Han vilde efter, men formaaede ikke at røre sig af Stedet. Saa gav den store Mand sig pludselig til at synge — det blev til et helt Brøl. —

Doktoren slog forvirret Øjnene op, det blev ved at synge, snart skælnede han Ordene:

»Det er saa yndigt at følges ad.«

Han rejste sig overende i Sengen: Dèr stod Ida og strakte Armene mod ham: »Til Lykke, min egen Ven! Til Lykke

1916

med det nye Aar!«, og hun slog Armene om hans Hals, medens Manden stadig sang:

»hvor Ja og Amen er Hjertets Sprog«.

Saa tav Sangen. Der stod fint Kaffebord med duftende, nybagte Kager, med Blomster og Breve og Pakker, og Katten sad med en rød Sløjfe om Halsen paa hans Dyne. —

»Aa!« sagde Doktoren, »det er min Fødselsdag! »men hvor er Manden?«

»Manden?«

»Ja! ham, som roede . . . jeg mener ham, som sang.«

»Aa! nu forstaar jeg — jo! jeg skal strax komme med ham«; og ind trinede Fruen med Fonografen i Favnen og placerede »Dyret« paa Toiletbordet med Tragten festligt lige ud i Luften — —

»Nu skal Du strax faa et Stykke.«

»Nej, Ida! vent lidt! sig mig, er den til mig? aa! det var da en mageløs god Idé — var det den, der sang i Aftes?«

»Ja, vel sang den i Aftes, men det hørte Du da ikke.«

»Var det ogsaa dens Hat, der hang i Entreen?«

»Jo! det kan Du godt sige, for det var Urmagerens, som satte »Dyret« sammen.«

»Og det var den, Du trippede om med paa Gæstekammeret, ha! ha! nu forstaar jeg næsten det hele, nu er der kun én Ting til — Ida! kom herhen!«

Hun satte sig paa Sengekanten, og Doktoren hviskede i hendes Øre:

»Hvem er saa han, han Din Ven, som Du vistnok aldrig glemmer, som er saa mandig, saa ærbødig, saa indholdsrig — ham Du vil længes efter, naar jeg en Gang bliver tryg og sløv og glemmer at gøre Kur til Dig, eller naar jeg maaske endog bliver gnaven og urimelig — hvem er det, Ida? Du synes naturligvis, det er barnagtigt af mig, men jeg vil saa grulig gerne vide, hvem det er.«

»Det har Du slet ikke godt af at faa at vide,« sagde Fruen og rykkede sin Mand i Haaret, »jeg maa da ogsaa have en Hemmelighed, ja! jeg kan slet ikke undvære den, for saa har jeg jo ikke en eneste Stump, som er mit eget.«

»Aa! Ida! husk det er min Fødselsdag. Det er grulig pænt af dig med Fonografen, men jeg vil da blive endnu gladere, om Du siger mig dette.«

»Skal jeg? skal jeg virkelig gøre det, Du slemme Mand?«

»Ja! Ida, gør det — jeg skal altid se mildt til ham, jeg skal aldrig lade ham mærke . . .«

»Saa kom da her med Dit Øre,« hun tog ham i Øreflippen og trak hans Hoved hen til sig, saa hviskede hun:

»Han hedder Doktor Alfred Bjørner.«

»Mig! — det mener Du ikke, Ida, det mener Du ikke! — hvorledes kan Du længes efter mig, naar Du har mig.«

»Du er et rigtigt Fæ, Doktor — undskyld, at jeg siger det — forstaar Du da ikke, at naar Du bliver saadan en rigtig almindelig Ægtemand — uh! — saa vil jeg længes efter Dig, som Du er *nu*, saa mandig, saa . . .«

Han holdt hende for Munden.

»Ja! men Du sagde ogsaa, at i disse Hvedebrødsdage stod han Dig naturligvis fjernere . . .«

»Ja — Alfred! det sagde jeg jo blot for at gøre det sværere.«

DEN HVIDE SØSTER.

Af Ludvig Hammer.
Med Illustrationer af Helvig Kinch.

Efter et smerteligt Tab var han draget bort, flygtet, saa snart vor graaklamme Vinter var at øjne i Horisonten, for under Sydens klare Sol at samle Kræfter og Mod til et nyt Fremstød i Livskampen; og han havnede i en siciliansk Bjærgby, der aarlig lokker Hundreder af Tourister til sig fra alle Jordens Egne.

Det var hans første Dag i det fremmede; aarle var han staaet op lokket af Solens Glitren over Hav og Bjærge, og han vandrede nu ned ad Stadens eneste virkelige Gade, Corsoen, for at tage det første Indtryk af den allerede helt vaagne By.

Uden for en Bod — som Gadens øvrige uden Vinduer, men med et bredt, aabent Dørgab — standsede han, lokket af en tiltalende Sang fra barnlige, klare Stemmer. Inde i det lille Rum sad ved lave Borde en Snes Pigebørn i Alderen fra syv til sytten Aar og brugte Haand og Øje flittigt under Sangen; de arbejdede paa de mange forskellige Slags siciliansk Hvidsøm, der udmærker sig ved ejendommelige, men smagfulde Mønstre, og som er stærkt efterspurgt af de tilrejsende Damer.

En Nonne, han hidtil ikke havde set, da hun sad bag den ene Dørfløj, traadte efter Sangens Afslutning hen til

DEN·HVIDE·SØSTER

Tærskelen og indbød ham venligt til at træde nærmere og tage Arbejderne i Øjesyn.

Uvilkaarlig studsede han ved Synet af denne Kvinde! Hun var af den rene arabiske Type, man træffer paa Sicilien fra dette Folks fjerne Herskertid: Høj, og saa rank, som havde aldrig nogen Byrde bøjet hendes Skuldre; en varm sepiafarvet Hud og en Profil saa ædel, at ingen Mejsel kunde have formet den mere fuldendt; Araberstammens herligt mandelformede Øjne med den Dug, der lægger et Slør over dem saa uendelig fint, at det synes, som maatte den første Taare kunne skylle den bort, men som dog dækker over Dybder, det ikke er let at raade. Hun bar Fransiskanersøstrenes fine, noble Dragt, en Tunika af svagt gulligt Flonel med en snehvid Overkjortel, samt et ærbart Lin dækkende Hovedet.

Det viste sig, at hun talte udmærket Engelsk, en Færdighed, hun sagtens havde tilegnet sig for de mange Touristers Skyld. — Han præsenterede sig, og hun sagde, at hun blev kaldt Søster Carmela, og at hun var »Mater« for et lille Kloster der i Byen samt for Klosterskolen, der gæstedes af over Hundrede Børn, mest Piger, men i de smaa Klasser ogsaa Drenge. Pigebørnene tilbragte efter Tur Dagen her i Salgsboden, og hun selv skiftedes med de øvrige fjorten Søstre til at være til Stede her og lede Arbejdet.

»Saa ung en »Mater« for saa mange Børn!« udbrød han. Han anslog hende til højst at være et Par og tredive, og den fine Værdighed, der beherskede hendes Tale og hele Fremtræden, gjorde, at han maaske endda bedømte hende til at være ældre, end hun i Virkeligheden var.

»Aa!« smilede hun; »ja, gammel føler jeg mig jo ikke; og jeg tror, det er godt for Børn at have en ung Moder; jeg er vis paa, at jeg aldrig vil føle mig ældet i den Gerning, jeg hver Dag takker Gud for.«

»Ja, at lede Børn og aabne deres Øjne er jo en Gerning, som i alt Fald bidrager til at holde *Sindet* ungt.«

Han bemærkede, at den afgjorte Maade, hvorpaa han sagde dette, lagde en Spørgen i hendes Blik. »Ja, jeg er selv Lærer,« tilføjede han.

»Aa, *er* De?« udbrød hun livligt. »Det var morsomt! — Ja for her kommer saa mange rige Tourister trindt om fra, der kun interesserer sig for vort Smule »Needlework«; og det er saa — — tomt; akkurat som hvis man mødte et fremmedartet Menneske og da kun saa efter, hvad han havde paa, men ikke brød sig om, hvad der boede i ham.«

Og hun begyndte interesseret at spørge ham ud om den Skole, han for sit Helbreds Skyld midlertidig havde maattet forlade i sit Hjemland. Ofte studsede hun over de Oplysninger, han gav; men at hun drog sig alt til Minde, forstod han af hendes Udbrud nu og da: »Aa, er det saaledes hos Dem?« — »Ja, det maa vist være rigtigt!« — »Ja, ja, Børn skal lære noget reelt, det skal de!« — o. l.

Indimellem kom han med Spørgsmaal om Arbejdet i hendes Klosterskole, og da deres Samtale blev afbrudt ved, at der kom Købere ind i Boden, tog han Afsked med en Bøn om at maatte se hendes Skole i Virksomhed. Hun tilstod ham beredvilligt dette, og han modtog til Afsked et hjerteligt Haandtryk, der fortalte ham, at det havde interesseret hende at træffe ham.

Og som den milde Sol varmede ham fra det Øjeblik, han paa en af de første Dage i Januar satte Foden paa den fremmede Grund, saaledes havde Mødet med denne ranke, fine Kvinde gydt en forunderlig Varme over hans Sind; og ofte blev hans Tanke ved den Dag at vende tilbage til hende, drømmeledt af hendes ædle Ynde og den Livsfylde og Frejdighed, der havde straalet ud gennem hendes Bliks Dybder.

Han erfor af Værten paa Hotellet, at hun tilhørte en gammel, velstillet Slægt længere inde paa Øen, og at »Søster Carmela« saa tidligt var naaet frem til denne ledende Stilling paa Grund af sine overlegne Evner og sin Handledjærvhed.

Allerede et Par Dage efter benyttede han sig af den erhvervede Tilladelse til at se Klosterskolen. Det var en Dag med Byger, der skyllede de opad skraanende Trappegaders Uhumskheder ned paa Corsoen. Han havde ikke svært ved at spørge sig Vej til »De hvide Søstre«s lille Kloster, som var kendt af ethvert Barn i Byen. Solen straalede netop frem, da han naaede dertil, og paa en stærkt gruset Plads, der skraanede ned mod Gaden og var adskilt fra denne ved en Mur med Figenkaktus paa, mylrede Børneflokkene ud i Frikvarteret; de store Piger spadserede Arm i Arm under Phønixpalmerne og Orangetræerne i Pladsens øverste Del, medens de mindre muntrede sig med Sjippetov, Gynger, Ringspil eller Boccia, Italienernes Yndlingsspil. Han blev forbavset staaende og betragtede dette livlige Sceneri; i eet og alt mindede det om en Pigeskoles Legeplads herhjemme, medens han var gaaet derhen med Forestillingen om en dyster Alvor rugende ude og inde.

Efter at Dørvogtersken havde lukket ham ind, standsede Børnene øjeblikkelig deres Leg; de var aabenbart til daglig uvant med mandlige Gæsters Besøg; men de saa strax, det var en »forestieri«, af hvilke det vrimlede der i Byen Aaret rundt, saa de fortsatte hurtigt paany, efter at »Mater« var hidkaldt af den vagthavende Søster og havde ført ham ind.

Den samme tiltalende Friskhed, der hvilede over Elevernes Færden uden for Skolens Mure, slog ham ogsaa i Møde derinde. Børnene var kvikke og besvarede livligt de Spørgsmaal, Mater gjorde dem. Der blev ikke aabnet ham andre

Lokaler end de to mindste Klassers; han forbavsedes ved at se dem indrettet omtrent ligesom en Skolestue herhjemme, Tomandsborde, et Par Billeder og Kort paa Væggene etc. »Mater« fulgte hans ransagende Øjne og sagde smilende: »Ja, vi er jo endnu Begyndere her paa Sicilien; i Deres Land er vist alt ganske anderledes fuldkomment«.

»Aa, alle disse døde Ting har jo saa lidt at sige,« svarede han og pegede rundt om sig; »det er *Aanden*, som gør levende! Og man føler strax, at den Aand, her er til Huse, er den rette!«

Den mørke Teint kunde ikke dølge den svage Rødme, der lagde sig over Søster Carmelas Træk, mens hun sænkede Hovedet og slog Blikket ned og et Øjeblik stod tavs saaledes.

»Hvis jeg nu havde kunnet Italiensk nok,« udbrød han derpaa, da »Mater« stadig tav, »skulde jeg have fortalt disse Smaabørn et dansk Eventyr; det havde dog altid været et Pust fra det fremmede Land!«

»Aa, ja! Gør det!« udbrød hun livligt og saa med glade Øjne paa ham. »Fortæl det paa Engelsk, og jeg skal oversætte Periode efter Periode for Børnene!«

Han gik strax ind derpaa og valgte H. C. Andersens »Tinsoldaten«. Hver Gang han havde fuldført en Sætningskæde, havde han god Lejlighed til at iagttage de livlige Børns interesserede sorte Øjne, og et mangestemmigt »Grazia, Signore« brusede ham i Møde, da han sluttede.

»Ja, der hører De«, smilede hun til ham; »nu vil mine smaa Drenge og Piger sikkert huske »il maestro Danese« — som de maaske for øvrigt ikke har set for sidste Gang.«

Han vidste ikke, om hun mente noget bestemt hermed, men tog Afsked for ikke længere at forstyrre og bad »Mater« vise ham over til Klosterets lille Kirke.

Hun gik foran ham gennem et Par smaa Gaarde og

Mellemgange. Med Velbehag dvælede hans Øjne ved den stolt baarne, harmoniske Skikkelse, der let og med den mest fuldendte Gratie skred foran ham. Da hun havde aabnet Døren ud til Kirkepladsen og saa, at Solen efter en ny Byge atter straalede frem, vendte hun sine klare Øjne med et Smil mod ham og sagde: »Solen skinner igen over retfærdige og uretfærdige.«

»Men mest vel over de retfærdige,« svarede han med en let Bøjning mod hende.

»Aa — jeg ved ikke —«, svarede hun efter et Sekunds Stirren ud for sig; — »de uretfærdige kender jo ingen anden Sol!«

»Og ved ikke engang, at over Skyerne er Himlen altid blaa, som en dansk Digter synger.«

»Aa, det er smukt skrevet! Paa Engelsk har man et Ord, der udtrykker omtrent det samme: Enhver Sky har sin Sølvrand!«

»Men naar nu hele Himlen er Sky ved Sky, hvor bliver saa Sølvrandene? Saa er det Mørke alt sammen, som det saa tidt vil synes for os Mennesker med det jordbundne Blik!«

»Aa, Himlen er klar alligevel!« svarede hun med varm Begejstring, »for dem, der som De og jeg har det, der kan løfte os op over Skyerne: vor Gerning!«

»Og det kan Deres altid?« spurgte han stille, mens han sænkede Hovedet.

»Gud ske Tak, ja!« svarede hun og løftede Blikket mod ham i Spørgen; »naar den er ens Liv, bærer den en højt over alle Taager! — Føler De det da ikke saadan?«

Han grundede lidt; derpaa saa han op og holdt hendes Blik fast, mens han sagde: »Maa jeg svare med et Spørgsmaal? — — Naar alle Deres Hundrede Børn om Eftermiddagen gaar hver til sit Hjem, der er blevet dødsstille i Skole-

stuerne, og De sidder alene i Deres Kammer -- er det saa ikke, som Deres Hænder med eet er bleven tomme?«

»Oh, nej!« udbrød hun uden at lede efter Svaret. »Arbejdsdagens mange smukke Minder bliver hos mig, og jeg maa tænke over at bøde de Huller, Arbejdet maaske kan have revet i mit Fiskegarn og berede mig til en ny Dræt.«

»Sig mig nu, hvad *De* føler, naar Deres Dagværk er til Ende,« sagde hun lidt efter, da han ikke svarede.

»Saa er jeg lykkelig ved at kunne ile hjem til de Børn, som er mine egne!«

»Og til Deres Hustru vel?«

»Min Hustru er taget fra mig,« svarede han stille; »og især efter at den Sorg har ramt mig, føler jeg dobbelt, hvor Verden vilde være tom, hvis jeg ikke havde andre Sjæle, som hører mig til.«

»Den bedste Part af Deres Tanker og Hjerte gaar altsaa til Deres Børn, vel ogsaa tidt under Deres Arbejde med *Skolens*; og det er maaske saa naturligt, ja. Men jeg ser heri kun en Bekræftelse af den katholske Kirkes Opfattelse, at den, der paa aandelig Vis vil virke for andre, maa kunne forsage *alt* for sig selv!«

»Jeg synes, Deres Kirke ser urigtigt derpaa,« svarede han; hun læste i hans Blik en Undskyldning, fordi han maatte sige hende imod; »jo større Lykke, der er en selv beskaaret, jo rummeligere, rigere Hjertet bliver, jo mere vil man eje at dele ud til andre,« sluttede han varmt.

Søster Carmela tav; Blikket veg hans, og hendes Hoved ludede under de Tanker, hans Ord havde rejst i hende.

»Og specielt maa dette gælde for en Lærer,« tilføjede han.

»Hvorfor?« spurgte hun stille uden at se op.

»Fordi man først tilfulde ejer Betingelser for at forstaa Børn, naar man selv har Børn! — Jo — jo —, jeg ikke blot

tror det,« fortsatte han hurtigere, da hun gjorde Mine til at svare — »men jeg har *erfaret* det! Før jeg selv fik Hjem og Børn gik jeg med mindre Dybde til min Gerning. Men den Lykke gav mig Svingkraft! Let og frejdig traadte jeg hver Dag paany ud i Verden. Nu, Livsmaalet var naaet for mig selv, syntes det mig saa let og herligt at være med til at hjælpe andre frem mod deres.«

»Ja, men Livsmaalet for os Mennesker er jo da et andet og højere end selv at begære et stort Pund af de jordiske Goder.« Hun løftede paany Blikket mod ham; der laa en fugtig Glans deri, han ikke kunde tyde.

»For Mennesker maa det menneskelig fuldkomneste og skønneste være Maalet«, svarede han, stadig med Overbevisningens Kraft i Tale og Øje. »Jeg tror, at naar vi er sat her paa Jorden, saa er det hvert Menneskes Ret at hige mod al den *jordiske* Lykke, han kan naa; den, som ikke gør det, tager ikke alle Skridtene med mod det større, vi før eller senere skal vinde frem til.«

Hans Blik søgte hende uafbrudt; men hun veg hans Øjne, sænkede Hovedet dybere og svarede stille:

»Hver iler mod Maalet paa *sin* Vis! — At vi naar det, derom er det blot det gælder!«

Og stadig uden at se op trykkede hun hans Haand og gik.

En Stund blev han staaende paa samme Plet, mens hans Syn stadig holdt Billedet af den vakre, harmoniske »Søster« fast.

Derpaa gik han de faa Skridt over til den lille tarvelige Kirke, aabnede den forfaldne Dørfløj og traadte ind.

Hans Blik fangedes først af en Fremstilling foran et Sidealter af Hyrderne paa Marken Julenat. Her sad en Hyrde paa en Sten, omgivet af udstoppede Faar og Geder samt en enkelt Ko, naivt som saa meget af den Slags i de katholske

Kirker. — Derpaa standsede hans Blik ved et Par andre Smaaaltere med ophængte Voxafstøbninger af Fingre, Hænder, hele Lemmer, Bryster etc., Votivgaver fra de lykkelige, Madonna eller den Helgen, hvis Billede hang over Alteret, havde helbredet. — Han gik nu længere frem paa det tomme Kirkegulv, som i alle Italiens Kirker uden Bænkerækker, men med en stor Bunke Halmsædestole opstablet i det ene Hjørne, og fik nu foran Hovedalteret Øje paa en af de hvide Søstre, der knælede ved Skranken, en fin, lys Aabenbaring i det halvdunkle Rum. Han kunde af det stærkt tilbagebøjede Hoved slutte, at hendes Blik var rettet mod Crucifixet over Alteret i andægtig Beskuen; men ikke en eneste Bevægelse forraadte de Tanker, der drog forbi hendes Syn; ikke et Ledemod rørte sig, ikke en Fold af den lyse Dragt bølgede: i Henrykkelse svævede Sjælen op mod det høje, ladende det jordiske Hylster tilbage som en tom Statue.

Efter at han en Stund havde staaet stille og betragtet denne tavse Andagt — ved Siden af ham knælede kun et Par Kvinder paa det kolde Stengulv — traadte en anden Søster lydløst ind ad en Dør, der fra Koret førte ud til Klosterbygningen, og knælede ned ved Siden af den første; denne syntes ved den lette Berøring ligesom at vende tilbage til Livet; hun rejste sig, nejede for Alteret og gik — hendes Andagtstime var til Ende. Og han saa dette gentaget saa ofte han senere vendte tilbage til det højtidsstille Rum: Altid en »Søster« for Alteret, altid skiftende hver Time, Morgen og Aften, Dag og Nat! Altid fra disse Kvinders Bo et fromt Blik mod det høje, et aarvaagent Øre lyttende efter Herrens Røst!

En otte Dages Tid efter Besøget i Klosterskolen modtog han en Indbydelse (med trykt Adgangskort) til en lille Skolefest, der egentlig skulde have været Elevernes Julefest,

men som var bleven udsat paa Grund af »Mater«s Sygdom. Fuld af Forventning om, hvori denne Fest skulde bestaa, — han tænkte sig noget i Retning af Taler og Salmesang — traadte han til den fastsatte Tid ind i Skolegaarden og blev efter at have forevist sit Adgangskort af en »Søster« vist ind i en Sal, der syntes bestemt til slige Underholdninger, og hvis ene Ende optoges af en lille Scene med Tæppe, Kulisser og alt Tilbehør.

En Del Forældre samt nogle af den lille Stads faa Honoratiores, deriblandt et Par dèr bosiddende danske Familier, var forsamlet paa Tilskuerpladserne, og kort efter gik Tæppet op, og et Kor af Smaapiger fra sex til ti Aar istemte en Hymne; i deres Midte tronede paa et Klippeparti en lille Engel, lyslokket og med blaa Øjne — et Særsyn blandt dette mørke Folk — samt med store hvide Vinger og et funklende Diadem over Haaret; — hun ikke saa meget som blinkede med Øjnene.

Da Tæppet paany gik op, traadte to fortryllende Smaapiger frem — han anslog dem til højst at være sex Aar og fik senere dette bekræftet — og de tolkede i en ret lang Dialog Klosterets og Skolens Glæde over al den Velvilje, begge stedse nød, og deres Tale var understreget af den sødeste Mimik og de yndefulde Gestikulationer, som synes at være alle Syditalieneres Vuggegave.

Nu fulgte et Sangnummer af de ældste Piger, fjorten til sytten Aar. Saa »De smaa Soldater«, otte Smaapurke, der marcherede ind og kommanderedes af en lille tykmavet Kaptain paa syv Aar, alle korrekt kostumeret; da en af Soldaterne, lig Sven Due, gjorde højre i Stedet for venstre om, tog Kaptainen ham i Skulderen, ruskede ham eftertrykkeligt, drejede ham med ret Front samt talte Donner til ham, saa det stod efter, alt imens Synderen med det mest fjogede Ansigt kløede sig bag Øret, naturligvis alt sammen ind-

studeret, men saa grundkomisk, at Tilskuerne skoggerlo og hilste »I Soldati minori« med bragende Bifald, da de marcherede ud. — Militæret er jo efter Tripolistogtet Italienernes Kæledægger. — Nu fulgte en kinesisk Dans af sexten unge Piger, alle i Kostumer og sminkede; de førte sig med Sicilianerindernes medfødte Gratie og ledsagede Dansen med en kvik Sang. — Saa fulgte en mimisk Pjece »Den forgjorte«, som i Skoven møder en Flok kaade unge Piger. Endelig en lille Duet mellem to Smaapiger, den ene Møllerske, den anden Kulhandlerske (i Italien er det nemlig Kvinderne, der staar i Kuiboden); og til sidst Slutningskor med Orkester, Taler af den engelske Præst (Reformert) samt en katholsk Kollega. Og allersidst Uddeling af Gaver til alle Børnene, prægtige Dukker eller andet Legetøj til de mindre, Kjolestof etc. til de større Piger.

Søster Carmela sad under Forestillingen som en fornøjet Tilskuer. Han havde blot modtaget et flygtigt Nik til Goddag, da han traadte ind, og fik kun Lejlighed til at sige en hastig Tak, før han gik, da hun stadig var omgivet af glade Forældre og Børn.

Han gik hjem til sit Hotel fuld af Forundring over, hvad han havde set. De Forestillinger, han før havde forbundet med Ordet »Klosterskole«: Alvor tidlig og silde, evig himmelvendte Tanker og Blik hos store og smaa, var paa det grundigste blevet korrigeret. Og om end denne Skole ikke kunde opstilles som en Type, saa var her dog et konkret Exempel paa, at der hos Katholicismens Ledere var vaagnet en Forstaaelse af, at alt aandeligt Arbejde maa hvile paa den Grund, man nu engang har under Fødderne, og at skal Kirken bevare sin Position, og dens Skoler kunne konkurrere med de verdslige, saa maa den tage uskyldige Hjælpemidler, som de, han her havde set, i sin Tjeneste.

Og han gik bort efter denne smukke og ejendomme-

lige Oplevelse med end større Interesse for den unge »Mater«, der med saa vaagen en Forstaaelse af Tidens Krav aabnede sin Skoles Døre for kraftige Pust fra det Liv, hvorfra alt Liv voxer frem.

Der var nu forløbet tolv Dage, siden han første Gang saa den harmoniske hvide Søster, og han vidste, at hun altsaa om tre Dage atter havde Tur i Salgsboden. Disse tre Dage vilde ingen Ende faa; hans Tanker veg næppe fra hende et Sekund, og han passerede hver Dag det lille Kloster i Haab om at se et Glimt af hende, men forgæves. — Uden at ræsonnere over, hvad de Følelser, hun havde vakt i ham, førte til, droges han mod denne Kvinde, den første der, efter hans store Tab for to Aar tilbage, havde fanget hans Øje og Tanker. Han var ikke i Tvivl om, at her var en helstøbt Karakter og et rent Sind, der brændte i evig ustillet Trang efter at gøre sine Medmennesker godt.

Den femtende Dag gik han strax om Morgenen forbi Boden; men da blev der sunget en Morgenhymne, saa han ikke kunde forstyrre; og da han et Par Timer senere vendte tilbage, stod Søster Carmela i Samtale med et Par købende Damer; han hilste, men var ikke vis paa, at hun bemærkede ham, og han undsaa sig ved at passere forbi tiere. Men ved Sextiden holdt han sig i Nærheden af Boden; han saa de sidste halvvoxne Piger tage Afsked med »Mater«. som derpaa laasede Døren og traadte ud i Gadens brogede Mylr.

I det samme var han paa Siden af hende. Hun havde ikke set ham komme, og en mørk Rødme lagde sig over hendes ædle Ansigt, da han hilste; kun flygtigt havde hun set op paa ham, og hun gik med bøjet Hoved, mens han fremførte en Tak for den store Nydelse, hun havde beredt ham ved at give ham Adgang til den smukke Fest.

Idet hun ligesom skød noget af sig, vendte hun sig

smilende mod ham og sagde: »Jeg var selv glad for den Dag, som tillige med de mange Dages Forberedelser og Indøvelser ligefrem rystede os ud af de daglige Folder. — Jeg tænkte ellers, strax jeg saa Dem, at De i Aften kom for at se Deres Ord fra vor sidste Samtale bekræftet: — Hjemad alene og med tomme Hænder!«

»Om De gaar alene hjemad, Søster Carmela, saa er jeg vis paa, at De til Gengæld har en Rigdom i Hjertet, der vejer op derimod; jeg kom for paany at faa et lille Glimt af den — ikke for andet!«

»Ja, mener De nu ogsaa virkelig, at jeg gaar rig hjemad?« — Hun saa smilende, men tillige udfordrende paa ham.

Han svarede kun med et spørgende Blik.

»Ja!« udbrød hun, »De hævdede jo forleden, at den, som er alene, altid vil være fattig.«

»Skal vi ikke lade være at komme tilbage til det Spørgsmaal i Dag?« udbrød han, halvt bedende, ængstelig for at forspilde den smukke Stund, han havde ventet sig af dette ny Møde.

»Nej, netop ikke!« — Hun vendte mod ham kampberedte Øjne, der lyste dobbelt stærkt under det kyske Pandelin. »Jeg har tænkt meget paa vor Samtale og er kun blevet bestyrket i den Overbevisning, at *Deres* Syn er hildet af, hvad man gennem Aarhundreder i Deres Land har anset for det rette, og at dette vedtægtsmæssige blinder Deres Syn for det virkelig sande Standpunkt: at kun den, der løser sig fra alle hæmmende Baand, fuldt ud kan ofre sig for andre!«

»De Baand kan man maaske i det ydre frigøre sig fra,« svarede han med Alvor i Stemmen; men *fra Sjælen* kan man ikke løsne eet eneste af dem!«

»Har en Mand i Deres Alder da saa ringe Erfaring om, hvilke Sejre man gennem Bod og Kamp kan vinde over sig selv?« udbrød hun med Ild i Blikket.

»Aa, hver har vel sit at kue ned,« svarede han med sænket Hoved, »og maa være paa Post derimod lige til sin sidste Time. — Men de Baand, De tænker paa, kære »Mater«, de hører vor Natur til; de har Rod i hver eneste Celle i vort Legeme, og *intet* kan døde dem eller bør nogen Sinde kunne gøre det; det vilde være at gøre Vold paa Verdensskabningens Orden.«

Han havde talt med en Varme, der et Øjeblik bragte hendes Hjerte til at skælve; men hun rankede sig imod ham og svarede med en Stemme, hvis haarde Klang gjorde hende helt fremmed for ham: »Nævn kun Baandene ved Navn: Hjem, Ægtefælle, Børn! — Det gør mig intet! I det Stykke er vi Nonner som den blinde, der ikke selv kan se Farverne. Han kan høre andre berømme deres Dejlighed uden at det gør mindste Indtryk paa ham!«

»De bedrager Dem selv, kære »Mater«; ingen Kvinde kan døde sit Hjerte for det, som er hendes dyrebareste Ret!«

»Jeg har ingen anden Ret end den at gøre min Faders Vilje, som er i Himmelen.« — Hun talte atter roligt, men der laa om hendes Mund et fast Drag, han ikke før havde bemærket.

»De har den Ret, som er ethvert Menneskes: at eje et Barn, som er hans fremfor alle andre. Og enhver, som lader denne Ret gaa fra sig, giver Afkald paa det største, Livet byder os. — Ja undskyld« — han saa ulykkelig ud, som var der sluppet ham Ord af Munden, han slet ikke vilde have sagt, »men De bad mig før nævne Baandene, som Sjælen aldrig løsner sig fra; — nu nævnede jeg det vigtigste!«

Hun gik nogle Skridt, før hun svarede: »Ikke alle gaar jo ind i saadanne Forhold, at denne Ret kan ske Fyldest!«

»Den Ret kan hverken Forhold eller gammel Vedtægt for, hvad der sømmer sig, tage fra *noget* Menneske. Og det

HK

gør altid mig ondt, naar jeg ser Kvinder, som jeg maa regne til de bedste, lukket ude fra denne Lykke!«

»Men det *kan* da ikke være Deres Mening, at en Nonne skulde bryde sit hellige Løfte til Gud?« Hun talte meget sagte og saa stadig ikke op paa ham.

»Den Gud, hvis første Bud til Menneskene var: Opfylder Jorden! — han tager ikke mod Løfter, som strider derimod. — Aa tilgiv!« udbrød han, da han saa, hvor Søster Carmela berørtes af hans Ord. En blussende Rødme gød sig helt ned over hendes Hals; den høje Barm bølgede heftigt under den snehvide Overkjortel, og Taarer listede ned ad hendes Kinder.

Han var saa ulykkelig, at han ikke vidste, hvad han skulde gøre, og et Stykke gik han tavs ved hendes Side, næsten bange for, at hans Trin skulde skræmme hende end mere.

»Jeg bør lade hende være ene«, tænkte han; »jeg piner hende kun ved min Nærværelse nu.« Og da de netop var ved den Trappegade, som førte op mod Klosteret, standsede han, blottede tavs Hovedet og strakte Haanden ud mod hende. Hun lagde stille sin deri, men mødte ikke hans Haandtryk og skyndte sig bort, som undflyende noget, der truede hende.

I de næste to-Uger saa han slet ikke den hvide Søster, og da femtende Dagen paany oprandt, var hun ikke i Boden, men en ældre Søster. Han spurgte et af Børnene, der ved Sextiden ilede hjemad, hvor »Mater« var henne.

»Mater er syg!«

Dagen før sin Afrejse fra den lille Bjærgby gik han for sidste Gang op i Klosterkirken, som han havde besøgt atter og atter i Haab om at se et Glimt af den usædvanlige Kvinde. Næppe havde han sat sig — han var som sædvanlig næsten alene i Kirken — før Søster Carmela traadte ind

ad den lille Sidedør og skred frem mod Alteret. Hendes Blik strejfede ham rapt som et Lyn, og han var ikke engang rigtig klar over, om det havde opfattet ham i hans halvdunkle Krog.

Hun knælede ned med Ryggen til ham, og hans Øjne veg ikke fra hende. Hun bøjede sin fromme Pande i Ydmyghed ned til Kirkens Gulv og rettede sig igen. Men det syntes, som vilde det ikke lykkes hende at finde den Fredens Stund, hun var søgt herind efter. Den endnu ungdommelige Skikkelse bævede i en Uro, som hun havde svært ved at bekæmpe. Skuldrene hævede og sænkede sig under det hvide Lin; hun famlede efter Lommetørklædet og fik det frem, gemte det atter med et sagte Suk, som den store Stilhed forræderisk bar bort til alle Kirkens Kroge. Hendes Bryst steg og sank, saa Hovedet duvede derved. Hun sukkede igen, saa det gav Genlyd i hans Barm. Hun flyttede sig paa Bedeskamlen, som smertede det at ligge dèr. Hendes venstre Arm var paany i Bevægelse, denne Gang efter Rosenkransen. Da hun havde faaet den frem, hørte han den ene Perle falde efter den anden med en Lyd som det vegeste Ekko af en Klokke langt borte, for hvis stille Manen hvert Hoved maa bøje sig. — — Endnu sitrede det i hendes fine Ryg — — men endelig gød Gudsfreden sin bløde Dulmen over hende, og hun sank til Ro som et Barn, der efter urolig Kasten sig hid og did omsider synker til Leje i Søvnens Favn.

Lydløst steg han op og sneg sig ud, bange for blot ved sin Nærværelse at bringe en Mislyd ind i den Harmoni, hun havde søgt — og fundet!

I Kirkeportens Gab vendte han sig et Sekund, tog endnu et Billede med sig af den fromme Kvinde — det sidste Billede af den hvide Søster.

ET MEMENTO.

Af Edith Rode.

Med Illustration af Frands Schwartz.

»Hør,« sagde Frøken Risting og fangede Eva i Korridoren ud for begges Værelser, »hvorfor har De ikke været inde hos mig til Thé i de sidste Dage?« Hun kneb den unge Pige lidt i Øret. »De skulde skamme Dem, skulde De!«

»Jeg har haft så travlt,« svarede Eva og prøvede på at lé rigtig frimodigt.

Den ældre Dame ruskede hende i Skuldrene.

»De er et rigtigt Afskum, at De véd det! Må jeg spørge, *hvad* har De gjort med det pæne unge Menneske, som fulgte Dem fra Kontoret? — De *har* vel ikke givet ham en Kurv?«

Eva slog med Nakken.

»Man kan vel ikke gifte sig med alle »pæne« unge Mennesker,« svarede hun kæphøjt og vrængede på »pæne«.

Frk. Risting lo.

»Uh hvor De er væmmelig — og forkælet — og vigtig. De trænger rigtignok til at nogen skulde tage Dem ved Vingebenet og baske Dem lidt, det ved Gud, De gør. — Og nu vil De ikke engang hjem i Julen. Hvad tror De, Deres Forældre siger til *det?*«

»Jeg er ligeglad!« sagde Eva trodsigt.

Frøken Risting slap hende.

»Væmmelige Unge,« sagde hun smilende og gik ind til sig selv.

Eva gik ogsaa ind til sig selv. Og der smed hun sig på sin Sovesofa og gav sig — ikke som man efter Udtrykket i hendes Ansigt skulde tro til at lé trodsigt og triumferende, men til rigtig hjerteligt at tudbrøle.

Frøken Risting, der var ved at lægge nyvasket Tøj i sin Kommode, hørte Lyden og rejste sig for sin store Korpulence lidt besværligt.

Nå så lille Eva græd!

Hun fik et bekymret Udtryk i Ansigtet, Frøken Risting, for hun holdt meget af Eva, og de to havde trods den store Aldersforskel tit haft det godt sammen.

Hvorfor havde Pigebarnet også fået det forrykte Indfald at blive i Pensionatet i Julen i Stedet for at tage hjem til sit rare gode Hjem på Landet, og hvorfor havde hun pludseligt opgivet den pæne unge Mand, som — — —

Frøken Risting satte sig på sin Sofa og lagde Albuerne på Bordet og støttede Hovedet i Hænderne.

Måske gik hendes Tanker tilbage til Fortiden — måske huskede hun et andet *hvorfor*, der havde præget hendes Liv og gjort det mere ensomt end det oprindelig havde sét ud til, at det skulde blive. Måske drømte hun en Drøm, der havde været nær ved at blive Virkelighed og som aldrig var glemt — — —

Frøken Risting lyttede halvt ubevidst til Gråden fra Evas Værelse. Den var ikke længer høj og ubehersket. Den var gået over i små hulkende Støn, og tilsidst tav den helt.

Da rejste hun sig resolut, satte Vand over på sit Spritapparat, lavede en appetitlig Théanretning for to, satte det hele på en Bakke og gik med tunge Trin hen til Evas Dør.

Hun var listig nok til ikke at banke på, for hun vilde ikke have noget Afslag, derfor marcherede hun stadig med tunge gemytlige Trin lige ind i den unge Piges Værelse.

»Når Muhamed ikke vil komme til Bjerget, så må Bjerget komme til Muhamed,« sagde hun muntert. »Værsågod min søde Pige her er Thé! — — Nå, De har nok fået en ordentlig Skraber; jo, nægt det ikke — Deres Øjne er helt røde af Søvn! — Nej bliv bare liggende, så skal De sé — værsågod her sætter jeg Marmeladen og Kiksene og Koppen på det lille Bord, så sætter jeg mig selv i Gyngestolen ved Vinduet. Ah! nu skal vi to have det godt!«

Eva, som først havde været skamfuld over sine svulne Øjne og sit forgrædte Udseende, blev ganske lettet ved Tanken om, at hendes gamle Veninde troede, det var Søvn. Hun var ogsaa glad for, at Frøken Risting satte sig ved Vinduet og ikke lige overfor hende.

»Synes De, Theen er god, som den er — — eller vil De have mere Vand i?« spurgte Frøken Risting med sin høje glade Stemme, »nå, det glæder mig. — Véd De, hvad jeg har tænkt på i Dag, Eva? — På min Ungdom. — Ja, De synes formodentlig, at min Ungdom er forbi for hun drede År siden, men så længe er det nu ikke, og jeg husker, som det var i Går, en Dag, hvor jeg havde gjort noget, jeg ikke skulde have gjort. — Jeg havde stødt en Ven fra mig, den eneste — eller i hvert Fald den bedste — — Og slet ikke fordi jeg havde nogen Grund til det — — ja *er* Kvinder nu ikke underlige, Eva! — men af bare Trods og Lunefuldhed og Forkælelse. — — Men så pludselig blev jeg aldeles ude af mig selv af Fortvivlelse — jeg forstod, hvor urimelig jeg havde været, og jeg vilde *straks* gøre det godt igen. Jeg vilde bede om Forladelse, jeg måtte sé ham, koste hvad det vilde.

Og véd De, hvad jeg så gjorde? Jeg løb Gade op og

Gade ned for at finde ham. Jeg vidste, at jeg skulde sé ham den næste Dag, men jeg kunde ikke vente. Jeg *måtte* træffe ham. Jeg gik ad de Gader, han plejede at komme i, jeg følte mig gal af Angst, skønt jeg *vidste*, at jeg skulde sé ham næste Dag. —«

Frøken Risting tog Koppen og drak et Par lydelige Mundfulde af den. Så satte hun den fra sig med Støj.

»Og véd De hvad så —?« sagde hun højt. — Så så jeg ham *aldrig mere*.«

Eva rejste sig på Albuen henne på Sofaen.

»*Aldrig mere?*« sagde hun sagte og spændt.

»Aldrig mere,« svarede Frøken Risting bestemt, næsten lidt hårdt.

Men et Øjeblik efter sagde hun med sin sædvanlige muntre Stemme:

»Og véd De hvad — hvis nogen den Dag havde sagt mig, at jeg aldrig skulde sé ham mere, så var jeg sprunget lige ud i Søen — ja det var jeg.«

Der blev en lille Pavse, så rejste den unge Pige sig.

»Undskyld,« sagde hun og så på eengang ulykkelig og beslutsom ud. »Bliv endelig siddende — — jeg vil bare, — — jeg skal bare skrive et Brev —«.

— — —

Den næste Dag ved Thétid bankede Eva på Døren ind til Frøken Ristings Værelse.

»Det er bare mig,« sagde hun stille.

Frøken Risting havde hørt hende hele Formiddagen. Hver Gang Postbudet kom, havde Eva været ved Døren, og det var godt at se, at hendes Nervøsitet havde nået sit Højdepunkt.

»Sæt Dem ned,« sagde Frøken Risting muntert. »De fryser jo Barn! Nu skal De få en Kop god varm Thé.«

Og hun gav hende et Sjal på og gik og puslede med Thétøjet, mens hun småsnakkede:

»Nå, har De så ikke ombestemt Dem, tager De så alligevel ikke hjem til Far og Mor, som venter Dem? For husk, det er allerede Juleaften i Morgen, og jeg kan rigtig tænke mig, at Deres Far og Mor går og længes efter Dem, skønt De slet ikke fortjener det.«

Eva rystede på Hovedet.

»Nej,« sagde hun forsagt. »Jeg bliver her.«

»Godt — så tilbringer vi to Juleaften sammen,« sagde Frøken Risting glad. »Når jeg ikke tager Dem fra nogen andre, gør jeg mig ingen Samvittighed af at være henrykt for det. De kan tro, jeg skal gøre det hyggeligt for Dem.«

Eva smilede et lille taknemmeligt Smil og krøb sammen i Sofaen. Men da det ringede foer hun op og lyttede.

Frøken Risting lyttede også. Men da Skridtene fortabte sig i Retning af den fælles Dagligstue, og hun så det skuffede og forpinte Blik i Evas Øjne, begyndte hun igen at snakke muntert op.

»Vi skal have et lille Juletræ, såmænd skal vi så Vi skal blive Børn igen og glæde os ved kulørte Hjerter og alt muligt Dingeldangel, — — sig mig, hvad De ønsker Dem, min søde Pige — — for De er nok en væmmelig Unge — — men De skal alligevel have noget, De ønsker Dem.«

Eva havde fulgt hendes Syslen med Thétøjet med drømmende Øjne. Hun havde ikke hørt, hvad hendes ældre Veninde havde sagt. Nu så hun lidt sky op.

»Sig mig —« sagde hun sagte, »ham — De véd nok — — ham, De — aldrig mere så — — var han rejst?«

Frøken Risting så ud ad Vinduet.

»Ja, han var rejst,« sagde hun.

Eva fik en lille Kuldegysning og drak sin Thé i Tavshed.

16

Men netop som Frøken Risting havde fundet på noget rigtig morsomt at sige, stak Pensionatets Pige Hovedet ind ad Døren.

»Guj! sijjer Frøkenen hér — « sagde hun og kom helt frem og slog Hænderne sammen — å, der sijjer endda en fremmej ung Herre å venter på Dem i Davlistuen.«

Eva sprang op.

»På *mig!*« sagde hun åndeløst.

Pigen lo fornøjet.

»Jæ — d' e' ikke på *maj!*« sagde hun og forsvandt.

Eva stirrede et Øjeblik lidt genert på Frøken Risting.

»Ja, så er det vel bedst, at jeg går derind,« sagde hun med Skyggen af et meget lykkeligt Smil i sine Øjne.

Og Frøken Risting gav hende et blidt Puf i Ryggen.

»Ja gå,« sagde hun.

— — —

Da Eva en Timestid efter kom tilbage, sad Frøken Risting endnu foran det brugte Thétøj.

Eva bøjede sig dybt over hende og sagde sagte og strålende:

»Er De meget ked af, — — at jeg alligevel ikke kommer til at være hos Dem Juleaften —? for — — jeg — han — — *vi* — — tager ud til Far og Mor med det samme.«

»De er en afskyelig, lunefuld og væmmelig Unge?« svarede Frøken Risting med sin gode muntre Stemme. »Men De skal alligevel have et Kys.«

Og da hun havde givet hende det, føjede hun til: »Gud velsigne Dem, Barn og til Lykke. — Jeg har aldrig i mit Liv været så glad ved at tilbringe en Juleaften alene.«

ERIK BØGH. Efter Fotografi.

HVAD ERIK BØGH FORTALTE OM SIN BARNDOM OG UNGDOM.

EFTERLADTE OPTEGNELSER

af NICOLAJ BØGH.

ERIK BØGH's fader var skolelærer. Men var egentlig ikke på sin plads som sådan. Han var ikke fri for at forsømme skolen og døttrene måtte undertiden overtage undervisningen. Han var en blød natur, et godt hoved, men umådelig taus og indesluttet. Desuden var han upraktisk og tog sig ikke af husets sager; han gjorde udkast til masser af ufuldførte planer, sad og skrev vers og brugtes meget som lejlighedspoet.

Moderen, en datter af havnefoged Møller, var godt vant fra sit hjem, og havde nu meget tunge dage; hun måtte trække læsset for at holde alt oppe og hun blev tidligt udslidt. Hun gjorde sit yderste for at holde husvæsenet gående, men blev lidt efter lidt hård og sløv. Hun var køn og Erik lignede hende ikke så lidt, men hun var kun ringe begavet.

Erik Bøgh følte sig ikke stærkt knyttet til nogen af forældrene. Faderen var den, der bedst forstod ham. Hans mening var, at børnene skulde udvikle sig selvstændigt; når de spurgte ham om noget gav han dem forklaring, men ellers ikke. De skulde helst på egen hånd finde ud af alting og have deres egen mening.

Moderen var fremmed for hans natur og var stræng imod ham; han holdt ikke af hende, hvilket fik stor indflydelse på hans hele liv. Der kom noget indesluttet og skeptisk over ham: han foragtede tårer og yttringer af følelse.

Det er bekendt hvorledes Erik Bøgh, efter at have gennemgået Jonstrup seminarium og være bleven skolelærer, opgav alt, og rejste rundt i Sverrig som skuespiller og portrættegner. I de fire år, han tilbragte på denne måde, skrev han slet ikke til sine forældre eller søskende, og de vidste ikke, om han var død eller levende. Forældrene vare engang lige på nippet til at give navnet Erik til en senere født søn, som erindring om den forméntlige hedengangne.

Så kom han til Norge til Solør (nær ved den svenske grænse), og her blev han introduceret hos en landmand Schøyen, der havde sin unge søster på besøg. Hun, der var datter af kaptajn, gårdejer Aslak Schøyen i Odalen, forelskede sig i Erik Bøgh, og han i hende. Enden på det blev, at de forlovede sig. Men dette vakte umådelig oprør i hendes familie. Hendes forældre og brødre rasede.

»Hvem var denne vagabond Bøgh? Hvad garanti havde man for, at han var den, han udgav sig for? Var han måske allerede gift i Danmark? Det var jo vanvittigt at knytte sig til sådan en landstryger o. s. v. o. s. v.«

Frøken Andrea Schøyen vilde ikke vende tilbage til sit hjem, men blev hos sin broder, der holdt af Erik Bøgh. Familiens raseri bragte hende til at simulere, at hun havde hævet forlovelsen. Imidlertid fik hun brev fra en velhavende dame i Kristiania, der spurgte hende, om hun vilde være »ung pige i huset« hos hende. Dette tilbud greb hun med begærlighed og tog strax dertil. Hun lod

så Erik Bøgh vide, at hun var der, og de mødtes atter. Men dette rygtedes til Odalen, og hendes brødre kom nu ind for at tvinge hende til at opgive ham og tage hjem igen, da hun ellers for evigt vilde blive ulykkelig. Hun erklærede da: »Heller blive ulykkelig med ham, end ikke få ham; jeg opgiver aldrig at blive hans hustru«.

Brødrene måtte rejse hjem med uforrettet sag. Hendes broder og svigerinde på Solør tog sig nu af hende og tilbød hende ophold i deres hjem.

Bøgh var imidlertid taget til Danmark for at begynde sin literære virksomhed dér og da denne nogenlunde var grundlagt, kom han op og holdt bryllup d. 7de juni 1850. I København flyttede de ind i en lille lejlighed på 3 værelser i Nyhavn. De holdt ingen pige, og fru Bøgh bar hver dag vand op på 3die sal.

I samme værelse, hvor *han* sad og skrev, sad *hun* og syede. Iblandt de gæster, som da kom til dem, var billedhuggeren Th. Stein. Han forærede dem en stor Holbergstatue; de havde ingen plads til den, men rev så den ene kakkelovn ned og stillede statuen paa dennes plads.

Fru Bøgh forhindrede strax al omgang med »gøglerverdenen«, hun vilde så meget som muligt hæve niveauet.

Snart gik Erik Bøghs ry også til Norge. En norsk student kom en formiddag og ringede på hos Bøghs og fruen lukkede op; han kom med et spørgsmål, om dén eller dén boede der, men har tilstået, da han senere engang i Norge traf fru Bøgh, at hans ærende var blot at få indtryk af, hvorledes det gik *hende*, som man så meget beklagede i Kristiania. Hun stod nu dér, frisk og blom-

strende, i en lyserød morgenkjole, og gjorde indtryk af at befinde sig meget vel.

Snart fik man i hendes familie vished om Bøghs soliditet, og man forsonede sig med ham. Ikke få medlemmer af fru Bøghs familie besøgte dem længere Tid ad gangen her i København og lærte at holde meget af Erik Bøgh.

KÆRLIGHEDENS LABYRINTER.

Af Elith Reumert.

Med Illustration af J. Fr. Reumert.

Det var en Sommeraften i Studenteraarene, at jeg hos en fælles Kammerat for første Gang traf sammen med Napoleon Sørensen — den lange Filolog, som de kaldte ham.

Ved saadan et første Møde med et Medmenneske er der sædvanligvis Et og Andet hos ham, man bider Mærke i. Her var der to Ting.

Navnet overvældede mig. Jeg havde aldrig før mødt nogen Napoleon. At han ogsaa hed Sørensen, havde selvfølgelig en afsvalende Virkning. Men alligevel — Napoleon hed han. Han kunde ikke gøre for det. Det var ogsaa tydeligt at se, at han ikke af den Grund gjorde større Prætensioner. Han pustede sig ikke op for at konkurrere med den store Soldaterkejser. Tvertimod — hans forlegne, næsten ydmyge Væsen var ligesom en eneste, fortsat Undskyldning, ikke blot fordi han bar saa fordringsfuldt et Navn, men fordi han overhovedet var kommet til Verden. Men han var jo i begge Dele ansvarsløs. Der var Ingen, der havde spurgt ham tilraads.

Den anden Ting, jeg ved Præsentationen for Napoleon Sørensen bed Mærke i, var hans fabelagtige Magerhed. Han var saa kødløs, at man ventede at høre hans Knogler rasle, naar han gik over Gulvet. Det var meget uhyggeligt.

Udover Navnet og Magerheden besad den lange Filolog ingen ydre Egenskab, der skilte ham fra Hoben.

Han havde et af disse Godtkøbsansigter, som det falder vanskeligt at erindre, fordi man savner ethvert Holdepunkt enten i et Par kloge Øjne, en høj Pande eller et karakteristisk Træk ved Munden. Trods Ansigtets Skarphed flød det Hele ud i en underlig, intetsigende Blanding.

Det var ikke det, at han var grim. Selv det grimmeste Menneske kan, blot ved et fint Smil eller ved Stemmens varme Klang, synes køn. Men ingen venlig Fe havde skænket Napoleon Sørensen saadan Vuggegave. Hans Grimhed var absolut — som Uendeligheden.

Det viste sig, at han og jeg havde en bestemt Samlermani tilfælles, og Overenskomsten om, at vi fremtidig skulde forsyne hinanden med Doubletter, blev Foranledningen til, at vi siden kom jevnlig sammen. Jeg lærte ham efterhaanden ganske godt at kende, — og saamænd. kom jeg til at holde af ham. Men min Følelse for ham var alligevel nærmest Medlidenhedens.

Han var en gennemhæderlig og godmodig Fyr, med stærkt Hang til Melankoli, indesluttet og ordknap. Hjertet i ham var godt, og han var baade dygtig og begavet. Men morsom var Napoleon ikke.

Han var Søn af en jævn Haandværker i Viborg. Da han røbede Lyst til Bogen og nem Fatteevne, havde nogle Embedsfamilier i Byen slaaet sig sammen for at holde ham i Latinskolen. Derfra dimitteredes han som Student til København, hvor Regensen og nogle Religionstimer, der lønnedes ugudelig slet, hjalp ham fra at dø af Sult.

Var Napoleon Sørensen mager, maatte man billigvis indrømme, at han var blottet for Alt, hvad der kunde gøre ham fed. Og personlig har jeg den Kættertro, at hans Liv var blevet lykkeligere, saafremt Embedsfamilierne havde ladet

ham være i Fred. Saa var han rimeligvis bleven Tøffelmager, som hans Fader var. Men — det skulde han nu ikke være. Og maaske tager jeg fejl. Hvem kan raade Tilværelsens Runer?

Da han efter sex Aars strengt gennemført Sultekur havde faaet sin Examen med et fint *laud*, modtog han ved Protektion af Amtmand og Bisp en Ansættelse som Timelærer ved Viborg Latinskole, et Levebrød, der ikke skulde gøre ham federe. Men det var kønt, at den fattige Tøffelmagersøn kom tilbage til sin Fødeby som en lærd Mand, der kunde snakke haade Latin og Græsk som en Indfødt.

Den stille Efteraarsaften, da han skulde rejse over til sin ny Virksomhed, stod jeg paa Kvæsthusbroen og tilviftede ham mit Farvel. Saa tabte vi hinanden af Syne og vedligeholdt ikke engang ved Brevveksling vort Bekendtskab. Saadan gaar det jo i Livet — altfor ofte.

Men saa skete det otte Aar efter, at et Lune af Skæbnen førte os sammen paany. Byfogden i Viborg, der var min Fætter og gode Ven, havde Gang paa Gang indbudt mig til at gæste ham. Først nu lod det sig gøre. Og blandt Tillokkelserne ved Besøget var da ogsaa den, at jeg muligvis fik Lejlighed til at hilse paa Napoleon Sørensen. Med Bestemthed vidste jeg nemlig ikke, om han endnu opholdt sig i Byen.

Dagen efter min Ankomst til Viborg stod jeg i Byfogdens Vindu paa Torvet, da jeg udenfor saa en Skikkelse skridte forbi, der ved sin duknakkede Holdning og slentrende Gang mindede mig saa levende om min gamle Studenterkammerat, at jeg uvilkaarligt og med mine Lungers fulde Kraft maatte raabe: *Napoleon Sørensen!*

»Ja — det er sandt,« sagde Byfogden, »Du kender jo Sørensen.«

»Om jeg kender ham! — Men, *er* det ogsaa virkelig ham?«

»Ja, gu' er det ham! Ham kan man da umuligt tage fejl af.«

»Jo, véd Du hvad,« sagde jeg, »saa fed han er bleven. Jeg husker ham kun som en Benrad. Nu har han jo Mave — formelig Mave!«

Og saa fik jeg da af Byfoden en detailleret Beretning om Napoleon og alle hans Forhold i Viborg. Og selv underkastede jeg ham i de paafølgende Dage et indgaaende Forhør. Kære Napoleon Sørensen! Jeg kom i den korte Tid til at staa dig nærmere end i de sex Aar, vi kendte hinanden i København! Og vort Bekendtskab voxede til Venskab.

Den Embedsgage, der var tilfalden Napoleon som Timelærer ved Viborg Latinskole, havde hverken været til at leve eller dø af — men allermindst til at gifte sig paa. Alligevel var han snart efter sin Ankomst til Byen bleven forlovet med Frøken Kathinka Rasmussen i Søndergade, formodentlig i den Hensigt at gøre hende til sin Kone. Men endnu, efter næsten otte Aars Forløb, var det ikke kommet videre end til Forlovelse.

Sagen var den, at han var bleven overrumplet. Med mit Kendskab til Napoleon kunde jeg paa Forhaand have sagt mig selv, at han af egen fri Vilje aldrig havde kunnet finde paa at forlove sig. —

Allerede i sin Studentertid havde han mistet begge sine Forældre, og da han kom tilbage til Viborg, stod han derfor uden egentlig Tilhold. Saa havde Enkefru Rasmussen i Søndergade i sin Nidkærhed benyttet sig af Chancen og tilbudt ham Kost og Logi paa saa favorable Vilkaar, at enhver Timelærer havde bidt paa Krogen.

Det *var* nemlig en Krog.

Der stak det under, at Fru Rasmussen ønskede et

uskyldigt Ungdomssværmeri fra for mange Aar siden mellem Napoleon Sørensen og hendes kære Datter Kathinka frisket op paany. Napoleon var nu et fint Parti, og Kathinka, der truede med at gaa i Frø, var ikke utilbøjelig til at entrere.

Og neppe var den skikkelige og i Elskovens søde Mysterier saare uerfarne Pædagog rykket ind i den lune, lille Rede i Søndergade, før Damerne Rasmussen begyndte at gaa angrebsvis tilværks.

Som en fjern og taaget Drøm mindedes Napoleon, at han i sine senere Skoleaar havde næret en uskyldig, halvt forlegen Tilbøjelighed for den bredbarmede, sex Aar ældre Kathinka Rasmussen. Men i den mellemliggende Tid, under Opholdet i Hovedstaden, havde han forlængst glemt denne barnagtige Kærlighed og havde iøvrigt hverken havt Tid eller Raad til at pleje de svage, erotiske Anlæg, Naturen havde nedlagt i ham. I sin naive Ufordærvethed var han derfor ganske ukendt med Fruentimmerlist og Kvinderænker og viste sig hurtigt at være et blødt og villigt Vox i Damerne Rasmussens mere erfarne Hænder.

Deres Bestræbelser kronedes med afgjort Held. Inden Aaret løb ud, var Napoleon Sørensen bleven Kathinkas Kæreste, uden at han selv rigtig vidste, hvordan det var gaaet til. En skøn Dag var Forlovelseskortene som hvide Duer fløjet ud over Byen, Rektor havde paa Skolen gjort Gilde for Parret, og paa Legepladsen havde Drengene grint af Napoleon, da de opdagede Ringen paa hans lange Guldbrand. —

Fru Rasmussen var Enke efter en Landsbyskolelærer og havde i denne Egenskab to Hundrede og tyve Kroner og syvogtyve Øre i Pension, hvad ingen Enke i Verden kan leve af, især ikke, naar hun samtidig skal forsørge en Datter, der er i Opvæxt, og som har en kraftig Appetit. Hun skaffede sig derfor de manglende Aarspenge ved at sy

Kaaber for Købmand Nøkkentved paa Torvet, medens Kathinka paa sin Side oprettede et Privatkursus for Børn, der var for ubegavede til at følge med i Skolen. Ideen var god. Der er i enhver By Overflod paa ubegavede Børn. Og Resultatet af de forenede Anstrengelser blev, at man slog sig slideligt igennem.

De to agtværdige Kvinders ydre Habitus stod i en meningsløs Modstrid med deres knappe Indtægter. Deres Korpulence var nemlig saa paafaldende, at de i Byen gik under Navn af Kæmpebollerne. Grunden til deres blomstrende Fedme kunde maaske tildels søges i nedarvet Disposition, men sikkert var det, at de Begge satte en hjertelig Pris paa Mad — baade *megen* Mad og *god* Mad.

Enkefru Rasmussen havde i sine unge Dage konditioneret som finere Kogejomfru i københavnske Herskabshuse, og det hed sig, at hun havde fundet Vejen til afdøde Skolelærer Rasmussens Hjerte gennem hans Mave, idet hun havde fungeret som hans faste Madkæreste, da han aftjente sin Værnepligt i Hovedstaden. Hun vidste af Erfaring, hvad Mad er godt for i denne skrøbelige Verden.

Da Napoleon rykkede ind som Pensionær i Søndergade, var han en ranglet Person, en forsulten, hulkindet Stakkel. Men han havde ikke været to Maaneder under Fru Rasmussens Indflydelse, før Sulet fra hendes dampende Gryder langsomt men sikkert avancerede hen paa de indfaldne Steder af hans lange Timelærerkrop.

Hun vidste, at skulde det lykkes hende at knytte ham nagelfast til Pensionen i Søndergade, maatte hun først appellere til de grovere, rent dyriske Instinkter i hans Natur. Bagefter maatte det blive Kathinkas Sag med sine smaa buttede Fingre at omspænde ham med et Net af finere, aandelige Traade.

Alt var gaaet, som det skulde. Napoleon havde kapi-

tuleret. Men hendes Ærgerrighed havde endnu et Maal, der, om Gud vilde, maatte kunne naas.

Fru Rasmussen var bleven Enke saa tidlig i sit Liv, at hun med nogen Ret kunde kræve Himlen til Erstatning. Desværre — altfor mange Aar var gaaet hen i Slid og Slæb for det daglige Brød. Men da nu Napoleon Sørensens Kostgængeri og hans Forlovelse med Kathinka efterhaanden havde bragt Budgettet til en rimelig Balance, fik Fru Rasmussens Livsaander paa én Gang nye og kraftige Impulser. Og havde hun nu som en kærlig Moder befordret sin Datters Lykke, kunde Ingen bebrejde hende, om hun ogsaa følte Trang til at befordre sin egen. Tænk, om hun en Dag kunde smide den sidste Ladning Kaaber i Hovedet paa Købmand Nøkkentved og be' ham se sig om efter en Anden, der vilde sy Øjnene blinde og Fingrene stive for ni Kroner om Ugen paa egen Kost!

Vel sandt — Enkefru Rasmussen var langt ude over den første Blomstringstid. Men endnu var hun kun syvoghalvtreds, hendes Sind var muntert og vennesælt, og Tanken om den sure Ensomhed, der vilde blive hendes Lod, naar Napoleon og Kathinka satte Bo, fyldte hende med bittert Ubehag.

Enkefru Rasmussen havde forlængst udsét sig sit Offer.

Farver Nielsen var Enkemand uden Børn, sad i en god Forretning og havde ved mange Lejligheder vist, at han langtfra var ufølsom for Fru Josefine Rasmussens Embonpoint.

Men han manglede desværre, ligesom Napoleon Sørensen, den kraftige Beslutsomheds Naadegave. Ogsaa *han* maatte opmuntres og holdes til Ilden.

Og til alt Held viste Farver Nielsen sig at være et ligesaa taknemligt Objekt, som Napoleon havde været. Han lod sig gladelig indbyde til smaa intime Frokoster, som han

og Fru Josefine indtog i uforstyrret Ensomhed, naar Kathinka underviste ubegavede Børn, og Napoleon sled paa Skolen.

Ogsaa ved Middagstaflerne var Farver Nielsen en ret jævnlig Gæst, naar Spisesedlen bød paa en lille Delikatesse. Hans Livretter var Nyre-Ragout og Lammekoteletter med Grønærter. Derimod havde han en medfødt Afsky for Vælling og stegt Lever, af hvilken Grund disse to Retter i Fru Rasmussens Pensionat betragtedes som ikke existerende.

Farver Nielsen havde aldrig excelleret i selskabelige Former eller røbet Tendenser i Retning af Ridderlighed ligeoverfor det smukke Køn. Men under Fru Josefine Rasmussens stærke Vejledning viste han sig virkelig helt perfektibel. Han lærte lidt efter lidt at forstaa, hvad man ventede sig af ham. Han soignerede mere end før sit lidt forsømte Ydre. Hans Fingre, der tidligere bar Spor af hans Profession, fik en daglig og haardnakket Omgang med Pimpsten. Hans Lintøj skinnede hvidere end før, han brød med hele sin Fortid ved at forsværge løse Mansketter, og det var ingenlunde sjeldent, at han mødte frem med en Urtekost i Haanden eller en Blomsterpotte i Favnen, naar han tonede frem i Søndergades Pensionat.

Og Fru Rasmussen nød med ydre Beherskelse men med indre, sødt Behag de mange, smaa Sejre, hun vandt. Og hun forudsaa, at den Dag var ikke fjern, da Farver Nielsen maatte strække Gevær.

Napoleon Sørensens Forhold til Kathinka voldte hende til Gengæld efterhaanden den mest levende Bekymring. De var forlovede for Gud og Mennesker, — men derved blev det.

Napoleons radmagre Krop var i Tidens Løb bleven omdannet i blødere Former. Rentud sagt — han var velnæret. Han havde begyndt at lægge sig Mave til, og under

hans sparsomme Nakkehaar viste der sig endogsaa Rudimenter til en gemytlig lille Fedtdelle. Det var Altsammen godt og fornøjeligt. Men om Giftermaal talte han aldrig.

De aandelige Traade, hvormed Kathinka skulde omspinde det lange og magre Legeme, som Fru Rasmussen havde fedet, var hun aabenbart ikke Mester for at knytte. Men nu maatte dette underlige Forhold, der allerede længe havde været et muntert Samtalestof blandt Byens Sladderkællinger, sandelig snart have en Ende!

At se til var Kathinka Rasmussen ret indtagende. Hun var for førladen, men hendes Figur var langtfra uformelig. Hendes Teint var skær og ren. Hun havde et smukt, lysegult Haar, der ikke altsammen var forlorent, sunde, kraftige Tænder og et Par venlige, blaa Øjne. Hendes Væsen var stilfærdigt og kvindeligt, og der var ikke en eneste Draabe ondt Blod i hele hendes store Krop.

Alle disse udmærkede Egenskaber viste sig desværre utilstrækkelige til at opflamme Napoleon til en kraftig Bestemmelse om at holde Bryllup.

Naar Damerne Rasmussen i al Blufærdighed henvendte hans Opmærksomhed paa det delikate Emne og betydede ham, at der ikke var Noget at vente efter, forstod han med den dialektiske Færdighed, hvori han var langt deres Overmand, umærkeligt at lede Konversationen i en anden Retning, eller ogsaa fik han pludselig travlt og skulde ind til sig selv og rette Stile.

Denne unaturlige Tilstand var i Længden ganske uholdbar. Napoleons Indtægter var ifjor bleven forhøjede ved hans Forfremmelse fra Timelærer til Adjunkt. Kathinka var fyldt to og tredive. Nu maatte der handles og handles energisk!

Og saa skete det en Dag, kort efter at Napoleons og Kathinkas Forlovelse var traadt ind i sit syvende Aar, at de

to Damer, efter Samraad med Farver Nielsen, besluttede sig til at tage en stærk og afgørende Offensiv.

Paa dette Tidspunkt indtraf nemlig en Begivenhed, der gjorde Napoleons Ægteskab ikke blot ønskeligt men næsten nødvendigt.

Farver Nielsen, der i halvanden Aars Tid havde været udsat for Enkefru Rasmussens planmæssige Angreb, var nu bleven mør, havde friet og faaet Ja.

Og saa stærk og utaalmodig var hans Amour til Enkefru Rasmussen, at han insisterede paa, at deres Bryllup celebreredes inden paafølgende Flyttedag, saa at Lejligheden i Søndergade strax kunde siges op. For at dette skulde ske, maatte Napoleons Halstarrighed knækkes. Det vilde jo se baade latterligt og anstødeligt ud, om Farver Nielsen og Fru Rasmussen indgik Ægteskab før de to Unge, der nu paa syvende Aar gik omkring i Byen som Forlovede. Altsaa — der var ingen Vej udenom. Napoleon maatte vær'sgo gifte sig!

Men — der var endnu en Grund til at handle resolut.

Napoleon var med Aarene blevet en overordentlig sær Patron. Og hans Særhed var en Fare, man maatte regne med. Udviklede den sig yderligere, kunde den ende som en uhelbredelig Abnormitet, og saa fik man ham aldrig rokket af Stedet.

Allerede som Dreng havde han været vanskelig at blive klog paa. Han yttrede tidligt en underlig Skyhed for Mennesker, en udpræget Angst for Trængsel og larmende Lystighed, f. Ex. i Frikvartererne paa Skolen.

Under Embedsstudiet i København var hans Ensomhedstrang blevet næret, og da han kom tilbage til Viborg, fik han lidt efter lidt Prædikat som Byens mest fremtrædende Original. Man skubbede ham tilside som et Menneske, der i selskabelig Omgang var umulig, et kedsommeligt Individ,

en Slags levende Mekanisme, der afsondrede sig fra Verden i Søndergades trange Pensionat, det eneste Sted, hvor han følte sig sikker.

Ak — selv ikke dèr var han sikker. Det mærkede han godt. Men her var Usikkerheden selvforskyldt. Han havde ikke været paa sin Post. I sin Taknemlighedsfølelse for Damerne Rasmussens Velgerninger mod ham havde han udvist en utilgivelig Svaghed og ladet sig forlede til en Forlovelse, som han burde have afværget.

Midt i al sit legemlige Velvære i Søndergade følte Napoleon Sørensen en aandelig Utryghed, der voxede sig stærkere og stærkere, navnlig efterat Farver Nielsen begyndte at faa sin Gang i Huset. Han syntes at spore, at der nu var Ting i Gære, der truede hans vanemæssige Fred. Han anede det Værste. Og hans Skyhed, hans Nervøsitet, Distraktion og Mangel paa Beslutsomhed tog til. Den ringeste Afvigelse fra Dagens tilvante Program tilføjede ham næsten legemlig Lidelse, og hans forskellige fixe Ideer antog Dimensioner, der grænsede betænkeligt nær til Galskab.

For længe, længe siden var han bleven klar over, at han var født til Verden som Pebersvend og kun egnede sig saare slet til at være Ægtemand. Alligevel var han forlovet, bundet ved Løfter til en Kvinde, fanget i en Fælde!

Og saa underkastede han sit Forhold til Kathinka Rasmussen atter og atter en grundig Prøvelse og kom bestandig til det samme sørgelige Resultat.

Lad være at Kathinka var sex Aar ældre end han. Alderen var ham i Grunden komplet ligegyldig. Langt værre var det, at hendes Forraad af positive Kundskaber og hele Dannelsestrin ikke svarede til de Fordringer, han maatte stille til den Kvinde, der skulde være om ham Dag og Nat. Han kunde bære over med, at hendes Aand ganske manglede det klassiske Stempel, hvorpaa han gennem sit Studium

havde lært at sætte saa stor en Pris. Men hun røbede til Tider om de simpleste Ting en Uvidenhed, der gjorde ham det ufatteligt, at hun kunde driste sig til at være Lærerinde for selv de mest ubegavede Børn.

Et Ægteskab! Hvor vilde det dog bringe Forstyrrelse ind i hans daglige Vaner! Det vilde baade aandeligt og legemligt blive en Omkalfatring, han ikke kunde bære.

Men værst af Alt var det dog, naar Regnskabet skulde gøres op, at hans erotiske Tilbøjelighed for Kathinka langtfra var stærk nok til at bringe de øvrige Ubehageligheder i Forglemmelse. Med sin bundrespektable Karakter betragtede han det som en Brøde at knytte hendes Skæbne til sin i et Ægteskab, der ikke var bygget paa sand og gensidig Kærlighed. Det stred jo mod det simpleste ethiske Princip.

Hvorfor kunde dog ikke denne ulykkelige Forlovelse converteres til et varmt og evigtvarende Venskab? Han vilde jo bestandig blive i Kathinkas Nærhed som en taknemlig Kostgænger. Ikke den ringeste Tilskyndelse følte han til at bryde ud. Ingen anden Kvinde i Verden gjorde hende Rangen stridig. Til sit sidste Suk vilde han være hende tro — asketisk tro! Kunde dog ikke denne Bevidsthed være hende nok?

Hvorledes var det egentlig gaaet til, at han blev forlovet? Saavidt han kunde erindre, var det sket paa en lummer Sommeraften, medens Fru Rasmussen var ude i Køkkenet for at tilrøve den obligate Arrakstoddy, før han ved Titiden trak sig tilbage i sin Hule.

Kathinka havde paa det lille, forstemte Klaver henne ved Hjørnevinduet spillet »Den sidste Rose« og »Alpeklokkerne«. De gamle Melodier, som han huskede fra sine tidligste Drengeaar, havde maaske stemt ham en Smule sentimentalt. De var begge tause. Og ganske stille havde

hun sat sig hen hos ham i Sofaens lune Krog. Pludselig havde han mærket, at hendes lille, fede Haand laa i hans, — hun maatte ganske bestemt selv have lagt den dèr. Og da Fru Rasmussen var traadt ind med Arrakstoddyen, havde hans højre Arm ligget henkastet over Sofaens Ryg, maaske ogsaa i en mistænkelig Nærhed af Kathinkas. Og i disse Attituder havde Fru Rasmussen øjensynlig lagt en Betydning, der ikke var tilsigtet. Hun var med glædestraalende Ansigt fløjet til og havde lykønsket ham og Kathinka med en saa paagaaende Iver, at Toddyen var væltet hen over Bordtæppet og havde efterladt en stor Plamase, der altid senere havde mindet ham om et af de mest skæbnesvangre Øjeblikke i hans Liv.

Hvorfor havde han dog ikke strax revet Fru Rasmussen ud af hendes sørgelige Vildfarelse? Hvorfor havde han af falsk Undseelse lagt sig en saa forfærdelig Klods om Benet for alle de kommende Dage?

Hvorledes skulde han slippe ud af dette Dilemma? Hæve Forbindelsen? Nej, nej — han kunde det ikke! Han vilde ikke bryde et Løfte, tilføje Kathinka en Krænkelse og bedrøve hende. Maaske kunde baade han og Tiderne forandres. Maaske der viste sig en Løsning, han ikke øjnede nu. Bedst var det vel aldrig at berøre Sagen — aldrig røbe sig med en Mine — aldrig forløbe sig ved uoverlagte Kærtegn, — lade som Intet og vise Erindringen om hin Aften i Sofahjørnet fra sig som en ond Drøm!

Men — dette skulde nu altsaa ikke ske.

Planen var lagt. I Anledning af Farver Nielsens enogtredsinstyveaarige Fødselsdag vilde Enkefru Rasmussen arrangere en festlig Sammenkomst, og under den løftede Stemning ved Bordet skulde Sagen forelægges Napoleon, — først venligt henstillende, forsigtigt raadende, — men hvis disse

Forsøg glippede, vilde man gribe til hensynsløst Angreb, til haarde Ord og ubarmhjertige Trudsler, som forhaabentlig maatte bringe ham til Fornuft.

Kathinka udtalte sig bestemt imod Planen om at gaa angrebsvis tilværks. Men hun mødte en saa heftig Modstand, at hun resignerede. —

Dagen oprandt med Sol paa høj Himmel.

Fra det lille Hus i Søndergade vajede allerede fra Morgenstunden et beskedent Dannebrogsflag, og Madammerne i Nabolaget gisnede om, hvad der kunde være paa Færde i Pensionatet. Madam Bertramsen, der var Enke efter en Instrumentmager og derfor blev kaldt »Ragekniven«, var især bidende ond.

»Man skal se, at der nok er Sølvforlovelsesfest derinde idag!« sagde hun. Og saa skrattede Latterkoret omkring hende. —

Til det sædvanlige Klokkeslet for Fru Rasmussens Middagstafler saa man Farver Nielsen og Adjunkt Sørensen skride gennem Søndergade. De dannede en morsom Konstellation — den lille, vimse, undersætsige og stærkt hjulbenede Farver ved Siden af den lange, stive og alvorsfulde Akademikus!

Farver Nielsen havde ladet sin høje Cylinder faa en længe tiltrængt Afpudsning. Han havde givet sine Fingre en ualmindelig ihærdig Omgang Pimpsten, og hans venstre Haand var behandsket.

Napoleon Sørensen bar i det Ydre ingensomhelst Festlighed til Skue. Han havde en Bunke gule Stilebøger under Armen og saa ud som altid. Efter sex Timers Arbejde paa Skolen var han sulten som en Ulv og glædede sig til den Middag, der forestod. Den vilde utvivlsomt blive baade god og rigelig.

Med sædvanlig Finfølelse betroede Farver Nielsen ham

undervejs, at han af sin egen Pung havde bidraget til Festen, idet han havde tilsendt Fru Rasmussen fem Flasker St. Julien, to Flasker Madeira og en Dunk med Munkelikør, som han selv havde fabrikeret, og som smagte meget bedre end den ægte.

I Pensionatets Gadedør stod Kathinka for at byde Velkommen. Efter Fru Rasmussens indstændige Anmodning havde hun anlagt en ny Frisure med opskrabet Nakkehaar. Den tilsigtede at gøre hende yngre og derved give hende en overraskende Tiltrækning i Napoleons Øjne, men den undgik desværre hans Opmærksomhed.

Indenfor var Alt arrangeret i den Kærlighedens Aand, der idag hvilede over Pensionatet med mange Atmosfærers Tryk og fandt sit prægnanteste Udtryk i den Amor af Gibs, der stod paa Kakkelovnen med spændt Bue — Fru Rasmussens Fødselsdagsgave til Farver Nielsen.

Kathinka havde til sin tilkommende Stedfader broderet et Par Tøfler, der var anbragt paa Bordet foran hans Kuvert ved Siden af en mægtig Glaspokal, som Skolelærer Rasmussen i sin Tid havde faaet forærende af Menigheden. Denne Pokal benyttede Farver Nielsen altid med Forkærlighed, da den bibragte baade Selskabet og ham det Sandsebedrag, at han Ingenting drak, idet en halv Flaske Vin i dens umaadelige Dyb tog sig ud som en Nøddekærne i et Bjørnegab.

Allerede efter den første Ret — brun Suppe med Boller — var Stemningen høj. Uagtet Farver Nielsen var Gæst, tiltog han sig nemlig en suveræn Myndighed over Vinen i Bevidstheden om, at han selv havde betalt den. Han skænkede uden Ophør i Glassene, saa at Damerne Rasmussen hurtigt blussede op, og den tause, maadeholdne Adjunkt fik Farve paa Kinderne og begyndte at blive veltalende. Og Farver Nielsen selv kom altfor tidligt, omtumlet

baade af Vin og Kærlighed, i et saadant Krigshumør, at han ved sin Fremfusenhed havde ødelagt den forudlagte Plan, hvis han ikke var bleven holdt i Ave ved stramme Øjekast fra Enkefru Rasmussen, der desværre var altfor stærkt optaget. Hun skulde skifte Tallerkener, bringe Maden ind og samtidig følge Slagets Gang. Efter Farver Nielsens bestemte Forlangende var det nemlig vedtaget, at Kathinka burde skaanes for de huslige Pligter for at kunne hellige Napoleon al sin Opmærksomhed.

Under Fisken — Torsk med Sennepssauce — steg Farver Nielsens Humør endnu et Par Grader. Han maatte med Magt betvinge sig. Først ved Kødretten skulde Opgøret ske. Efter Planen vilde man da opfordre Napoleon til at holde Talen for Hædersgæsten. Og i sit Svar paa denne Skaal var det Meningen, at Farver Nielsen skulde lade Bomben springe. —

Kødretten var kommen paa Bordet, — til Ære for Farveren: Lammekoteletter med Grønærter! Glassene var fyldt. Alt var beredt.

»Kære Sørensen,« sagde Fru Rasmussen med sin mest indsmigrende Stemme, »De vil nok tale over Nielsen?«

Udtrykket var ikke heldigt valgt, da Farver Nielsen jo ikke var død. Han var tvertimod spillevende, Aarene i hans Pande svulmede, og Øjnene stod stive i hans Hoved.

Men Napoleon forstod Meningen. Under en Taushed, der ved sin Pludselighed virkede højtideligt, slog han paa sit Glas, tørte med Servietten en Grønært bort fra sin Mundvig og rejste sig fra sin Plads i det Sofahjørne, hvor han for over sex Aar siden var bleven tvunget til at forlove sig. Nu skulde han i det samme Sofahjørne tvinges til at gifte sig.

Helt sikker paa Benene var han ikke. Han mærkede, at han burde fatte sig i Korthed. I faa Ord ønskede han,

at den rosenrøde Kulør altid maatte være den fremherskende i Farver Nielsens Liv, og endte med at løfte Glasset for ham og Fru Josefine Rasmussen, der for nylig havde fundet hinanden.

Og saa indtraf det store Øjeblik.

Før Skaalen rigtigt var drukket ud, bankede Farver Nielsen heftigt med en af sine broderede Tøfler paa Skolelærer Rasmussens Pokal, saa det rungede i Hallen. Det var

Dommedag, der ringedes ind over Napoleon Sørensens syndige Sjæl.

Farver Nielsen var ikke anlagt for Diplomatik; og man kunde, i Betragtning af hvad han havde drukket, have haft Grund til nogen Ængstelse for, hvad han kunde finde paa. Desto beundringsværdigere var den dæmpede og beherskede Tone, han til en Begyndelse anslog, og Enkefru Josefine saa paa ham med berettiget Stolthed. Kathinka, der hidtil havde været stærkt rød om Kinderne, blev pludselig bleg. Hun følte, at det var hendes Fremtid, der nu stod paa Spil.

»Ja — jeg frembærer natyrligvis min Tak,« sagde Farver Nielsen, »for de behagelige Talemaader, som Adjunkten udbragte for mig og min elskede Josefine. Og naar han ønskede, at min Forretning maatte florere, og Josefine og jeg maatte florere i lige Maade og den Slags, — saa kan det være meget godt altsammen. Men der var jo rigtignok noget andet, jeg tillader mig at sige det ganske nøgtern og ligefrem, der var noget ganske andet, som han sku' ha ønsket mig, og naar han havde gort det, havde han med det Samme, ka' man godt sige, ønsket Noget, som vilde ha' været en ganske overordentlig Behagelighed for ham selv.«

Napoleon Sørensen var netop ifærd med at stikke en Ske med Tyttebær-Marmelade i sin Mund, men de sidste Ord bevirkede, at han lagde Skeen fra sig og stirrede uforstaaende paa Farver Nielsen, der fortsatte sit heldigt begyndte Foredrag — men fra nu af i noget hurtigere Tempo og i en aggressiv Stilling, med begge Næverne plantet i Buxelommerne.

»Ja, De ser paa mig, Hr. Adjunkt Napoleon Sørensen, li'som De vilde spør'e, hvad den Farvepotte egentlig mener indvendig inderst inde. Men De ved s'gu meget godt, hvor at som jeg vil hen. De henviste til, at Enkefru Josefine Rasmussen og jeg er forlovede, og saa er det Fanden farve mig ogsaa Hensigten, at vi vil gifte hinanden. Og det skal De vide, Hr. Sørensen, i dette Øjeblik, da vi sitter forsamlede sammen i denne Højtidsstund om Bordet her med hinanden, Alle som En, og En som Alle, at Enkefru Rasmussen og jeg vil giftes, og det i en Svup, — forstaar De det, Hr. Sørensen?«

Fru Rasmussen gjorde for et Syns Skyld en blufærdig Indvending mod sin Forlovedes altfor ligefremme Yttringsmaade, Kathinka sank ned under Bordet for at samle en Serviet op, og Napoleon afbrød Farver Nielsen med en Be-

mærkning om, at »han dog ved Gud ikke vilde forhindre ham og Fru Rasmussen i at gifte sig.«

»Ja — men det er justement det, De gør!« brølede Farver Nielsen som en uvan Tyr.

»Gør *jeg*?« stammede Napoleon.

»Ja — gu' gør De saa! Nu har De gaaet her og dinglet omkring paa syvende Aar med den yndige, lille Pige dèr! Og tror De maaske, at hun ka' være godt tjent med at blive gammel Jomfru, fordi De mangler Enersji?«

Ved disse Ord tabte Kathinka paany sin Serviet og dukkede under Bordet, — Fru Rasmussen hidsede Nielsen op med opmuntrende Gebærder, nu da Ævret alligevel var opgivet, og Napoleon gjorde et Forsøg paa at intervenere men blev fuldstændig overdøvet.

»Og tror De, min Herre, at min Forlovede, Enkefru Josefine Rasmussen, og at jeg, Hannibal Ferdinand Nielsen, vil være Nar for Dem længere, saa tror De Saft suse mig fejl! Kan De ikke begribe saa meget, at Josefine og jeg gør os ligefrem til Grin for hele Borgerskabet i Viborg, saafremt vi træder ind i Ægteskabet, førend De har besørget *Deres* Pligt og giftet den nydelige, lille Pige, som har sat paa syvende Aar og ventet paa at føres frem for Herrens hellige Alter! De maa jo skamme Dem, Menneske! Fy for Satan, siger jeg bare, — ja, det gør jeg!«

Paa dette Tidspunkt mente Farver Nielsen, at han havde fortjent en Hjertestyrkning, Han drak en heftig Slurk af Pokalen. Og saa brølede han videre.

»Altsaa, Hr. Sørensen! Hvad er Deres Mening? Er det Deres Mening til Tak for al det Vellevnet, De har modtaget i min Forlovedes Hus, og som har taget Dem kærligt, kan jeg godt sige, op i sin Favn, at spolere Glæden for os Allesammen? Saa sig det bare rentud! De gaar jo ligefrem her og spolerer fire Menneskers Lykke!«

»Gør *jeg*?« raabte Napoleon og vendte sig om mod Kathinka, der var begyndt at græde.

»Gu' gør De saa! Mismod og Tvivl og Sorg er traadt ind over Tærskelen, — De k'a jo bare se, hvor Kathinka sitter dèr og ligefrem græder. Og derfor siger jeg til Dem rentud i denne højtidelige Stund og paa min egen Fødselsdag, da jeg fylder Aar: Ta' Dem sammen, Menneske! Lav Kathinka og Dem selv til at gaa frem foran det hellige Alter, som jeg sagde før! Nu eller ogsaa aldrig! Vil De, eller vil De ikke, Sørensen?«

Napoleon var en Besvimelse nær. Han var jo ganske uforberedt paa et saadant Overfald. Han følte sig oprevet, tilintetgjort, viljeløs. Han nikkede i sin Fortvivlelse bekræftende -- — — jo, jo, han skulde nok gifte sig, — han skulde nok! Og medens Kathinka lagde sin fede Haand kærtegnende paa hans blege Kind, skænkede Fru Rasmussen ham et Glas Vin, som han tyllede i sig. Og Farver Nielsen, der nu ansaa Sejren som vunden, skyndte sig med at afslutte sit Foredrag og slog pludselig om i en blidere Tone.

»Saa hæver jeg dette Glas, Mindebæger kan jeg sige, paa det Ønske og Haab, at De og Kathinka er retmæssig Mand og Kone inden St. Hansdag. Saa kan Lejligheden siges op, og Alt blive godt. Og dermed støder vi Pokalerne sammen og ønsker hverandre — Alle som En, og En som Alle — et lykkeligt Ægteskab paa alle fire Sider!«

Situationen var ikke rigtig til at støde Pokaler sammen. Fru Rasmussen var allerede paa Vej til Køkkenet for at hente Deserten — Kræmmerhuse med Flødeskum —, Kathinka lænede sit fortumlede Hoved ind imod Napoleon Sørensens Barm, og Farver Nielsen benyttede sig da af den almindelige Forvirring til at tømme afdøde Rasmussens Mindebæger til sidste Draabe. Saa satte han sig ned med

en tilfreds Bevidsthed om et godt fuldbragt Værk og trak den Madeira op, som skulde drikkes til Kræmmerhusene. Som en Følge af den stærkt bevægede Sindstilstand, hvori de Andre befandt sig, var han den eneste, der drak nævneværdigt af den, og da han lidt senere ved Kaffen ligeledes stak dygtigt til sig af Munkelikøren, blev han desværre overstadig fuld og vilde hele Tiden omfavne Enkefru Rasmussen, som derfor ansaa det for heldigst at afslutte Festen, før det oprindeligt havde været Bestemmelsen.

Farver Nielsen maatte følges hjem af Napoleon, der for første Gang i sit Liv følte sig stærkt omtaaget og selv kunde trænge til Støtte.

Fra Pensionatets Gadedør saa Damerne Rasmussen med bekymrede Blikke deres elskede Genstande bevæge sig med usikkre Skridt henad den øde Søndergade. Det var godt, at Nabomadammerne med deres giftige Tunger forlængst var gaaet til Ro.

Da de to Herrer efter adskillige Forhindringer omsider var naaet til Farveriets Port og skulde skilles, tog Farver Nielsen Adjunkten om Halsen med begge sine Arme, klappede ham paa Kinderne og endte med at trykke ham et forsvarligt Kys paa Munden.

»Husk nu, — jeg siger — at — glem nu ikke, Napoleon, hvad som Du har lovet! Og Godnat — Svigersøn, — Godnat Napoleon, — Du er jo ligefrem en god — god, gammel Dreng, er Du, Napoleon!« — — —

Den næste Dag var Farver Nielsen saa omtumlet, at han først efter Middagstid viste sig i Farveriet.

Og Napoleon, — stakkels Napoleon! Natten igennem havde han væltet sig i Sengen for at skubbe enhver Mindelse om Aftenens overilede Løfte af sig. Men Mindelsen hang fast. Og da han i det graa Morgenlys begav sig hen paa Skolen, følte han sig som en slagen Mand. Og i

Timerne sad han paa Kathedret, hensunken i Grublerier, og glemte at examinere.

Da han forlod Skolen, havde han taget sin Beslutning. Han maatte allerede idag forestille Kathinka sin uovervindelige Ængstelse for i Løbet af den foreslaaede Tid at iværksætte den indgribende Forandring i sit Liv. Han havde gjort Regnskabet op. Han kunde ikke med sin nuværende, knappe Indtægt byde Kathinka en betrygget Tilværelse. En af hans Kolleger ved Skolen, der havde giftet sig og pintes af Næringssorgens Kvaler, og som nu forleden ovenikøbet var bleven velsignet med Tvillinger, var et afskrækkende Exempel. Hvem kunde vide det? Maaske ogsaa Kathinkas og hans Ægteskab kunde bringe saadanne Følger, og han mente ikke at turde sætte alle disse smaa, ansvarsløse Væsner ind i Verden, uden at han var istand til at byde dem bedre Vilkaar, end han selv havde havt. Hun maatte tilgive ham, hvis hans Bekymringer forekom hende overdrevne og sygelige. Saadan var det nu engang. Men til Gengæld tilsvor han hende at ville fuldbyrde Ægteskabets hellige Pligt, saasnart hans Gageforhold tillod det. Hendes Moder og Farver Nielsen maatte saa i Guds Navn komme dem i Forkøbet og gifte sig. Og Kathinka maatte da foreløbig bo sammen med dem. Han selv vilde da leje et Værelse et andet Sted i Byen men — hvis man tillod det — indtage sine Maaltider i de Nygiftes Hjem.

Og saaledes blev det. Farver Nielsen vilde ikke opsætte sin Forening med Fru Rasmussen. Og man kunde jo ikke trække Napoleon ved Haarene til Altret. Altsaa — inden St. Hans var Farveren gift med sin Enke. Kathinka boede hos dem, og Napoleon var Kostgænger. — — —

Denne Tingenes Tilstand havde varet mere end et Aar, da jeg kom til Viborg.

Jeg opsøgte min gamle Studenterkammerat. Da jeg

bankede paa hans Dør, lød der et mat »Kom ind«, og i næste Øjeblik laa hans Haand i min. Han lod til at være oplivet og glad ved mit Besøg, og jeg maatte love at komme til ham hver Dag under mit Ophold i Byen.

Det var tydeligt at mærke, at han trængte til at udtale sig for et Menneske, han havde Tillid til, og jeg fik hurtigt hans fulde Fortrolighed. Forsynet havde aabenbart sendt mig til Viborg, for at jeg skulde gribe ind i hans Tilværelse med et deltagende Hjerte og en kraftig Haand. Og jeg er saa ubeskeden at tro, at Forsynet fik Grund til at være nogenlunde tilfreds med min Mission.

Jeg blev introduceret i Farver Nielsens Hjem, og efterat jeg havde gjort mine Erfaringer dèr, tvivlede jeg ikke om, hvad jeg havde at gøre.

Fremfor Alt vilde jeg styrke Napoleon Sørensens Tillid til sig selv, stive ham aandeligt af, bibringe ham et lysere og lettere Syn paa Livet, der, naar Alt kommer til Alt, dog nok er værd at glæde sig ved, — og endelig vilde jeg snarest muligt gøre en Ægtemand ud af ham. Han skulde lære at løfte sit Hoved og ranke sin Krop, og han skulde komme til at forstaa, at Kathinka Rasmussen var den Kone, der var skabt netop for ham.

Jeg lærte hende at kende. Og jeg véd, at hun af Karakter er bedre og finere og af Natur dygtigere end mangen Anden vilde være, der havde levet sine Ungdomsaar i Livets Søndergade, hvor der er lavt til Loftet, og Luften er kvalm. Erfaringens strenge Skole havde gjort hende til den, hun var nu. Var det maaske ikke den pure og uegennyttige Kærlighed, der bandt hende til Napoleon Sørensen, havde hun nu, ad sære Omveje, gennem Skuffelser og Latterliggørelser, lært at holde af den underlige Særling, som alle Andre kun offrede Skuldertræk. Hun havde den redeligste Vilje til at gøre ham Tilværelsen lettere, og hun var baade

flittig og paalidelig. Skøndt hun ikke nu behøvede det, holdt hun dog bestandig ved med sine Privatkursus for ubegavede Børn, og hendes Sind var mildt og medgørligt. Kort og godt — Napoleon maatte efter min Formening prise sig lykkelig ved, at hun holdt fast ved ham, da alle de Andre lod ham sejle sin egen Sø.

I det Nielsen'ske Hjem blev jeg behandlet som en Engel fra Himlen, da man saa min oplivende Indflydelse paa Napoleon og forstod mine Bestræbelser for at faa hans Ægteskab istand. Fru Rasmussen-Nielsen kræsede for mig med sine saftigste Koteletter, Farveren kaldte mig en Ven af den ægte Kulør, og Kathinka fulgte mig med venlige og taknemlige Øjne.

Et var mig klart. I sin Fødeby vilde Napoleon neppe nogensinde blive Ægtemand. Dèr bandt hundrede Hensyn og Vaner ham til at ligge stille paa Ungkarlelivets grumsede Dødvande. Dèr var han i Tidernes Løb bleven en komisk Størrelse og hvert Menneske ham et Skræmmebilbillede. Han maatte bort, — ud i Livets friske Strøm, hvor der er Lys og Luft, — han maatte rives op med Rode som en Plante, der er syg, og som trænger til ny Jord for at kunne trives.

Underhaanden havde jeg faaet at vide, at der i den paafølgende Oktober Maaned vilde blive en Adjunktpost ledig ved Roskilde Latinskole, og jeg fik Napoleon Sørensens hellige Løfte om, at han øjeblikkelig vilde indsende sin Ansøgning om Pladsen. Hans Anciennetet vilde gøre ham selvskreven til at faa den. Han holdt sit Ord — og han fik den.

Lille-Juleaften samme Aar stod Kathinka Rasmussens og Napoleon Sørensens Bryllup i Roskilde Domkirke.

Efter Vielsen var der Gilde paa »Hotel Prinsen«. Farver Nielsen og hans Kone var arriveret fra Viborg og

jeg fra København. Stemningen var animeret. Festtalen holdt selvfølgelig jeg, da jeg ærlig talt var den nærmeste til det. — —

Nu sidder Napoleon paa sin retmæssige Trone i en af Provinsens lune Rektorboliger. Roser og Kaprifolier dækker Gavlen. Han har en stor Have og ti rummelige Værelser. Napoleon skal have Plads. Og det er et smukt Symbol, at han har Storkerede paa sit Tag. Kathinka har skænket ham sex Børn, og da jeg nu i Sommer besøgte ham, betroede han mig, at de ventede det syvende!

DAGBOGSOPTEGNELSER FRA GRØNLAND.

Af Louis Bobé.

Konebaadssejlads.

En tidlig Søndagmorgen med Strudsfjersskyer paa den turkisfarvede Himmel. Snedriver funklende, glitrende i Solen, fyger hen over de rustrøde Fjelde. Morgenbrisen letter og bortvejrer de bølgende hvide Taageslør og blotter Smaabirkene paa Skrænten. Ved Hjælp af de her lejrede Grønlændere bæres Konebaaden, tømt for hele dens Indhold, paa Skuldrene over den brede Tange, medens Børnene slæber paa Kufferter, Kasser og Pakkenelliker; særlig

Opmærksomhed vises Kassen, der indeholder et Par Flasker Vin og Akvavit og som de vittigt har døbt Tiniuterkigssak, »Kassen, hvori der vilde blive Lavvande«.

Baaden lastes paany, en Konebaad kan rumme et helt lille Stuemøblement. Tværbrættet midtvejs og Kasserne som Rygstød dækkes med bløde Renskind og Tæpper og indrettes til et mageligt, ligefrem fyrsteligt Tronsæde for den medrejsende Frue og mig. Baaden er smykket med frisk shellakduftende Birkeløv. De tilbageblivende affyrer til Ære for os tre Skud af deres Bøsser, tillige ogsaa efter hvad vor gamle Grønlænder betror mig, som Tribut til Ignerssuit, de gode Væsener, der hjælper Mennesker, særlig Kajakmændene paa Søen, og som har deres Boliger med Indgang fra Stranden.

Vor Styrerske Tine, en køn og sjælden Type paa en ublandet Indfødt, Datter af en kristnet Østgrønlænder, ombytter undseligt fnisende sin varme Timiak (Fugleskindspels) med den lette blodrøde Sirtses Anorak. Hun planter koket en rød Alperose — Niviarsiak er det samme Navn for denne farveprægtige Blomst, den skønneste i Landet, som for en ung Pige — hvad der unægtelig taler for Grønlændernes poetiske Sans. Hun sætter sig selvbevidst til Rette paa Rorbænken og fatter med de senestærke smaa brune Hænder om Aarerne med de ejendommeligt spadeformede Blade. Jumpende i Sædet haler Roerskerne ud med et energisk, morgenstyrket Agssut — hurtig — der paafølges af Tines afsvalende Tauma (udt. dama) — sagte.

Farten sagtnes, da en anden Konebaad viser sig bag ved vor, og snart ved ivrig Roning indhenter os, og nu følges vi ad en Stund Side om Side. Der fanges Smil fra Baad til Baad under Kaproningen, Skoser og Vitser flyver frem og tilbage. Det drilske Sprøjt fra vor Sidemands Aarer faar Pigerne til at pruste med Næse og Mund.

Solen gennemlyser Konebaadens rødplettet gule Skind med dets Sammensyninger, spændt stramt som Trommeskind eller olieret Papir omkring Skelettet eller Spileværket af Flydetræ, hvis Ribber tegner sig som sorte Streger. Netop i dets Gennemsigtighed beundrer man Fartøiets skrøbelige Finhed; hvem der første Gang stiger ned i Konebaaden og ser Vandet flimre gennem det tynde Skind i Bunden og Siderne, gribes som Regel af en vis Benovethed. Andre, der glemmer, at det er en Skindbaad, maa stanses i Farten, naar de staar i Begreb med at springe ned i den, som man vilde gøre det i en Træbaad.

Fra Hedenold tjente denne sindrigt konstruerede Baadtype, i Slægt med Indianernes tungere, mere haardføre Kano, til Familietransport for de eskimoiske Nomadestammer. Ved Sommerens, Lysets og Varmens Atterkomst mylrede hele Bopladsen frem af det trange, mørke Vinterhi, Baaden gled under Sang ud i de solglimtende Vande afsted til rige Jagtegne; i al sin Oprindelighed en Glædens straalende Hilsen til Lysets Bringer.

I dette spinkle Fartøj, lastet med hele Familiens Husgeraad, roede de i Magsvejr Fod for Fod langs Kysten; naar Blæsten kom, lagde de op til Vejret bedagedes, selv i stille Vejr altid truet med at knuses af et svømmende, uventet kalvende Isfjeld de maatte forbi; i Fare for, at et blindt Skær eller et under Vandspejlet skjult Fremspring af et Isfjelds Fod skulde rive en gabende Flænge i Baadens Bund og hastigt bringe den til at synke, naar ikke en gunstig Strømretning lukkede for den dødbringende Rift, indtil den lynsnart blev stoppet med et Stykke Spæk og syet sammen. Uhyggeligt naar den nysgerrige Hval rykkede Baaden nær, truede med at gaa under den og bringe den til at kæntre, eller den anskudte Hvalros borede sine Stødl tænder ind i Baadens Skindflanker.

Overalt, hvor der var Fangst og Jagt, slog de sig ned, slæbte Baaden op paa den grønne Brink, satte den paa Kant, og indrettede sig husligt under dens Hvælv. Paa de lange Rejser fra Østkysten under 65° fra den nuværende danske Koloni Ammassalik og omkring Kap Farvel til de sydligste Bopladser paa Vestkysten, maatte de overvintre i Jordhuse som rejstes for Tilfældet, og derved kunde alene en saadan Udrejse vare i hele tre Aar. Desværre er Konebaaden stærkt i Aftagende, fortrængt af Pramme, Slupper og Motorbaade, særlig nordpaa; selv saa sydlig som i Godthaab har jeg aldrig set en Konebaad. I Julianehaabs og Frederikshaabs Distrikter anvendes de endnu meget.

En saadan, endog ugelang Rejse, særlig i de lyse Nætter, og under Midnatssolen er vidunderlig stemningsfuld og nydelsesrig, fordi man, i Modsætning til Motorbaadens Hast, dens Støj, Petroleumsos og Malproperhed, faar Tid og Ro til at optage og fæstne alle Naturens skiftende Indtryk. Til at gengive den prismatisk skiftende Farveherlighed over Havet og Fjeldene ved Solopgang og Solebjergstide, maa selv en Böcklins og Zahrtmanns Palet bekende sin Utilstrækkelighed. Tit har jeg forresten heroppe ved disse underfulde Farvetoninger maattet tænke paa Böcklins Farvesymfoni »De Saliges Ø«. For dem, det ikke blev forundt, at skue en af den store Naturs mest lysende Skønhedsaabenbaringer, var dog det kendte Maleri af Carl Rasmussen »Ved Midnatstid ved Grønlands Kyst« et værdifuldt Surrogat. Jeg har set mange stanse og glæde sig ved dette Billede, da det endnu hang i Statens Museum for Kunst.

Ved Middagstide holder vi Frokost og Kaffehvil. En malerisk Idyl omkring den snurrende Kjedel paa Dalstrøget i det høje Græs. Vi Par Danske med de større Krav til Anretningen, som Damers Nærværelse kræver, saasom Servietter og Tørreklude, Tallerkener, Knive og Gafler, troner

paa Højen, medens Grønlænderne med deres Grejer har lejret sig paa Skrænterne.

Pigerne spredes for at samle Kvanner, som de forstaar at skrælle med stor Fingerfærdighed og gnasker i sig med Lyst. Duften af den krydrede Angelica vækker Minder om Chartreuselikør, og Fruen foreslaar, at vi i Fællesskab skal oprette en Dômlikørfabrik her efter en Recept, som skreven paa Pergament maa tænkes at være fundet og fremdraget af mig fra en Brevkiste, udgravet ved den gamle Kakortok-kirke og efterladt af Hilarius, den sidste af de Brødre i Klostret som hans Livs Hemmelighed, der skal aabenbares for den, der søger i Muld. Det vilde blive en god Forhaandsreklame. Hvad har man ellers disse Historikere og Oldsøgere til?

Opmuntret ved disse skønne Fremtidsplaner lægger vi atter ud.

De monotone, sagte Ryk i Baaden og Aarernes Skvulp virker behageligt søvndyssende. Aftenstemningen kommer over vore Roersker og med den Lysten til at synge »et Diskant Stykke«, som Hans Egede kalder det. De sætter i med Smaanyn som spæde Orgeltoner, indtil Sangen trænger ud over Tændernes Gærde.

Først faar vi den nygrønlandske af Hendrik Lund digtede meget populære Sang til en Melodi, der er laant dels af Visen »Go Avten, Go Avten« — dels af Soldatervisen: »Ved Bov, der gav en Kugle mig — —«

Visen om Ũnartok, de hede Kilders Sted.

Begyndelsen lyder efter Forfatterens egenhændige, mig forærede Manuskript saaledes:

Kangerdluk tusâmassak Ũnartok
ilitsorigamale tusalernartok
timâne kivigtut angatdlagtut.

I W. Thalbitzers Oversættelse lyder den:

En vidtberømt Fjord er Ũnartok,
Fra min tidligste Barndom hørte jeg om den,
Om Indlands-Eneboerne, der vanker om derinde

Derefter Salmer, og dem foretrækker jeg nu. Thi intetsteds i Verden synes Salmesangen mig at lyde saa dæmpet klinger, saa enkel højtidelig og vemodigt gribende som en stille Sommeraftenstund i Konebaad ved Grønlands Kyst.

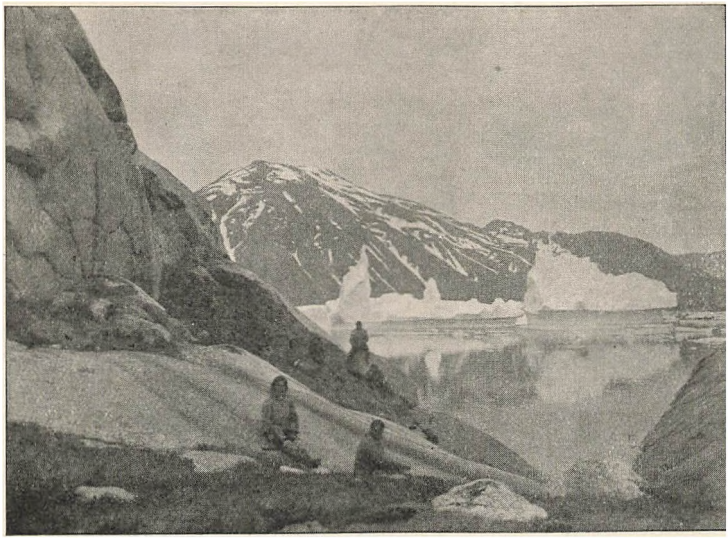

Teltliv.

Augpalartok.

Vi har roet rundt blandt Mylret af Holme og Øer for at finde en Teltplads til Natten. Solen er ved at gaa ned, da vi omsider finder en lille venlig Ø med et grønklædt Plateau, hvor Stene i Rundkreds viser, at hjemløse, trætte Søfarende før os har valgt dette Sted til Soveplads.

Teltet er rejst i en Haandevending, Soveposen viklet ud. Herligt efter mange Timers Sejlads at strække den stive Ryg paa Moder Jord, krybe ned og gasse sig i det varme, bløde Hylster med den sammenfoldede Timiak som Hovedpude. Duften af Enebærlyngen fylder Rummet. Halvt i Slummer lytter man til de forskellige Lyde i den stille Aften. Bølgerne, der søvnigt triller mod Kyst som Væld

af Ærter, der rasles af Sække; Rævens arrige Gøen, Snespurvens Kvidren og Flagren mod Teltet.

Hvor er der hyggeligt i Teltet, naar Regn og Rusk holder én indestængt. Naar Primuskogeren tændes og snurrer, naar Stegegryden syder med en lækker, smørdryppet Renskølle. De fornøjelige Aftener, hvor vi en tre-fire Rejsefæller laa kammeratligt Side om Side i vore Soveposer, da hver gav sin Historie til bedste om farlige Hundeslædeture over Tyndis, om Hvalros- og Bjørnejagter; lystige Anekdoter om velkendte Originaler fra det Grønland, der gik; haarrejsende Spøgelseshistorier fra Christianshaabs ældgamle Bestyrerbolig eller uhyggelige Sagn om Krivitokker (Fjeldgængere) i Maaneskin. Eller naar Grønlænderne i Teltet længere borte fra os sang os en stemningsfuld Aftensalme, eller mere verdsligt, gav os et lystigt Nummer til bedste paa Harmonikaen, som de trakterer med stor Virtuositet — O Susanne — eller Av Av Augusta eller Jeanette i den grønne Skov.

Alt indtil en tydelig Gaben fra en af Tilhørerne minder os om at tømme vort Aftenglas og give os Søvnen i Vold.

Sinigdluarit — sov vel — ivdlitdlo — Du ogsaa.

Denne drømmeløse trygge styrkende Søvn i Soveposen i den ensomme Natur har tit ladet mig sande Ordet:

Il piu bel della vit' è dormir.

— — —

Idag er vi naaet til et lille venligt Udsted, hvor vi atter som Gøglere, der kommer til en Provinsby, slaar vort Telt op et Stykke fra Grønlænderhusene, hvis spredte Køkkenmøddinger man holder sig i Afstand fra.

Efter de vanlige tre Dages Storm og Regn vaagner man fra det sløvende Syvsoverliv til smældende Solskin, bragende Varme, og ak — Myggesværme.

Sommervinden blafrer i Bardunerne, Snespurven gør

Morgentoilette paa Teltmønningen. Jeg holder Storvask ved Elven.

Solskinsteltet kalder Grønlænderne mit Telt med en dobbelttydig Kompliment. Baade fordi det gule Sejldug, selv i Regn og Taage, kaster et Skær i Teltet, der ofte, naar jeg vaagnede paa triste Dage, narrede mig til at tro, at Solen var brudt frem. Men ogsaa fordi jeg let lader mig rive med af Grønlændernes smittende Latter og Sans for det komiske; og deres talende Mimik hjælper én over svigtende Sprogkundskab. Man giver gerne, fordi de takker saa pænt.

Min tro Tjener Manasse har paa sine tidlige Morgenvisiter hos Stedets Familier sikkert berettet sine Landsmænd, hvem jeg er, hvad der fører mig hid, og navnlig hvad komisk han har opdaget ved min Fremtoning. De kender bestemt allerede mit Øgenavn, som enhver Fremmed faar; mit lyder her i Grønland — det har jeg faaet opsnuset — »Forretive Ore« — der skyldes, at jeg heroppe har rejst med en rød Fez, hvilket i Forbindelse med min spinkle Statur minder dem om én Dukke, en Nisse med rød Hue, der fordum solgtes for 40 Øre. Nakorsak — Ordet for en *Læge*: Doktor lader jeg mig nødig kalde for ikke at blive anmodet om at se paa sure Øjne, Bylder og deslige, som jeg dog ikke ved Raad for. Jeg er tilfreds med mit Øgenavn og kalder mig selv saa, hvad der falder i god Jord. Ikke alle Øgenavne, Grønlænderne tildeler, er saa harmløse.

Manasse har ogsaa meddelt, at Angalassok'en (den Omrejsende) er staaet op og tager imod; jeg hører én banke høfligt paa Teltstangen ganske som paa en Dør. Ind træder Stedets Kateket med et »mildt barbarisk« Grin — for at anvende et Billede af gamle Wadskjær. Op af sin Lomme haler han en gammel Benpil, en Krumkniv (Ullo) med et rustent Blad, en Ajagak, et Legetøj ikke uligt en Bilboquet,

en hollandsk Duyt — altsammen meget sjældne Ting, forsikrer han, som han vil forære mig. Han inviteres paa Kaffe og Cigar og sætter sig fornøjet ned og kvalmer.

Ind træder dernæst en aldrende Kone for at spørge Nyt fra mit sidste Opholdssted, og da jeg kan fortælle, at Sarah Store Daniels Datter netop har holdt Bryllup med Tobias, slaar hun glædesstraalende Hænderne mod Laarene med det yndede Henrykkelsesudbrud tupingnak — ih Du alstyrende!

Nær er jeg ved at istemme det samme Udbrud, da der indtræder to Skønjomfruer, af hvilke den ene, Helene, er min gamle Kending fra Danmark, hvor hun med sit Herskab opholdt sig en Vinter. Stor er Gensynets Glæde, straks spørger hun, om jeg har danset fornylig i Tivoli — hendes mest straalende Københavnerminde. Hun viser mig med Stolthed et blegnet, lidt fedtet Fotografi af en stram Husar, hendes Erobring fra Estraden — desværre kan jeg ikke bringe Helene en personlig Hilsen fra ham.

En for en tropper op med Handelsvarer — en udstoppet Ømmert, et skeletteret Hvaløre, Isblinkeskind (ufødte Sælhunde), røde Sko med hvid Dunkant, Alkeskind, Edderfuglenakker — og otte friskskudte Rypper for 50 Øre. Først og sidst Fugleskind, thi, som min vittige Ven, Snedkeren siger, Grønlænderne véd, at de Danske lider af Skin*d*syge.

Helène og hendes Veninde faar hver et Livbaand eller Skærf — af dem der er »anderledes paa den anden Side« — Bolschekassen gaar rundt — Figenposen tømmes — Cigarer uddeles og brogede Billeder og Postkort. Jordemoderen fjerner sig henrykt med en farvetrykt Gengivelse af Rafaels Englebørn. Til Tak viser hun mig en lille moderløs Patteglut, hun har taget sig af; jeg maa se det ejendommelige Mærke, som alle grønlandske Børn har i Lænderegionen,

en stærk pigmenteret, blaasort Plet, der forsvinder i det andet Leveaar.

Og med ganske beskedne Midler er der for en kort Stund skabt noget i Retning af »De glade Smils Boplads«.

I Eftermiddag byder jeg hele Pladsen paa Kaffe, Kandis og Surrogatet: Ærter, der knuses og blandes i Kaffen og som giver en utrolig Mængde Kopper.

Som Giver bliver jeg inviteret med i Laget; jeg lukker Øjnene paa Klem, da min Værtinde — hun vil netop være saa proper — haler en Barneblé ned fra en Tøjsnor for at aftørre den til mig bestemte Stadskop med Roser og Forglemmigejer og Forgyldning. Kaffen gaar ned alligevel.

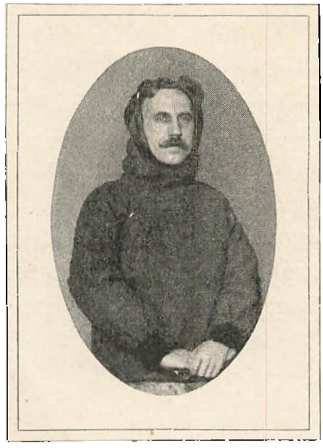

Butiksliv.

Det fortælles, at en af de rigtig durkdrevne og bedærvede Kolonigrønlændere, bundupaalidelig, men uimodstaaelig, en Kunstner i Lediggangen, en Pigernes Jens under Polarkredsen, en vittig Hund med et aabent Blik for de Danskes Svagheder, af Niuvertok'en — Bestyreren — en Dag blev tilrettevist for sit syndige Driveri. Hvortil denne grønlandske Demokritos roligt svarede: Jeg være Videnskabsmand — en Bestilling, der paa det grønlandske Sprog snart gengives ved angalassok — den omstrejfende — eller ilisimatôk — den meget vidende.

Haand paa Hjertet, lærde Kolleger i Grønlands geologiske og geografiske Undersøgelser. Var vi altid saa flittige, som vi burde være? Hvo tør kaste den første Sten?

Thi har jeg i Dag, indestængt af Regn og Blæst, besluttet

at hævde Flidens Ære og vise mig som praktisk nyttig Mand, for at trænge til Bunds i det grønlandske Handelslivs Mysterier, til gavnlig Forøgelse af min Sprog- og Menneskekundskab, ved at paatage mig en Merkurii Haandlangers Skikkelse og gøre Tjeneste bag Disken som Volontør for én Dag.

Bestyreren af den gamle Loge, en Benævnelse, der minder om Frimureri, men som kun er Ordet for en Handelsstation af mindre Størrelse end en Koloni, viser mig de mange, dybe Skuffers Indhold og udleverer mig Pristaksten over de almindeligste danske og grønlandske Handelsvarer — Kaffe, Tobak, Skraa, Gryn, Mel, Figener — Skind og Dun af de forskellige Rangklasser.

Timen er kommen, da Boden med dens Herligheder skal oplades for de Købelystne. Paa Skrænten er lejret et Par Snese Koner, Piger og Børn. Skønjomfruer med Rødtoppe, de adstadige Koner med blaat, de alvorlige Enker med sort og en ganske enkelt med grønt Hovedbaand, Udydens Mærke for en ugift Moder — som virkelig lyder Navnet Salome.

Logens milde Behersker og lille Vorherre, der bor paa Banken i det lille, pyntelige Hus med Flagstang og tre frygtindgydende gamle Smaakanoner, hvis rustne Mundinger behersker hele Fjorden, træder ud af sin Dør og ringer med Stormklokken som Tegn paa, at Handelen kan begynde.

Der er i Morgengry kommen til Logen hele tre Konebaade for at handle, med dem ogsaa den velhavende, selvsikre Jordemoder fra det nærmeste Udsted, kaldet den glade Enke, der for anden Gang vil give sig udi Ægteskab med den graanende Kateket fra et andet Handelscentrum i Nærheden, og som, en grønlandsk Rolf Blaaskæg, allerede har haft tvende Koner, der efter det kønne Ord er gaaede forud

for ham. Baade Jordemoderen og Kateketens Broder paa Brudgommens Vegne har hver for sig besluttet at fejre Brylluppet med en selv for slige Standspersoner hidtil ukendt Luksus i Højtidsdragten og yppigt Slemmeri ved Festmaaltidet.

Det er tidligt paa Aaret, Foraarsforsyningen er endnu ikke kommet, enkelte Skuffer har nær til Bunden. Vil denne ellers saa velassorterede ærværdige Købmandsforretning kunne tilfredsstille to saa kapitalstærke og kræsne Matadorer og desuden en hel Handelsflottilles købedygtige Besætning?

En Benovethed griber mig, da Mængden mylrer ind ad Døren, om jeg dog ikke har indladt mig paa et Virkefelt, der overstiger mine Evner og ringe Forudsætninger. Og det være sagt i al Beskedenhed, jeg *er* den, paa hvem alles Øjne er rettede, thi som en Løbeild er det naaet helt ud til Logens fjerneste, laveste Jordhus, at Ilisimatôken i Dag gør Tjeneste som Niuvertugssak ɔ: Volontør. Jeg er fordringsløst klædt i en forholdsvis ren Sweater, ikke som hin fornemme Mands unge Søn, der debuterede i samme Livsstilling til Moro for Grønlændere og Bestyrer, i Sportsdragt, hvide Manchetter og stive Flipper. Alligevel, denne svagt dulgte Fnisen og Stikken Hovederne sammen blandt Rødtoppene minder mig om, at nu skal *jeg* paa Forundringsstolen.

Indkøbet i Butiken foregaar Post for Post, hver Ting betales for sig, hver Gang gives Penge tilbage, der bruges ikke Sammentælling med Smaasnyderi.

Om denne Maade at handle paa, fra Tidernes Morgen bunder i de Indfødtes Mistænksomhed overfor Handelen, i Ønsket om stadig at kunne følge Handelsbalancen eller i den Omstændighed, at Grønlænderne alle Dage har været Helte, der regnede slet, skal jeg lade være usagt. Dette

Forretningsprincip er meget omstændeligt, men reelt, og da jeg ikke har faaet Hovedregningens Naadegave, ejheller ejer den fornødne Sikkerhed i Handelspraksis, er Fremgangsmaaden mig virkelig behagelig.

Grønlændernes Indkøb for den Sum, de raader over, foregaar grafisk set som en Bjergbestigning, først stejlt opad til den dyreste Genstand er naaet, saa brat nedad til rene Bagateller lige til den sidste Øre er brugt og helst lidt derover — man kan jo forregne sig i smaa Summer.

Jordemoderen henvender sig med sine indviklede Storkøb til Bestyreren, hvad jeg ikke kan fortænke hende i. Naar jeg ser den raffinerede Sikkerhed, hvormed hans Saks i en forbløffende lige Linje rutscher gennem Sirtsens hele Bredde, føler jeg atter min Lidenhed. En modig Niviarsiak-Skønjomfru, der har fniset af og mønstret sin Seddelrigdom, begærer af mig et Pund Kandis af det mørke; det klarer jeg stolt og giver hende rigtig tilbage i Kobber paa en af disse Handelens trangennemtrukne, klæbrige og ildelugtende Pengesedler. Saa faar jeg Rekvisitioner paa Kaffe, Gryn og andre kurante Ting. Bestyreren nikker bifaldende opmuntrende, og dristigere ved min stigende Anseelse køber jeg i min Popularitetsjagt selv et Pund Figener til faderlig Uddeling blandt de maabende, fingersuttende Børn, der kun naar med Næsen til Diskeranden.

Alle Indkøb mellem hinanden, Gryn, Kaffebønner o. s. v. hældes ned i det over Disken udbredte Tørklæde, der knyttes sammen i Snipperne. Jeg vover endog det købmandsmæssige, raske Spørgsmaal: Var der andre Ting? Og Adams Søn som jeg er, vedlægger jeg efter galant Urtekræmmerskik til den virkelig nydelige Susanne med de festlig glade, store sorte Øjne og de bløde Smilehuller et halvt Pund Konfektrosiner i Tilgift og belønnes med et tugtigt huldsaligt Smil og et lavmælt Tak. Sæber og Parfumer forærer

jeg ikke, det kunde jo tydes som Mistillid til de unge Damers Properhedssans. Susanne bader iøvrigt hver Lørdag i Bestyrerens største Vaskerballie.

Hvad jeg ikke er saa begærlig efter, er det at skære i den saftige sorte Skraa, det er som skulde jeg partere en Snog.

Den glade Enke har købt ustanseligt i en halv Time, til at begynde med for 25 Ører, indtil det store Køb kom, fem Alen af det bedste blomstrede Stof — saa for de sidste Ører noget hun ikke ved hvad er, der ligner Lus og hedder som Lus — det er Perikum.

Fler og fler søger mig, dog ikke for mine blaa Øjnes Skyld, men fordi jeg betaler deres Slutningsdeficit, der beskedent varierer mellem 5 og 25 Ører.

Da Butikken lukkes efter to Timers anstrengende Tjeneste, har jeg ved galante Gaver, Dækning af durkdrevne Grønlænderinders Mangel paa Penges Havelse tilsat hele min videnskabelige Dagløn.

Men Bestyreren giver mig til Gengæld det Lov, at jeg tegner til med Tiden at kunne blive en virkelig flink og brugbar Volontør, der maaske allerede efter en 15—20 Aars Læretid kan avancere til virkelig Kolonibestyrer.

Emil Bernhard Lie — Nicoline Lie f. Bessesen.

MIN BARNDOMS JUL.

Av Bernt Lie.

Vi var Barn og vi blev unge
Mennesker hos Far og Mor,
og de gav os — ja hvor gav de!
daglig Brød ved breden Bord.

Kan du huske, kan du huske
hver en Dag vor Disk og Duk —
og vi var jo dog saa mange
— i et Fugleredes Sluk!

Naar jeg tænker paa det, bløder
der et Saar i Hjertet av,
hvor vi knapt nok takket Far og
Mor for hvad de gav — og gav!

Under over Under er det
nu at mindes — og forstaa,
hvor i al Bekymring for at
faa det helt til at forslaa

— Mat til alle sultne Munde,
Klær til hver en frossen Fant,
Ski og Kjælker, Bøker, Balldragt,
Buksebak og Skjortekant, —

hvor de, trods al Slit og Møie,
Dages, Nætters Hovedbrudd,
vidste over os at øse
ut et Aandens Overskudd!

Under over Under er det —:
Vidt om Land og Strand jeg fór,
— ingen Aandens Udsæd blev mig
rik som den fra Far og Mor!

Jeg sætter denne Erindringshilsen til en Barndomsven som nogenslags Motto over min Tekst. Og som de nu staar her, synes jeg egentlig at alt er sagt, at mit »Emne« allerede er uttømt med disse Verslinjer.

Tænker jeg paa min Juleaften i Barneaarenes fjerne Perspektiv, tindrer den frem som et Lys blandt alle de

tusen andre som tændes paa Julekvelden i Norges Land — mellem Skjærene og langs Kysten ved Havet, indover Fjordstrandene, opover Dalene; i funklende Klynger hvor Byerne ligger, ellers skrinnt og spredt i Vinterens Tusmørke over Fjeldene, Skogene, Veier og Vidder fra Lindesnes til Fiskerhytterne paa Magerøen i Finmarken — der hvor Nordkappet slutter Landet av med et Øksehugg. Der er saavisst ingen særlig Glans at berette om av mit Lys fremfor de andre, tvertom saa melder det sig gjennem en noksaa ringe Rute og vil det være vanskelig nok at finde frem — som en unævnt og beskedent blinkende Stjerne i Himmelhvælvets Pragt; kun for mig saa usvigelig sikkert og visst netop det og intet andet, fordi det er mit med sin egen hemmelige Fortrolighed, bak Ruten min Stue, Fars og Mors, mit eget og eneste blandt alle de »Tusen Hjem« i Norges Land.

Mit Juletræ var ingen stoltelig Julegran, som den i Landets »brede Bygder« hentes fra Storskogen av dyp Jord under Skjærm og Dække av Østlandsvinterens stilt faldende Sne; aanei, det var nok ingen

»— Ætling av
den Gran, som først de Gother gav
den djærve Kunstmodel
til Kathedral paa Kathedral,
til Nôtredamens Høiportal,
til Münsteren, til Westminsterhal.
— til Pisas Taarn paaheld!« *)

Granen gror ikke der sør paa Kysten mot Skagerak og Nordsjøen. Jorden er for knapp og mager mellem Knauserne

*) Henrik Wergeland: Til en Gran.

og Veiret for uvorrent for dens gothisk fornemme Vekst. Det er *Furuen*, som tar Støiten dernede, krøblet og vridd som tiest av det livslange Basketak med Vinter og Veir; men sandelig kan den ses baade slank og rank og sine Snes Meter høi, endda paa ytterst steilende Ness, skuende trodsig ut over Havet, — sommervarm og sterk, Stammen som en Søile av levende Blod i Solnedgangen, Rotgrepet fast i Fjeldrevnen og Kronen susende sin gamle Sang om »Norge, Kjæmpers Fødeland!« . . . . . Og vort Juletræ var en Furu, visst ikke noget stoltelig Mastetræ, en ret beskeden Busk var det med strittende Naaler og paa Petter Vedhuggers Fot av to Pinder i Kors; men jeg har fra jeg første Gang i min Læsebok paa Skolen læste Bjørnsons Arne altid og til denne Dag vidst, at vor Furu paa Julekvelden var tatt ind til os blandt dem, som havde været med paa at »klæ Fjeldet.«

— — — Ingen Plet av Livets Tid og Timer har nogensinde været ørkenagtig gudsforladt som Juleaftens Morgen, Formiddag, Middag og fremover til Træet tændtes i Stuen. Ganske overbelastet med Forventning slog man sine Øine op i den aarleste Morgen, endnu længe før Anna Barnepike Storager hugg sin faste Morgenhaand i Dørklinken til Barnekammeret og kom ind i Mørket med Dagverkets Lampe . . . . Der havde jo i de sidste Dage hobet sig op de mest spændende, delvis hemmelighedsfulde Fænomener inden Husets Mikrokosmos; først og fremst Kakebakningen i Kjøkkenet, Mor og Pikerne samt de ældste, kloge og nyttige Søstre i vældig Virksomhed med Deig, Kjevle og Trinse, Berlinerkranser og Peperkaker (med Mandel-

hjerte i Midten) som skinnende hvite blev sendt ind i Stekeovnen paa den storte Plate og kom brune og duftende ut igjen; Gryten til Fattigmandsbakkelserne, hvorover Mor selv stod rødglødende bøiet og blaaste Smultet av det færdigkokte Bagverk og bredte det ut til Tørk over Flatbrødleiver; mens vi unyttige og ganske ukloge Mindreaarige fik en Klatt Deig til Privatbruk borte i en Krok og æltet den til den blev svart mellem vore Næver . . . . . Men ute paa Gangen stod den store Kasse som var kommet fra Morfars Prestegaard i Hardanger og fyldte den kolde Gangluft med Æpleduft; og bak Sofaen i Stuen den mindre, men kanske endnu interessantere Kasse, som det rasslet saa spændende i naar man rørte paa den, — fra Farbror Jonas, den sælsomste Onkel et Menneskebarn kunde ha: Han var Digter og stod paa Pianoet i Biscuitbyste med langt Haar og nøkne Skuldre . . . . . Og de sidste Aftener havde vi klippet Kurver til Juletræet med hele Spisestuebordet fuldt av kulørt Papir, Far selv som Mester og Dirigent for Bordenden og alle Husets optænkelige Sakser i Bruk, fra den alenlange Papirsaks fra Kontoret til Mors mindste og sylfine Brodérsaks . . . . . .

Ungdomsbillede af Bernt Lie.

Der! var Anna Storager med Lampen — og op i en Hei og en Hast vrimlet vi, hele Flokken ut av vore Senger, idag uten Stønn, Suk og Klage for det kolde Gulv efter de varme Dyner, — av med Natlinneterne, op i Vaskevandsbollerne, Plask og Pjask og lynsnar Paaklædning hver ved sin Stol, uten morgensur Kiv og Trætte om dine

Støvler og mine Sko, mine Bukser og dine Mamelukker, — bare pluddrende Godlaat over hele Fugleredet, det var jo Juleaften! Tænk nu *var* den der! Det ufattelige var hændt, at Juleaften var *nu*, ikke imorgen eller om Dage: nu, idag, vi stod paa den med Føtterne, vi pustet selve Juleaften ind gjennem Næsen, det var den som graalyssnet bak Rullegardinerne i Barnekammeret . . . . . .

Ak — det var nok langtfra Juleaften endnu! Det viste sig i en Hast og ubarmhjertig straks man, færdigklædt med Knæbukser og Bluse med hvit Strimmel i Halsen kom ned i Stuen med sit høitidsfuldt saligste Fjæs, — at her var Hverdag og saavisst ingen Høitid endnu! Ikke blivende Sted, Rend og Smeld i Dørene, Pudsen Sølvtøi, Stellen Lamper, Hængen op nystrøkne Gardiner, alle de Voksne i hver sin umaadelige Travlhed — og en elendig Mindreaarig hjemløs, uvelkommen og iveien overalt — uf denne Gutten! Gaa nu ikke her og traakk paa det nyskurte Gulvet! Kom ikke bort i Gardinerne med skittne Fingre! Ja det manglet bare at du væltet hele Tallerkenstabelen — uf! Kan du ikke gaa ut lidt heller —!

Ute var der værre Hverdag end nogensinde! I det sure, slapsete Vinterveir med en skitten Klatt i Krokene av den Sne, som aldrig kan bli skikkelig liggende der sør paa Kysten — sinte Madammer og Jenter med Kurver og Pakker, langsomme Rader av Bondelæss med Ved eller Melkespand; det slamret i Butiksdørene og skranglet i Bjelderne over dem, inde hos Carl Bentsen var der saa stopfuldt med Folk og Travlhed at der ikke kunde være Tale om at gaa indenfor og snige efter en Sviske eller en Bete Kandissukker; nede paa Fiskebryggen var Trafiken fast uigjennemtrængelig for en mindre Mandsperson; Luften gjenlød forlokkende av Hvin fra Smaagrisene i den iforgaars ankomne

Jydejagt, eftersom de efter den krøllede Svans hentedes op av Lasterummet og lempedes i Kjøperens Sæk eller Pose — at komme frem til Bryggekanten og se til var idag ugjørlig; alle éns Venner var optat, Salve Farestad med Hummer og Revtorsk ænset intet uten den skvattrende Skare av Tjenestejenter som pruttet paa hans Priser, ja liketil den venlige Ostemand saa havde han idag ikke et Privatblink utenfor Metaltraaden, som delte Myseosten og Nøkkelosten saa sindrig elegant op mellem hans fete, frossne Fingre . . . . . Længere ute i Gaten, forbi — ah! Duften fra Bakeriet hos Jørgine Weinert, hvor de nok idag stekte ekstra »Mandelhatter« og friske »Grisetænder« for Anledningen, — ei nei da! der var Springvandet paa Lilletorvet omringet av en forfærdelig Skare! Fulde Matroser fra Kleven! Uthavnen derute laa just nu fuld av Havarister og andre Skuter som var tyet ind for Decemberstormen, der var nok baade Spanioler og Svensker og Engelskmænder og Portugisere — og her var en hel Bande av dem paa Landlov, jubilerende paa Hjemvei fra Scomraghs Brændevinssjap, de skrek og vrælte, der var etpar Stykker oppe i Vandbassinet plaskende med Klærne paa — nei, her var det nok bedst at retirere itide før de begyndte at slaass med Kniver som forleden Nat det fortaltes, helt livsfarlig ogsaa for den uskyldige og ubevæbnede Tilskuer!

. . . . . Saa blev det omsider Middag derhjemme, men ingenlunde festlig! Det var saamæn den blege Fisk avkokt paa sit vanlige Fat og med smeltet Smør og Poteter, og Far sat som altid for Bordenden og smækket med Tungen og erklærte med ah! og æh! at selv ikke Kongen i sit Slot fik slik Torsk som denne lyslevende her med Krøll, Lever og Rogn! Hø! Kongen! Som jo kunde vælge hvad Mat han vilde, naturligvis, slik som vi paa Geburtsdagen, — som

om han nogen eneste Dag i sit Liv valgte Fisk! Endsige paa Juleaftens Middag! -- — Nu maatte man jo medgi, at der var nogen Ræson eller Retfærdighed i Fisk til Middag, naar man saa aldeles sikkert vidste, at der til Aftens kom Risengrøt og Ribbenstek!

Hvor kan Timer være lange! Og navnlig for en kort Krop. Far sov Middag, den store Travlhed i Huset var forbi og der indtraadte et endeløst Spatium, som ikke var av Tid, nogenslags Dvaletilstand, da intet var, som »i Begyndelsen«, da »Jorden var øde og tom«. Men saa dukket Anna Storager op fra Dypet av sit stængte Pikekammer, hvor hun havde klædt sig om og sat sit blanksvarte Haar op paa det strammeste med Skillet strengt retlinjet i Midten; hun var Søndags sortklædt, og ute paa den kolde Gang blev vi alle klædt paa til Utfærd i den vanlige haandfaste Hast og Præcision, men dog tillike idag med en viss, øiensynlig med nogen Møie tilkjæmpet og vedlikeholdt Mildhed og dæmpet Beherskelse under Kampen med Kaaper, Frakker, Vanter og »Gramascher«, lavmælt, alvorlig . . . .: *vi skulde i Bedehuset!*

Ute var alt forandret. Der var utdødd og stilt som midt paa Natten. Langt henne i Luften kimet og klang det av Kirkeklokkerne, som ringet Høitiden ind; men den Mindreaarige havde absolut ingen Sans for denne Høitid. Det blaaste surt, der var mørkt og uhyggelig i Gaten og sølet, og naar man fór frem, fastnaglet i Anna Storagers Skruestikkegrep om éns Haand, gjaldt det at bruke sine mindre Ben i Gallop for at følge hendes Skridt, om man ikke vilde dingle efter som en medbragt Sæk og kanske faa Armen av Led. Der var lang Vei til Bedehuset, det kristelige Forsamlingshus inde paa »Støa«. Og naar man efter tilendebragt Gallopade endelig var fremme og blev anbragt

paa en Træbænk inde i det rædselsfuldt uhyggelige, nøkne Rum sammen med hundrede likesindede og jevnaldrende med deres Barnepiker — syntes ikke stort vundet. Vi sat med en Følelse av at befinde os paa et Sted, hvor vi egentlig aldeles ikke hørte hjemme. Hvad skulde vi her — paa Juleaften! Vi var her jo ellers aldrig! Det hændte kanske blandt i Aarets Løp, at Kokkepiken sa sig at skulle i Bedehuset om Eftermiddagen; Anna Storager aldrig. Endsige Mor og Far! Vi vidste nok at det var nogenslags Gudshus; men om Søndagene var vi da i Kirken ofte, — og dette her havde ingen den fjerneste Likhed med Kirken, som var helt prægtig med Søiler og Alter og Orgel! Saa det maatte være nogen anden og temmelig tarvelig Gud som holdt Hus her .....

Den ganske og aldeles ufordragelige Malla Sodeland (det gaar i dette Øieblik op for mig at Manden var Malermester og Malla saaledes ikke hans Navn, men en Forvanskning av hans Titel!) — kom hen og bød os velkommen som var han Vert paa Stedet; jeg havde ikke den Fornøielse at staa paa nogenslags Venskaps Fot med Malla Sodeland og tok ikke hans fremstrakte Haand, saalidt som jeg besvarte hans smørrede Smil til »Gudsenglane« (hvormed jeg forstod at han mente os Barn, endog mig!); det var ikke mere end en Uke siden han havde sparket Kjælken min — og mig selv paa den — hen i Baker Jakobsens Væg i Skottehullet, rasende fordi jeg saavidt kom borti ham da jeg akte forbi! Nei tak, Hr. Malla — kom ikke her og snak om Gudsengler!

De sang nogen lange, tynde Salmer opunder det nøkne Bjelkeloft, og saa kom Katheket Knudsen op paa en Talerstol ved Væggen. Knudsen var Præst om Søndagene — med Krave og Kjole — og Skolebestyrer om Hverdagene. Og

nu her var han ganske som om Hverdagen og forfærdelig tyk og præket længe, længe. Længe. Længe. Saa sang de igjen, den Salmen med de aller fleste Versene i hele Salmeboken — og saa blev jeg vækket av Anna Storager. Men det venstre Benet mit sov endnu, og det var koldt og i Farten ikke godt at summe sig paa hvor i Verden man befandt sig — før vi var ute paa Gaten og det lyssnet: Det var Juleaften og nu skulde vi hjem til Juletræet!

Vi ilte frem, svinget endelig om Hjørnet til den høie, hjemlige Trap — og for den forbi som en Stormvind. Ingen hørte paa den Mindreaariges bittre Forbauselse, og endnu inden noget formelig Spørgsmaal kom til Orde, havde det besvaret sig selv: Vi befandt os pludselig i Gangen utenfor Sorenskriverkontoret, hvor vi blev avført vore skittne Galoscher, før vi betraadte Bedstemors fine Tæppeløper og begav os ovenpaa til Beboelsesleiligheden. Vi skulde — naturligvis — først indom og hilse og ønske Glædelig Jul til Bedstefar og Bedstemor, Fars Forældre, — som var den landskjendte Jurist og Dommer Sorenskriver Mons Lie og hans meget forunderlige Frue.

Bedstemor laa næsten mere tilsengs end hun var oppe. Hun var saa liten at hun mellem sine Føtter og Sengevæggen maatte ha en liten blaa Kiste staaende; det var tydelig at Menneskene vokset nedover igjen, naar de blev saa gamle. Kisten var fuld av Bøker paa Latin, Engelsk, Fransk, omhandlende de sælsomste Ting, hvorav jeg tydelig mindes Ord som Filosofi, Astronomi, Botanik. Det var ikke noget sørgelig at hun laa; for hun var ikke syk egentlig, bare anderledes end Mennesker pleier, og naar hun var oppe og inde i sin Stue, gik hun altid med Fløils- eller Silkekjole med langt Slæp, Kniplinger og Baand paa Hodet og broncerte Sko. Hun interesserte sig ogsaa for at Menne-

skene havde levet i nogenslags Præexistens, før de blev født i sin nuværende Tilværelse, og da jeg var den som nyligst var født hit, prøvet hun at spørge mig om kanske jeg skulde kunne huske noget av det forrige. Men jeg maatte desværre si nei —:

— Ser Du, Bedstemamma, jeg er visst for liten

Bernt Lie ved sit Skrivebord i sit Hjem i Lillehammer.

Nu, dette hændte jo ikke akkurat paa Juleaften, og jeg kan selv ikke huske det, men Far har fortalt mig det siden. Imidlertid er jeg personlig ganske viss paa at hverken den fremragende Jurist og Dommer eller hans lille silkeklædte og høilærde Frue var noget videre flinke med Barn. Nu paa Juleaftens Eftermiddag stod der en Lampe paa Stuebordet, hvor Bedstemor og Bedstefar sat; der var næsten

mørkt rundt omkring, for Stuen var saa stor. Bedstemor havde altid Kaker, hele Aaret rundt; især havde hun tykke, gule Fru Monsens med Korinther oppaa, og de var næsten overnaturlig gode, men mest naar vi fik dem med os til at spise ute for os selv. Nu maatte vi naturligvis spise dem inde i Stuen, mens de Voksne snakket. Der laa nogen Pakker paa Bordet, og det var Presenter og meget spændende. Og endelig holdt de op at snakke, og jeg fik min Pakke og aapnet den. Det var en liten, tyk Bok i rødt Bind med Guldsnit; jeg kunde ikke læse endnu dengang og bladet derfor begjærlig gjennem den fine Trykk — efter Billederne. Men jeg fandt ingen. For der var ingen. De pekte paa noget skrevet paa Titelbladet og sa at der stod: »Til min kjære Bernt! fra Bedstemamma«. Og Titelen var *Peder Paars af Ludvig Holberg* .... Der var jo ikke noget sørgelig i dette; men jeg svælget og svælget allikevel, for det gik jo ikke an at graate for en Julepresent —!

Og saa gik vi endelig hjem. Til Far og Mor. Jeg skriver Ordet: Saa gik vi endelig hjem. Og nu som da forsvinder Bedehus og Bedstemor og fremmede Bøker, som ikke har Billeder og som jeg ikke kan læse, alt i Verden forsvinder som er vanskelig, ondt, uforstaaelig, koldt og voksent og fremmed, og det blir stille og trygt, og vi sitter i den halvmørke Spisestue og kan aldrig skuffes mere i Livet, for inde i Stuen tænder Far Lysene paa Juletræet *nu*; det lyser gjennem Dørsprækken paa en egen og anderledes Maate end almindelig Lys, og vi sitter saa stille, saa stille at vi kan høre os selv puste .... Og Dørene slaas op og der staar Juletræet og straaler, og vi gaar ind til det, og Verden løfter sig høiere op. Vi gaar rundt Træet med store Øine en Stund, og saa sætter vi os ytterst paa Kanten av en Stol, og Far læser høit av den gamle brune Bibel;

og Taket i Stuen og Væggene blir borte og Juletræet staar ute og lyser og Himlen er over med Stjerner, og Hyrder paa Marken; og der kommer Engler ned til Hyrderne og synger og fortæller dem om det lille Barnet som er født og er i en Stald, og de gaar derhen og vi følger med dem, Far og Mor og vi med Anna Storager, og vi er saa lykkelige allesammen, fordi det er Juleaften . . . . . .

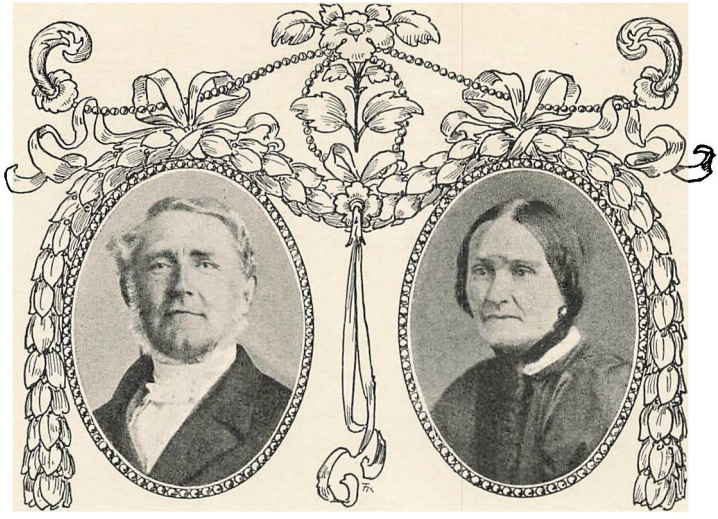

Carl F. Rentzmann. Christine Rentzmann, f. Schøtt.

JULEN
I EN KJØBENHAVNSK BORGERS HJEM
fra 1845—1915.

Af P. N. Rentzmann.

Ved min Fødsel i Juleugen, Søndag 28. December 1845, bestod mit Hjem af mine Forældre: daværende Urtekræmmer en gros & en detail, senere Grosserer, Capitain i Kjøbenhavns Borgervæbning Carl F. Rentzmann, født 1809, og Hustru Anne Christine Rentzmann, født 1808, Datter af Brændevinsbrænder P. H. Schøtt, samt deres dalevende 2 Børn: Døttrene Amalie, født 1839, og Ida, født 1841. Der havde desforuden været 2 Børn, et Tvillingpar, der døde som spæde. Jeg var yngste Barn og eneste Søn. Min ældste Søster Amalie døde alt i 1848, et Dødsfald mine Forældre tog sig meget nær. Mine tidligste Erindringer skriver sig

fra en Leg mellem os 3 Sødskende, og senere hendes Begravelse, der skete fra Hjemmet, hvor alt i den Anledning var tilhyllet med hvidt og sort. Men 1848 var ogsaa Krigsaaret, hvorfra jeg, kun $2^1/_2$ Aar gl., har Erindringer, dog ikke saa tydelige som fra Troppernes Seir-Hjemkomst i 1850.

Juleaften blev højtidelig fejret ved Smykning med Gran og Blomster, hvilket min Søster Ida besørgede, foruden at hun altid havde Broderier og andet Haandarbejde til os. Der var et lille Juletræ og et stort Julebord. Det var dækket med Gaver: til os Børn Legetøj, Bøger og nyttige Brugsgenstande, hvilket min Fader besørgede, medens min Moder sørgede for Julegrøden, Julestegen og alskens Julekager, der efter Datidens Skik blev tillavet i Hjemmet. Dog mindes jeg, at min Moder en Jul mente, at den Bog (nogle Reiseskildringer), min Fader havde givet mig, laa over min Alder, og gav mig derfor til min Fødselsdag den kendte Børnebog »Den store Bastian«, som jeg endnu har. Det var rigtigt set af min Moder; jeg var dengang 9 Aar gl., men var og blev længe et stort Barn, uagtet jeg i Skolen (Professor Mariboes Realskole) saavel da som senere hørte til de øverste i Klassen. Min Faders Butiks-, Kontor- og Pakhusfolk deltog i Fællesspisningen, de højere ved Bordet, de andre med Pigerne i Køkkenet; men alle vare inde at se Juletræet og hørte min Fader sige nogle Ord efter Dagens Anledning, hvorhos han altid takkede dem for deres Arbejde i Forretningen. Min Moders 4 ugifte Brødre og 2 ugifte Søstre, alle i en Alder fra henved 30 til 40 Aar, kom tilstede om Aftenen efter at have tilbragt Middagen i deres Hjem hos mine Bedsteforældre, der boede paa Christianshavn. De medbragte og modtog Julegaver. Oftest kom min kære Morfader ogsaa, hvorimod min Mormoder var svagelig og tog aldrig ud; hun var end ikke med til mine Forældres Bryllup i 1838. Min Farfader, Bagermester Nicolai Rentzmann,

født 1769 paa Rügen, var alt død i 1846, da jeg knapt var 1 Aar. Han skal have været meget glad ved min Fødsel og over, at jeg blev opkaldt efter ham, hvilket ingen af hans tidligere Børnebørn vare (min Fader var yngste Søn af hans første Ægteskab med en jydsk Forpagterdatter fra Spøttrup i Salling Herred), og han skænkede mig i Daaben en Sølvmedaille med Indskriften »Die Zeit entflieht, d'rum nütze sie« samt en nordamerikansk Gulddollar. Min Morfader, som var en nordslesvigsk Gaardmands Søn og efter hvem jeg bærer mit andet Fornavn, gav mig et Etui med begge mine Fornavne, hvori laa 2 hollandske Dukater. Alle disse Ting opbevarer jeg. Min Faders ældre Helsødskende vare alle gifte og tilbragte Julen hver i sin Familiekreds, ligesom min Faders Stifmoder og hans Halvsødskende, hvoraf de fleste ogsaa vare gifte.

I begge Juledagene vare mine Forældre og vi Børn til Højmessetjenesten i Holmens Kirke, hvor min Fader havde en lukket Kirkestol med 4 Pladser. Saa besøgte vi vore Bedsteforældre Schøtt, og vi Børn tilbragte hele Dagen hos dem. Ligeledes besøgte vi i Juleugen min Faders ældre Broder Grosserer og Skibsrheder Chr. Rentzmann, eller ogsaa kom han og hans 3 Børn, der alle vare halvvoksne, c. 10 Aar ældre end jeg, til os. Nytaarsdag samlede min Onkel Christian hele sin og Hustrus Familie samt sine Folk til Middag hos sig.

Saaledes forløb Julen omtrent hvert Aar, indtil 2 af min Moders Brødre, Grossererne H. M. Schøtt og Emilius Schøtt i Midten af Halvtredserne selv stiftede Hjem. Vi skiftedes da til at tilbringe Juleaften hos hverandre. Hos Onkel Emil gik det livligst til med Runddans om Juletræet. Disse Onkler døde desværre i en forholdsvis ung Alder.

Fra Tredserne, særlig fra jeg blev Student 1864 og da min Fader, hvis Helbred var taget af, faa Aar efter havde

trukket sig ud af Forretningen, tilbragte vi altid Juleaften i mit Hjems Familiekreds. Min Moders eneste ugifte Broder, Grosserer I. M. Schøtt var Gæst hos os ved Maaltiderne i Julen. Juledagene gik som tidligere med Kirkegang og med Besøg, særlig af min Søsters Bekendtskabskreds, hvortil kom, at min Fødselsdag mellem Jul og Nytaar altid medførte gratulerende Besøg, undertiden Selskab. En Familie, vi da omgikkes meget, ogsaa i Julen, mere end da jeg var Barn, var Digteren, Konferentsraad H. P. Holst, som var gift med en Kusine til min Fader, Frøken Amalia Holm, Datter af Oberst Holm ved Landsenérregimentet i Vordingborg. I Juleugen besøgte vi Theatrene, hvor vi ogsaa ellers kom hyppigt — dog ikke min Fader — mest i det kgl. Theater. Saadanne Aftener have haft ikke ringe Betydning for min Aandsudvikling.

Ida Rentzmann.

Det er særlig disse stille Juleaftener lige fra min Studentertid, der af mig bevares i et velsignet og taknemligt Minde om, hvad jeg skylder mine Forældre og min Søster Ida. Det var min Søster, som skabte Glæden og Hyggen i Hjemmet for vore Forældre og for mig. Før Julemaaltidet spillede og sang hun Julesalmer, sædvanlig »Deilig er den Himmel blaa« og »Deilig er Jorden«, og det greb mig i Sindet, ligesaa høitideligt som den liturgiske Gudstjeneste i Kirken, som vi af og til overværede. Det kom fra Hjertet

og det gik til Hjertet. Dagligstuen blev udsmykket med Julegrønt, ikke som tidligere et Grantræ, men med en voksende Granplante, som stod paa det meget store runde Bord af massivt Mahognitræ, omgivet af blomstrende Juleplanter. Min Søster, som med Dygtighed og Held dyrkede Malerkunsten, havde til hver af os en eller anden malet Genstand, som jeg stadig benytter, f. Ex. Papirpresse, Mapper til Lov- og Ministerialtidende o. s. v., eller stadig kan have for Øie: som et Album med malede Blomster fra vor Have, af og til et Maleri, hvoraf et til Fader med Udsigten fra hans Ejendom paa Nørrebros Dossering udover Byen, som den dengang var, med Glacierne, Voldene med Vindmøller, i Baggrunden Kirketaarnene, Slottene og andre høje Bygninger. Det har nu kulturhistorisk Interesse. Jeg skrev et Par Vers dertil, som jeg fandt blandt mine Kjæres efterladte Papirer. Fra en af disse stille Juleaftener skriver sig ogsaa en af min Søster selv udført Karton af Ejendommen paa Dosseringen med Gaardsplads og Staldbygning m. v. (hvilket i høj Grad interesserede ogsaa Tjenestefolkene), og en udklippet Karton af Nicolai Taarn med Kuglen som Tidssignal, uden at vi den Gang tænkte paa den Betydning, vi mange Aar efter (i 1902) ved vort Fællestestamente tillagde Taarnet og Pladsen foran dette, hvorpaa nu St. Nicolai Kirke er under Genopførelse — efter min i 1913 tagne og af Kjøbenhavns Kommune accepterede Bestemmelse til kommunal Anvendelse efter Tidens og Samfundets Tarv.

Men Fejringen af Juleaften og Julen maa ses under Belysning af hele vort daglige Liv, særligt vort Familieliv. Ellers mangler den rette Forstaaelse. Jeg var et Barn, da min Fader stod i sin Manddoms fulde Kraft. Med Flid, Paapasselighed og Ansvarsfølelse drev han sin Handelsvirksomhed, som var i Kolonialfaget, og derved samt ved nogle

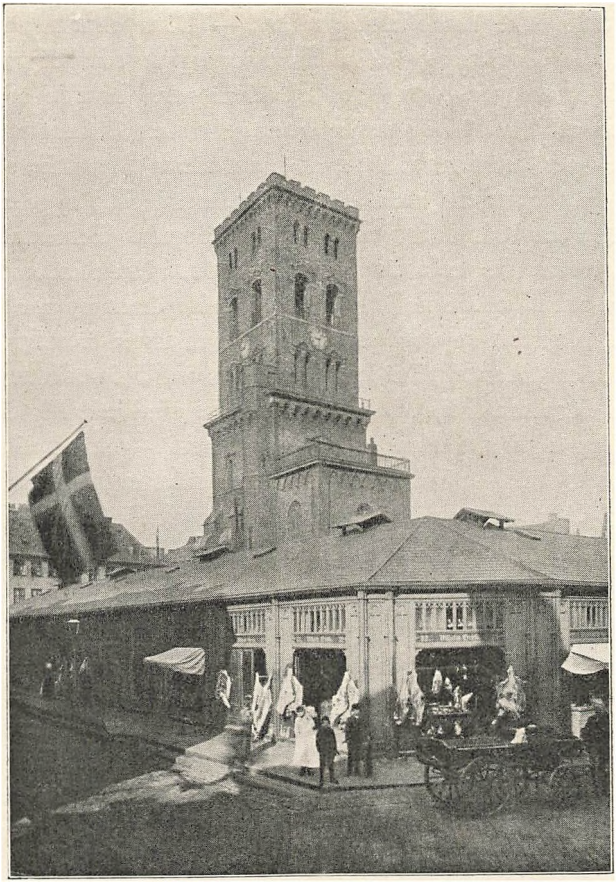

Nicolai Taarn mod Slagterboderne.
1846—1906.

heldige Ejendomskøb tjente sig en lille Formue. Han havde imidlertid lidt forholdsvis ikke ringe Tab i Handelskrisen 1858 og nærmeste Aar, bl. A. ved Handelsforbindelser, hvorfra Sligt ikke burde kunne ventes. — Dette førte til, at han lidt efter lidt trak sig ud af Handelen og hovedsagelig levede af de Indtægter, som hans Ejendom gav, foruden af Renterne af den tiloversblevne Formue. Men det førte ogsaa til, at det var hans Ønske, at hans eneste Søn ikke skulde gaa Handelsvejen, men ad den studerende Vej søge at opnaa en Embedsstilling med faste Indtægter. Bestemmelsen blev truffet efter min Confirmation 1861. Efter Faders Raadførsel med en af sine Handelsforbindelser kom jeg paa Pastor Ferd. Nansens og Professor Fr. Dahls Kursus, hvorfra jeg i Løbet af 3 Aar tog Studentereksamen ved Universitetet med 1ste Karakter. Min Moder, der kendte sin kjære Ægtefælles Stilling og i alle Maader saa op til ham — hvad vi Børn ogsaa gjorde —, indrettede Husførelsen efter hans Indkomster; hun sørgede altid for sund og rigelig Kost. Hertil kom, at vi alle vare i ligeligt Humør, saa Hjemmet var som et Eden. Medens mine Forældre tidligere som Regel havde levet efter »Mit vieles hält man Haus«, levede de nu tildels efter »Mit wenig kommt man aus«. Al større Selskabelighed blev indskrænket, men de vedblev en vidt udstrakt Gæstfrihed mod hele Familien og Bekendtskabskredsen, saa at der ikke forløb en Uge uden at vi havde Gæster til Middag eller til Aften. Som Børn havde vi faaet en god Skoleopdragelse, og i vor Ungdomstid fik vi en fornuftig og i rette Betydning kristelig Vejledning, idet vi lærte at sætte vor Tillid til Gud og at sige Ham Tak for alt. Der blev Intet sparet paa vor Udvikling. Min Søster, der var meget begavet og yndefuld men tilbageholdende, fik foruden Kursus i Musik og Sang tillige i Sprog, hvilket kom os i høj Grad til Nytte under vore hyppige Reiser i Ud-

landet, da vore Forældre vare døde. Mine Studeringer kostede min Fader nok. De første Penge jeg tjente var som Soldat, og da var jeg juridisk Kandidat. Eftet aftjent Værnepligt opnaaede jeg en lønnet Stilling i Landbygningernes Brandforsikring, men mit daværende Maal, som var at komme i Justitsministeriet, opnaaede jeg først 4 Aar efter og det varede andre 4 Aar efter Opnaaelsen af den Ære, inden jeg fik Gage, 300 Kr. aarlig.

De Leveregler, jeg fik indprentet at skulle følge, stemme ikke fuldt med Nutidens Opfattelse, men kunne nok forliges med denne, naar de anvendes efter Tidens og Samfundets Tarv. Sparsomhed blev efter en Optegnelse, som overgik fra den første af min Faders Regnskabsbøger, da han i 1835 etablerede sig, til den sidste, han førte, og nu gulnede af Ælde ligger i min Regnskabsbog, forklaret saaledes ordret: »Sparsomhed bestaar i at undgaa overflødige Udgifter for at kunne bestride nødvendige Bekostninger. Hvor rig Du end er, hvor store end dine Indtægter monne være, saa vil Du dog om lang eller kort Tid savne det Nødvendigste, hvis Du ikke bringer dine Udgifter i et tilbørligt Forhold til Indtægterne og nøie holder over dette Forhold. Sparsomhed og Nøiagtighed er ikke Gjerrighed, men stemme ret godt overens med en vel anbragt Gavmildhed«. Jeg var — og er iøvrigt endnu — af Naturen sparsommeligt anlagt hvad angaar mine personlige Udgifter, og det førte til, at jeg engang — jeg var juridisk Kandidat — fik af min Fader en velfortjent Reprimande om, at jeg skyldte min Stilling at anvende mere hertil. Der var mange andre Leveregler, hvoraf jeg blot skal nævne, at min Fader vilde, at jeg skulde ud i Livet og ikke blive en Bogorm. Jeg har søgt at udføre dette ved i min Embedsvirksomhed og i mine andre Hverv ikke at nøjes med skriftlige Besvarelser, men at komme til Bunds i, hvad Folk mente og tilsigtede

ved deres Henvendelser, ligesom jeg søgte at tilegne mig den nyere Tids Tanker og deres Anvendelighed i de Forhold, der vedrørte eller interesserede mig, og ved at kende Livet i den gode Stad Kjøbenhavn og nyde det med Maadehold. Et Paalæg skylder jeg dog endnu ikke at lade uomtalt,

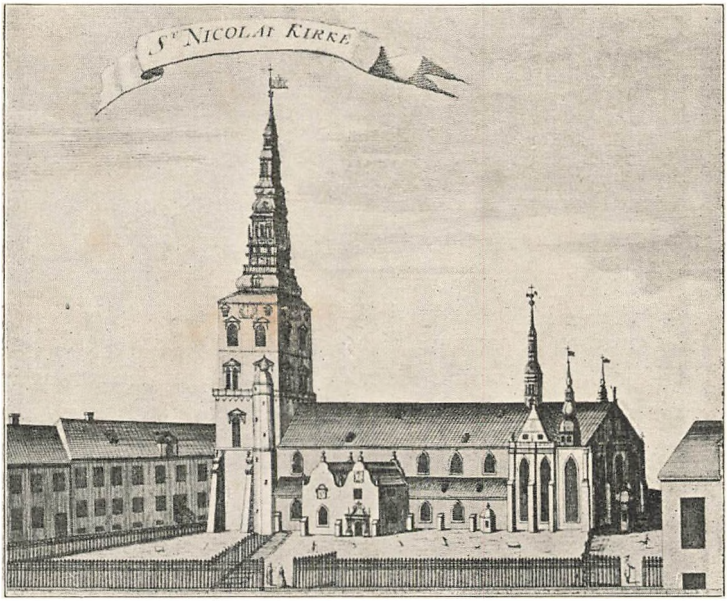

Skt. Nicolai Kirke. Efter Danske Atlas 1764.

nemlig Hensyn til dem, hvis Arbejde er medvirkende til vor Førelse af Livet.

Men Tilstræbelsen af Iagttagelse af alle disse Leveregler har gjort mit Liv til en stadig Pligtopfyldelse med en stærkt udviklet Ansvarsfølelse overfor andre Mennesker, Høje og Ringe, og fremfor alt overfor Gud.

Efter min Faders Død, kun $68^1/_4$ Aar, i 1877 fortsattes Julens Højtideligholdelse som tidligere, kun at vi vare 3,

Nicolai Kirke under Opførelse 1916
til kommunal Anvendelse som Foredrags- og Forsamlingssal, Folkebibliotek og Bymuseum.

og efter min Moders Død i 1895, henved 87 Aar, bleve vi kun 2, men Julen fejredes som forhen. Efter min Søsters Død i Juni 1910, altsaa fra Julen samme Aar, har jeg tilbragt Juleaften ene. Enkelte af mine Bekendte vare saa venlige i de første Aar at forespørge, om jeg vilde tilbringe Juleaften hos dem, men jeg har foretrukket at genleve den i Minderne fra min Barndom, Ungdom og Manddom, sædvanlig efter først at have overværet den liturgiske Julehøjtidelighed i Holmens Kirke, hvor jeg har fast Plads.

I disse Minder vil jeg, om end gammel af Aar, saa dog ung i Sind, og med Barnetroen til Julens Herre leve Livet og stræbe at følge mine kjære Forudgangne i Retsind, Maadehold og Udholdenhed samt Tillid til Guds Styrelse.

»Glade Jul, deilige Jul!«